

Datum

14 mei 2019

Jaarstukken AGV 2018

Inhoud

1. Inleiding en leeswijzer	5
2. Beleidsontwikkeling en -beïnvloeding	6
3. Samenvatting	13
3.1 Programma's	13
3.2 Uitkomsten jaarrekening 2018	15
3.3 Kerngegevens	19
4. Jaarverslag 2018	20
4.1 Programmaverantwoording 2018	20
4.1.1 PROGRAMMA 1: VEILIGHEID	21
4.1.2 PROGRAMMA 2: SCHOON WATER	27
4.1.3 PROGRAMMA 3: VOLDOENDE WATER	40
4.1.4 PROGRAMMA 4: OP EN OM HET WATER	48
4.1.5 PROGRAMMA 5: DRAAGVLAK	52
4.1.6 PROGRAMMA 6: ALGEMEEN	55
4.1.7 PROGRAMMA 7: DUURZAAMHEID	58
4.1.8 PROGRAMMA 8: BELASTINGOPBRENGSTEN	61
4.2 Paragrafen	62
4.2.1 Ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar	62
4.2.2 Incidentele baten en lasten	64
4.2.3 Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen	65
4.2.4 Waterschapsbelastingen	65
4.2.5 Weerstandsvermogen	66
4.2.6 Financiering	69
4.2.7 Verbonden partijen	73
4.2.8 EMU-saldo	75
4.2.9 Wet Normering Topinkomens (WNT)	76
5. Jaarrekening 2018	77
5.1 Exploitatierekening naar programma's	77
5.2 Exploitatierekening naar beleidsvelden/beleidsproducten	78
5.3 Exploitatierekening naar kostendragers	79
5.4 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten	81
5.5 Balans en toelichting	89
5.5.1 Balans vóór resultaatbestemming	89
5.5.2 Toelichting op de balans	91
5.6 Waarderen, activeren en afschrijven	100
5.7 Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	102

BIJLAGEN

1. Staat van immateriële vaste activa
2. Staat van materiële vaste activa
3. Staat van financiële vaste activa
4. Staat van reserves en voorzieningen
5. Staat van vaste schulden
6. Staat van personeelslasten
7. Berekening renteomslagpercentage
8. Kredietstaat
- 9a. Kostenverdeelstaat
- 9b. Netto kosten per beleidsproduct
10. Realisatie oninbare vorderingen
11. Opbrengst Belastingheffingen

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Deze bestuursperiode kan worden afgesloten met een positief rekeningresultaat, mede verklaard door de toenemende woningbouw, de stijgende WOZ-waarde van woningen en de aansluiting van het waterschap op de Landelijke Voorziening WOZ. Hierdoor was de belastingopbrengst circa € 10 miljoen hoger dan verwacht. Deels is er sprake van een eenmalig inhaaleffect (opbrengst voorgaande jaren); het structurele deel wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2024. Het jaar 2018 was het laatste volledige jaar van de bestuursperiode 2015 -2019 'Waterbewust'. In dit coalitieakkoord zijn thema's en doelen opgenomen waarvan in 2018 weer een flink aantal zichtbaar tot realisatie is gekomen.

Niet alleen op het hoofdthema waterbewustzijn zijn binnen ons waterschap de laatste jaren flinke stappen gezet, ook in ons netwerk en nationaal wordt op een steeds meer integrale wijze gekomen tot afspraken die ons helpen om watertaken in gezamenlijkheid op te pakken.

Zo is er in 2018 gewerkt aan een aanvulling op het Bestuursakkoord Water 2011. In het akkoord werd afgesproken dat de waterketen landelijk € 450 miljoen per jaar zou besparen door samenwerking, waarvan 12,5% voor gemeenten en de waterschappen. De in 2018 gepresenteerde toekomstvisie is gebouwd op vier pijlers. De focus ligt op het benutten van technologische vooruitgang, passende maatregelen tegen digitale bedreigingen, doorontwikkeling van de regionale samenwerking en het implementeren van de Omgevingswet. Het addendum Bestuursakkoord Water is op 31 oktober 2018 ondertekend.

Misschien wel de bekendste taak van het waterschap is bescherming tegen overstromingen. Op het thema veiligheid is ons waterschap met aansprekende projecten in het landelijk gebied en het stedelijk gebied zichtbaar geweest. Zo is bijvoorbeeld de Ringdijk Watergraafsmeer in Amsterdam in 2018 versterkt. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft deze dijk versterkt met een innovatieve aanpak waarbij de dijk met lange ankers vernageld werd aan de ondergrond. Dit in samenwerking met het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het innovatiesamenwerkingsverband POV Macrostabieliteit. Door deze aanpak was het mogelijk om de dijk te verbeteren met een minimale impact op de omgeving en met behoud van het groen op de dijk.

Bodemdaling in veen- en kleigebieden kwam afgelopen jaar nadrukkelijk onder de aandacht in Nederland. In het kader van 'toekomstbestendig en duurzaam' heeft AGV de vaststelling van de Strategie Bodemdaling en de nota Peilbeheer voorbereid. Het waterschap heeft begin 2019 besloten het oppervlakte waterpeil bij het vaststellen van waterpeilen niet langer de bodemdaling te laten volgen. Dit is een trendbreuk in de geschiedenis van het waterschap en maakt deel uit van een bredere aanpak om bodemdaling te remmen. De bijdrage van het waterschap aan het oplossen van dit maatschappelijke probleem bestaat uit drie sporen: het vergroten van de kennis over mogelijke maatregelen, het versterken van de samenwerking met andere overheden op dit onderwerp en in gebiedsprocessen met bewoners, grondgebruikers en maatschappelijke partijen meedenken over de manier waarop remming van bodemdaling mogelijk is.

Het jaar 2018 was een bijzonder jaar voor het thema voldoende water. We zullen 2018 herinneren als een extreem droog jaar. Voor het waterschap een test van het watersysteem en een opgave om de effecten van de droogte te beperken voor de natuur, de landbouw en de andere gebruikers. We hebben onder andere de dijken extra gecontroleerd, noodpompen bij Muiden geplaatst om voldoende zoet water vanuit het IJmeer naar de Vecht te pompen voor onze natuur en tegen de verzilting een tijdelijke dam geplaatst richting de Vinkeveense plassen en bijgedragen aan de plaatsing van een bellenscherm in het Amsterdam-Rijnkanaal door Rijkswaterstaat. In het project Toekomstbestendig watersysteem ARK-NZK gebied werken we met waterbeheerders (Rijkswaterstaat en de waterschappen) en provincies in de gehele regio samen om te kijken hoe

we de robuustheid van het watersysteem kunnen vergroten, nu en in de toekomst. We kijken steeds vooruit hoe het watersysteem in het jaar 2100 moet functioneren.

Microverontreinigingen en medicijnresten vormen een bedreiging voor onze waterkwaliteit. In 2018 is de Strategie Microverontreinigingen vastgesteld. Hierdoor is meer grip ontstaan op medicijnresten, microplastics en andere versturende stoffen in drink- en oppervlaktewater. Na een zorgvuldige en uitgebreide voorbereiding van besluitvorming is op 24 mei 2018 de strategie microverontreinigingen door het Algemeen bestuur vastgesteld. De strategie bevat een kader voor de aanpak van microverontreinigingen en geeft richting aan bedrijfsvoering, investeringen, samenwerking en onderzoek en innovatie. In deze strategie worden voor de verschillende micro-stoffen ambitieniveaus, een visie, en bijbehorende maatregelen beschreven. Met de strategie zal AGV het gesprek met andere partijen aangaan.

In 2018 spraken overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de vertaling van het Klimaatakkoord van Parijs in een nationaal Klimaatakkoord. Tijdens een beeldvormende sessie op 18 oktober 2018 is het Algemeen bestuur in gesprek gegaan over de mogelijkheden en kansen voor het waterschap in de energietransitie. Het Klimaatakkoord, thermische energie, circulaire economie en de samenwerking met andere overheden en organisaties stonden centraal. Tijdens deze bijeenkomst was er ook veel aandacht voor het toepassen van Nieuwe Sanitatie op Strandeiland.

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht vindt het genieten van water ook belangrijk. In 2018 heeft ons waterschap meegedaan aan verschillende cultuurhistorische activiteiten zoals de Open Monumentendag en de Nationale Molendag. Daarnaast levert AGV een bijdrage aan het in stand houden van verschillende historische gemalen en andere waterschapsobjecten.

Het Dagelijks bestuur bedankt het Algemeen bestuur, de uitvoeringsorganisatie Waternet en eenieder die een bijdrage heeft geleverd aan het resultaat van 2018.

Namens het Dagelijks bestuur,

Peter Smit
Portefeuillehouder Financiën

1. Inleiding en leeswijzer

Hierbij bieden wij u ter vaststelling aan de jaarstukken 2018 van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Verslaggeving

Volgens de verslaggevingsregels bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bevat de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. Deze verantwoording treft u aan in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 bevat de jaarrekening, die tenminste moet bestaan uit:

- a. De exploitatierekening naar programma's;
- b. De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting;
- c. De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten;
- d. De balans en de toelichting.

De voorliggende jaarstukken voldoen aan de eis dat de indeling van jaarverslaggeving identiek is aan de begroting.

Omdat het jaarverslag een verantwoordingsrapportage is ten opzichte van de begroting 2018 wordt in de toelichting op de investeringen alleen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie in 2018 en de begroting 2018.

Op de verschillen tussen het door het AB toegekend krediet en de eindrealisatie wordt na de afsluiting van het krediet ingegaan, in de vorm van een project/kredietevaluatie. Een verslag hiervan wordt opgenomen in het jaarverslag.

Het is verplicht om jaarcijfers onder de verschillende exploitatierekeningen te presenteren en toe te lichten. Daardoor is het onvermijdelijk dat een onderwerp op een aantal plaatsen in de jaarstukken aan de orde komt.

Over- en overschrijdingen zijn incidenteel, tenzij anders vermeld.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een overzicht van beleidsontwikkeling en beleidsbeïnvloeding. In hoofdstuk 3 wordt een samenvatting gegeven van de programma's en de uitkomsten van de jaarrekening.

Hoofdstuk 4 bevat het jaarverslag met de programmaverantwoording. Per programma zijn naast de geplande doelstellingen, beoogde effecten en eventueel indicatoren de bereikte doelstellingen en effecten toegelicht. De (wettelijk) verplichte paragrafen staan aan het einde van dit hoofdstuk.

De jaarrekening staat in hoofdstuk 5. Deze bestaat conform het Waterschapsbesluit uit de verschillende exploitatierekeningen en de balans.

De jaarstukken bevatten een aantal bijlagen voor nader inzicht.

2. Beleidsontwikkeling en -beïnvloeding

Bestuurlijke ontwikkelingen

Het jaar 2018 was het laatste volledige jaar van de bestuursperiode 2015-2019. Een jaar waarin onverwachte extreme droogte en intensieve bestuurlijke discussies over energietransitie, waterschapsbelastingen en bodemdaling elkaar afwisselden. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van de belangrijkste onderwerpen die op de politieke agenda stonden van het Algemeen bestuur.

Droogte

Het jaar 2018 zal nog lang bekend blijven staan als een extreem droog jaar. Het neerslagtekort in ons gebied liep op tot circa 300 mm. Het waterschap heeft vanaf het voorjaar intensief gewerkt aan het beperken van de gevolgen van de droogte. Gedurende een periode van drie maanden in de zomerperiode is het droogteteam operationeel geweest.

De meest in het oog springende maatregelen zijn de noodpompen in de Groote Zeesluis in Muiden en bij het Muider slot geweest. Met deze pompen is het waterschap in staat geweest om het oppervlaktewater in onze natuurgebieden voldoende zoet te houden en is onomkeerbare schade voorkomen. Daarnaast zijn op andere locaties kering geplaatst om verspreiding van zout water tegen te gaan. Deze maatregelen hebben invloed gehad op bijvoorbeeld de recreatievaart.

De monitoring is geïntensiveerd om het effect van ons handelen te meten. Al met al hebben de inspanningen ertoe geleid dat er in het beheergebied van AGV geen noemenswaardige schade is opgetreden. Wel zijn door de inspanningen andere geplande werkzaamheden uitgesteld.

Omgevingswet

De Omgevingswet vervangt 26 wetten op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening en introduceert hierbij een nieuwe manier van denken en werken. De geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet is bepaald op 1 januari 2021.

De Omgevingswet brengt met zich mee dat AGV binnen enkele jaren een grote transitie moet realiseren op diverse aandachtsgebieden zoals visievorming, beleidsontwikkeling, bestuurlijke invloedsuitoefening, regelgeving, ketensamenwerking, digitalisering en data.

Op 26 september werd het Algemeen bestuur tijdens een beeldvormende sessie over de Omgevingswet geïnformeerd over de consequenties van deze wet, de rol van omgevingsvisies en bewustwording over de veranderende rol van het waterschapsbestuur.

Op 15 november sprak de Commissie over het programmaplan Omgevingswet en de kredietaanvraag voor de implementatie. Het Algemeen bestuur besloot op 13 december om de kredietaanvraag toe te kennen.

De beschikbaar gestelde middelen hebben betrekking op de transitiekosten waarvoor AGV zich gesteld ziet. De transitiewerkzaamheden zijn gericht op het tijdig kunnen voldoen aan de Omgevingswet.

Omgevingsvisies

Een van de kerninstrumenten van de Omgevingswet is de omgevingsvisie. Het Rijk, de provincies en de gemeenten zijn verplicht een omgevingsvisie op te stellen. De waterschappen moeten actief hun inbreng leveren aan de visies van de andere overheden, om zo de waterbelangen te laten landen in de visies van het Rijk, provincie en gemeenten. Dit vraagt een proactieve houding van de waterschappen.

De integrale omgevingsvisies van provincies en gemeenten vragen naast waterbewustzijn ook omgevingsbewustzijn van de waterschappen. Hoe komt AGV samen met partners tot slimme koppelingen, zodat water kan bijdragen aan de grote opgaven van deze tijd, maar ook aan het verhogen van de omgevingskwaliteit? Betrokkenheid bij het opstellen van omgevingsvisies biedt het waterschap de kans om ruimtelijke planvorming op een positieve manier beïnvloeden.

Op provinciaal niveau is AGV afgelopen 2 jaar zowel bestuurlijk als ambtelijk betrokken geweest bij het visieproces van de provincie Noord-Holland, ook in het schrijfteam namens de andere waterschappen. Deze actieve inzet heeft ertoe geleid dat de waterbelangen goed en integraal geborgd zijn in de ontwerp-omgevingsvisie NH2050 die er nu ligt. De provincies Zuid-Holland en Utrecht hebben gekozen om tijdens deze bestuursperiode de ontwerp omgevingsvisie beleidsneutraal uit te werken, en de omgevingsvisie in de volgende bestuursperiode verder uit te werken. AGV werkt hierin samen met de andere waterschappen.

In 2018 zijn de eerste gemeentelijke en regionale omgevingsvisies gestart waarbij AGV betrokken wordt.

Via de Unie van Waterschappen is AGV ambtelijk betrokken bij de totstandkoming van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), deze is in december 2018 in concept voorgelegd aan de waterschappen. De NOVI brengt relevante regionale en nationale visies en ontwikkelingen in kaart en beziet deze in hun samenhang. Zo krijgen we een beeld van hoe we zouden wensen dat de leefomgeving in Nederland zich de komende decennia ontwikkelt.

Bodemdaling veenweidegebieden

Begin 2018 is het Algemeen bestuur in beeldvormende sessie in gesprek gegaan met diverse stakeholders over bodemdaling. Dit vormde de basis voor de uitwerking van een concept-strategie voor de aanpak van bodemdaling door AGV. Daarnaast zijn de strategie en de conceptnota peilbeheer op elkaar afgestemd. Het resultaat hiervan is dat in de nota een nieuw afwegingskader is opgenomen om besluiten te nemen over het oppervlakte waterpeil in bodemdalingsgevoelige gebieden. AGV volgt hierdoor met het waterpeil niet meer vanzelfsprekend de dalende bodem. Dit is een trendbreuk die bijdraagt aan het afremmen van bodemdaling. Eind 2018 heeft de conceptnota peilbeheer ter inspraak gelegen en hebben er twee drukbezochte consultatie-avonden plaatsgevonden in het AGV-gebied over de aanpak van bodemdaling door AGV. Er zijn 18 zienswijzen binnengekomen over de nota peilbeheer. Beide concepten zijn besproken in de commissievergadering van het Algemeen bestuur, vooruitlopend op vaststelling in februari (Strategie bodemdaling) en maart (Nota Peilbeheer) van 2019.

AGV heeft in 2018 deelgenomen aan en trad op als cofinancier van een aantal pilots en onderzoeken die zich richten op oplossingen om bodemdaling te remmen, waaronder ook een breder ingestoken onderzoek naar perspectief in de polder. Via het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling, het Platform Slappe Bodem en het programma Aanpak Veenweiden Utrecht-West cofinanciert AGV daarnaast projecten rond natte teelten, duurzame landbouw en bewustwording.

Waterbewust

Amstelkwartier

Voor een intensivering van de activiteiten binnen het programma Waterbewust was in de begroting 2018, in aanloop naar de waterschapsverkiezingen van 2019 en het uitbreiden van de jeugd- en jongerenactiviteiten, extra budget opgenomen.

In april 2018 is een programmamanager Waterbewust gestart. Dit heeft er mede toe geleid dat op 17 december 2018 de finale plaatsvond van de Amstelkwartier Challenge. Deze wedstrijd kwam voort uit het idee van een experiment van maximale participatie van de werkgroep politieke relevantie.

In juni 2018 ging de Amstelkwartier Challenge van start met de uitdaging om ideeën in te zenden voor elementen van een beleevingsroute in het Amstelkwartier. Een initiatief van bewoners van het Amstelkwartier en het waterschap om het lustrum van deze snelgroeiende wijk te vieren. Er kwamen mooie inzendingen binnen die vormgeven aan aspecten als duurzaamheid, circulariteit, water en de verbinding tussen Amsterdam en haar omgeving. Er zijn 9 inzendingen binnengekomen om een stukje van een ervaringsroute te realiseren in het Amstelkwartier.

De jury, bestaande uit 2 leden van het Algemeen bestuur en een bewoner uit de wijk, heeft een eerste selectie gemaakt van 9 naar 5 finalisten. De finalisten pitchten tijdens de finale op 17 december hun idee. De jury koos 3 winnaars. De prijs van de 3 winnaars bestaat uit ondersteuning door AGV-bestuursleden en de Waternet-organisatie bij het realiseren van hun idee. Drie leden van het Algemeen bestuur begeleiden samen met een Waternetter in 2019 ieder een winnaar bij het verder ontwikkelen van hun winnende idee.

Public Affairs

Het Algemeen bestuur heeft middelen toegekend voor het inrichten van de Public Affairs (PA) functie voor AGV. In juli 2018 is hiertoe door de (externe) kwartiermakers advies uitgebracht binnen Waternet. Parallel aan het opstellen van een inrichtingsplan hebben de kwartiermakers bijgedragen aan lopende issues. Bijvoorbeeld: inzet op behoud van koepelvrijstelling.

Per 1 december is het team PA gestart. Het team bestaat uit een regisseur en twee senior adviseurs welke rapporteren aan de directeur Strategie. Groeiende verdichting in de stedelijke omgeving, verduurzaming en de gevolgen van klimaatverandering zijn ambities en opgaven die alleen in samenwerking met anderen écht kunnen worden aangepakt. Het waterschap wil zich dan ook meer nadrukkelijk als maatschappelijke speler positioneren en proactief bouwen aan de relatie met omgeving. Team PA faciliteert proactief vanuit haar regierol de strategische positionering van het waterschap als netwerkpartner in de regio.

Crisisbeheersing

Om het waterbewustzijn bij andere overheden te vergroten is in augustus 2018 een bestuurlijke bijeenkomst geweest met de burgemeester van Stichtse Vecht, de dijkgraaf van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) en de loco-dijkgraaf van het waterschap. Aanleiding was de problematiek bij hoosbuien in Kockengen waarvoor inmiddels een oplossing is gevonden.

De dijkgraaf heeft in de besturen van de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Amsterdam-Amstelland verslag gedaan van de aanpak van de droogte en aandacht gevraagd voor de gevolgen van droogte in de toekomst.

Op 4 december 2018 heeft het waterschap samen met de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland een bestuurlijke masterclass gehouden. Deze masterclass stond in het teken van de overstromingsrisico's in deze regio. Doel van de masterclass was het vergroten van het bewustzijn van die risico's en van het inzicht in de benodigde samenwerking tussen waterschap, veiligheidsregio en andere crisispartners. De masterclass werd goed bezocht door burgemeesters en wethouders van de gemeenten in de veiligheidsregio en vertegenwoordigers van brandweer, politie, GHOR¹, Defensie, Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap van Rijnland.

Klimaatadaptatie

In de Commissievergadering van 24 mei 2018 heeft Algemeen bestuur het programmaplan Klimaatadaptatie besproken. In het programmaplan zijn de ambities voor klimaatadaptatie van het AGV-bestuur en de gemeente Amsterdam vastgelegd en is uitgewerkt welke rollen Waternet daarin wil pakken. Het gaat bijvoorbeeld over Rainproof, het Klimaatproof maken van eigen assets en bouwplannen van bijvoorbeeld gemeenten en de Regio Amsterdam.

In vervolg op de bespreking van het programmaplan is per 1 september 2018 een programmamanager aangesteld. Het was de bedoeling om al in het najaar van 2018 een aantal bestuurlijke conferenties te organiseren. Dit is nog niet gebeurd, omdat de programmamanager in verband met de droogteproblematiek minder voortvarend van start kon gaan.

In de kennismakingsgesprekken die de Dagelijks bestuurders van het waterschap hebben gevoerd met nieuwe wethouders is het thema klimaatadaptatie meegenomen.

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) biedt kansen om tussen overheden afspraken te maken over de toekomstbestendigheid van de regio. Namens alle partijen van de MRA zijn AGV en gemeente Haarlem bestuurlijke trekkers van het programma MRA-Klimaatbestendig. Besluitvorming over het programma MRA-Klimaatbestendig vindt plaats in het BO-platform Ruimte. Een concrete ontwikkeling komende tijd is dat binnen de brede MRA-samenwerking wordt gestart met een verstedelijkingsstrategie. Uitdaging is om naast woningbouw en bereikbaarheid grote opgaven zoals energietransitie, landschap en klimaatadaptatie onderdeel van de strategie te maken. Allemaal opgaven die binnen het platform Ruimte worden besproken.

Waterschapsverkiezingen

In maart 2019 vinden de Waterschapsverkiezingen plaats. In 2018 zijn de voorbereidingen hiervoor gestart. Er is een projectplan door het Algemeen bestuur vastgesteld en er is een projectteam ingericht en van start gegaan. De klankbordgroep Verkiezingen heeft in opdracht van het Algemeen bestuur een communicatieplan Waterschapsverkiezingen opgesteld. In 2019 komt dit ten uitvoer. Aanvullend is een projectbegroting door het Algemeen bestuur goedgekeurd.

Commissie Kunstbeleid

Eind 2018 is de Commissie Kunstbeleid geïnstalleerd. De dijkgraaf heeft mevrouw M. Barendregt en de heer L. Booij benaderd om zitting te nemen in de Commissie. De commissieleden hebben vervolgens een ontmoeting gehad met de leden van de klankbordgroep kunstbeleid. Tijdens die ontmoeting is een besluit genomen om het budget 2018 te besteden aan het realiseren van twee kunstprojecten. Dit in samenwerking met het Ludwig collectief en met beeldend kunstenaar de heer A. Fischer. De beide projecten zullen in 2019 tot uitvoering komen.

¹ Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de leiding aan en coördinatie van geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en crises.

Financiële ontwikkelingen

Ambities Algemeen bestuur

Bij de behandeling van de Meerjarenbegroting 2019-2023 in de Commissie op 6 juni 2018 waren er onder meer vragen en opmerkingen over de uitgangspunten voor de opbrengstramingen voor de waterschapsbelastingen. Dit heeft geleid tot een actualisatie van het aantal vervuilingseenheden bij de zuiveringsheffing en het aantal ingezetenen bij de watersysteemheffing. Hiermee ontstond ruimte om € 450.000 te reserveren in begroting 2019 voor bodemdaling, energieneutraliteit, het programma Waterbewust, baggeren en verbetering ecologisch beheer en € 550.000 voor het dempen van de tariefontwikkeling.

Ongelijkmatige tariefontwikkeling overig ongebouwd

Bij de behandeling van het voorstel voor de begroting AGV 2019 in de Commissie op 31 oktober 2018 zijn vragen gesteld over de stijging in 2019 van het tarief voor overig ongebouwd. Het tarief zou relatief hard stijgen met 10,4%. Het Dagelijks bestuur heeft aangegeven een uiterste inspanning te doen om de tariefstijging van ongebouwd naar beneden bij te stellen.

In oktober is een motie aangenomen door het Algemeen bestuur waarin het Dagelijks bestuur wordt verzocht zich in te zetten tegen een disproportionele tariefontwikkeling watersysteemheffing voor categorie 'Overig Ongebouwd'. Op 15 november sprak de Commissie over het voorstel van het Dagelijks bestuur 'Mogelijkheden om tarief- stijging ongebouwd bij te stellen'. In dit memo legde het Dagelijks bestuur een viertal mogelijkheden voor besparing voor om de tariefstijging voor ongebouwd te matigen met 0,2%, als voorbereiding op besluitvorming over de begroting 2019. De Commissie adviseerde het Dagelijks bestuur om de 4 incidentele besparingen op te nemen in de begroting 2019. Een daarvan was een bedrag van € 1,1 miljoen uit het bestemmingsfonds saneren Vecht vrij te laten vallen ten gunste van de tariefegaliseringsreserve watersysteemheffing. Het Algemeen bestuur heeft daartoe op 29 november 2018 bij de begrotingsbehandeling 2019 besloten.

Aanpassing waterschapsbelastingstelsel

Op 15 juni 2018 heeft het bestuur van de Unie van Waterschappen (UvW) de voorstellen gepubliceerd om te komen tot een nieuw systeem voor het heffen van waterschapsbelasting. Op 22 oktober 2018 ontvingen de waterschappen een aangepast voorstel.

De waterschappen zijn het erover eens dat het hebben van een eigen belastingstelsel één van de belangrijkste voorwaarden is voor duurzaam en toekomstbestendig waterbeheer.

Omdat de waterschapsverkiezingen van 20 maart 2019 voor de deur stonden, is besloten om het gewenste draagvlak voor een wijziging van het belastingstelsel bij de nieuwe algemeen besturen te verkrijgen.

De waterschappen hebben daarom besloten de verdere beraadslagingen en besluitvorming over de aanpassing van het belastingstelsel ten minste een half jaar te laten rusten. Een aantal waterschappen ervaart op dit moment al grote knelpunten met het huidige stelsel en een herziening is dus onverminderd urgent.

De Ledenvergadering van 14 december 2018 spoorde de waterschappen die nu al knellende problemen ervaren aan op eigen kracht te blijven nadenken over mogelijke oplossingen. Zij voeren hierover collegiaal overleg met elkaar en met de UvW.

AGV is onderdeel van dit collegiaal overleg en geeft hiermee invulling aan de motie die het Algemeen bestuur van AGV aannam op 31 oktober 2018. Deze motie van de PvdA verzoekt het Dagelijks bestuur om een lobby op te zetten richting de minister, het ministerie van I&W en de Tweede Kamer. Het doel daarvan is om te proberen in het eerste halfjaar van 2019 met een oplossing te komen voor een aantal urgente knelpunten in de belastingheffing en het verdere proces na de zomer 2019 te verkennen.

Besparingen Waternet AGV-taken en ontwikkeling tarieven

AGV is zich bewust van de ontwikkelingen in de waterwereld, maar ook van de economische ontwikkelingen. Het Bestuursakkoord AGV 2015-2019 gaat uit van een ingetogen tarievenbeleid. Daarvoor is een totale besparing van € 8,7 miljoen gedurende de bestuursperiode afgesproken. Besparingen zijn voorzien door investeringen te temporiseren, te profiteren van de historisch lage rente, het stopzetten van de dotatie aan de algemene reserves en het verlagen van bestuurskosten. Daarnaast zijn besparingen tot € 5 miljoen gepland op door Waternet doorberekende taak- en apparaatskosten. Waternet is voortdurend bezig de organisatie te verbeteren en de doelmatigheid te vergroten.

Het realiseren van besparingen ligt op schema. De tot en met 2018 geplande besparingen van totaal € 7,7 miljoen zijn volledig gerealiseerd. De efficiencymaatregelen en andere besparingen hebben in belangrijke mate bijgedragen om invulling te geven aan de doelstelling de tarieven zo min mogelijk te laten stijgen. De gemiddelde tariefstijging is het gewogen gemiddelde van de zuiveringsheffing, die met 1% is gestegen en de watersysteemheffing, die gemiddeld met 2,8% is toegenomen. Laatstgenoemde toename is voor de helft toe te schrijven aan de doorgeschoven kosten van de provincie (muskusrattenbeheer) en de Rijksoverheid (HWBP) aan de waterschappen, als onderdeel van het Bestuursakkoord Water.

Bestuursakkoord Water (BAW)

In het Bestuursakkoord Water (2011) hebben Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwater-bedrijven afspraken gemaakt voor een doelmatig waterbeheer in Nederland. Het streven is om tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten de kwaliteit van het beheer te vergroten.

De kosten voor het beheer van het watersysteem en de waterketen in Nederland nemen naar verwachting toe van € 7 miljard in 2010 naar € 8 á € 9 miljard in 2020. Om deze toename te beperken zet het BAW in op een doelmatigheidswinst, die oploopt tot € 750 miljoen per jaar in 2020 ten opzichte van 2010. Voor € 450 miljoen betreft dit een doelmatigheidswinst die gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven gezamenlijk in de waterketen moeten realiseren. Over de landelijke voortgang van de uitvoering van het Bestuursakkoord Water rapporteert de minister van Infrastructuur en elk jaar in mei aan de Tweede Kamer.

Voor het laatst is in het rapport "De staat van ons water" van mei 2018 geconcludeerd dat de doelmatigheidswinst in 2017 op circa € 770 miljoen ligt en is daarmee hoger dan de afgesproken doelstelling van € 750 miljoen per jaar in 2020. Gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven beperken de kostenstijging, onder meer door meer samenwerking, interne besparingen, verbeterd assetmanagement en gezamenlijke investeringen en investeringsbeslissingen. Omdat de doelstelling tot op heden ruimschoots wordt gerealiseerd, ontwikkelen ook de heffingen voor burgers en bedrijven zich gematigder dan zonder het BAW het geval zou zijn geweest.

Dit geldt ook voor de waterschapsbelastingen, waarvan de monitor laat zien dat *'de waterschapsbelastingen zich nog gematigder hebben ontwikkeld dan bij het afsluiten van het BAW werd verwacht. Enige lastenstijging is echter niet te voorkomen. Hiervoor zijn de eisen die aan het waterbeheer worden gesteld te hoog.'*

De afspraken in het BAW gelden overigens voor het collectief van de waterschappen en deze zijn dan ook niet vertaald naar de individuele waterschappen. Ook de monitoring vindt daardoor niet op waterschapsniveau plaats, maar op sectorniveau.

Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen in werking getreden. Ook waterschappen vallen onder de werking van deze wet. De Unie van Waterschappen streeft er naar de effecten voor de waterschappen zo veel mogelijk te beperken en daar waar mogelijk weg te nemen. Voor AGV is vastgesteld dat de activiteiten die tot de heffing van vennootschapsbelasting kunnen gaan leiden, daarvoor vooralsnog niet in aanmerking komen.

Komende bestuursperiode zal ook in relatie tot nieuwe taken verkend moeten worden hoe deze activiteiten kunnen worden georganiseerd in verband met de vennootschapsbelasting en de Koepelvrijstelling.

Overigens leidt de eventueel in de toekomst te betalen vennootschapsbelasting niet tot extra kosten, omdat de vennootschapsbelasting een winstbelasting is. Pas wanneer voldoende positief resultaat wordt behaald, komt heffing van vennootschapsbelasting over dat resultaat aan de orde.

Het overleg met de Belastingdienst om tot een goede invoering van deze nieuwe wet te komen is nog gaande.

Koepelvrijstelling

De Belastingdienst zal niet meer terugkomen op de jaren tot 2018. Vanaf 2018 dient AGV wel aan de voorwaarden te voldoen om de koepelvrijstelling te kunnen toepassen. Waternet heeft in overleg met het ministerie van Financiën en de Belastingdienst goedkeuring verkregen om het jaar 2018 als overgangsjaar te gebruiken waarin aan de voorwaarden moet worden voldaan.

Daarnaast is er inmiddels op Europees niveau gesproken over de reikwijdte van de koepelvrijstelling. Tijdens het overleg van de Europese Raad van ministers van Economische Zaken en Financiën ("de Ecofinraad") is besloten de reikwijdte van de koepelvrijstelling ook op de Europese agenda te zetten en nader vast te stellen. Op het moment van dit schrijven zijn nog geen nadere ontwikkelingen te melden.

De Belastingdienst heeft voorzichtig positief gereageerd om de koepelvrijstelling te blijven continueren voor Waternet voor de periode 2019 en verder totdat er duidelijkheid komt vanuit de Europese Unie.

Ontwikkelingen duurzaamheid en innovatie

Energietransitie en Nieuwe Sanitatie op Strandeiland

Aan de hand van een beeldvormende sessie op 18 oktober 2018 is het Algemeen bestuur op een interactieve manier in gesprek gegaan over de mogelijkheden en kansen van de energietransitie, samen met medewerkers van Waternet en externe wetenschappers, onderzoekers en sprekers. Hoogleraar gebiedsontwikkeling Co Verdaas (TU Delft) nam de aanwezigen mee vanuit zijn leerstoel in de mogelijkheden die waterschappen als functionele overheden hebben om naast beleid ook met projecten in de energietransitie richting te geven. Aan deeltafels gingen de aanwezigen in gesprek over AGV en het Klimaatakkoord, Thermische Energie uit Afvalwater (TEA), Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO) en de 'Koppelkansen samenwerking met andere overheden/organisaties'.

Ook was er veel aandacht voor het toepassen van Nieuwe Sanitatie op Strandeiland. Binnen de samenwerking met de gemeente Amsterdam en marktpartijen op Strandeiland verkent AGV komende periode de mogelijkheden en verantwoordelijkheden rond toepassing van thermische energie.

Microverontreinigingen

Zoals vastgelegd in het bestuursakkoord 'Waterbewust', en tot prioriteit gemaakt in de begroting van 2018, is het aanpakken van microverontreinigingen een belangrijk thema geweest in 2018. Dit gaat om grip op medicijnresten, microplastics en andere hormoon verstorende stoffen in drink- en oppervlaktewater.

Na een zorgvuldige en uitgebreide voorbereiding van besluitvorming met een beeldvormende en twee oordeelsvormende besprekingen is op 24 mei 2018 de strategie microverontreinigingen door het Algemeen bestuur vastgesteld. De strategie bevat een kader voor de aanpak van microverontreinigingen en geeft richting aan bedrijfsvoering, investeringen, samenwerking en onderzoek en innovatie. In deze strategie worden voor de verschillende microstoffen ambitieniveaus, een visie, en bijbehorende maatregelen beschreven. Met de strategie kan AGV het gesprek met andere partijen aangaan.

Overige ontwikkelingen

Digitale transformatie

Digitalisering is een ingrijpende ontwikkeling die alle kerntaken raakt. Digitalisering helpt om ons werk beter en sneller te doen. En om onze diensten aan klanten te verbeteren. De digitale transformatie helpt AGV/Waternet om meer uit water te halen. Binnen AGV/Waternet is er een intensieve digitalisering gestart. In eerste instantie om de klantprocessen te digitaliseren. Het programma *Dienstverlening naar Mobiel* heeft aanvankelijk als doelstelling om in 2018 ca 80% van de klantcontacten digitaal af te handelen. Dit betekent zowel een verhoging van de doelmatigheid als een verbetering van de dienstverlening.

In 2018 is de digitalisering verbreed tot een overkoepelende digitale transformatie met daarin – naast het domein de digitale klant – een uitbreiding met de domeinen de digitale medewerker en digitale assets. Het domein de digitale medewerker heeft tot doel dat alle medewerkers in 2020 digitaal kunnen beschikken over gevalideerde informatie, die zij voor hun taakuitoefening nodig hebben. De informatie is plaats- en tijdonafhankelijk beschikbaar. Digitalisering van de informatie is tevens van belang, omdat in de periode na 2020 relatief veel medewerkers van Waternet met pensioen gaan. Digitale borging van hun kennis is essentieel voor het functioneren van de organisatie.

Het domein digitale assets richt zich enerzijds op automatische regelkringen, waarbij we zien dat proces-automatisering verschuift van lokaal naar centraal niveau. Anderzijds wordt met behulp van sensing een systeem ontwikkeld waarbij de toestand van de assets digitaal en continu beschikbaar is. Deze beweging naar verdergaande digitalisering vraagt om een nieuwe aanpak en herscholing van een groot aantal medewerkers.

Procesautomatisering

De centralisatie van systemen heeft in de afgelopen jaren al in belangrijke mate geleid tot een verhoging van de efficiency, waarmee aansluiting mogelijk blijft op toenemende complexiteit en kortcyclischere ontwikkelingen in technologie. Resultaat daarvan is onder andere dat technici op afstand de systemen kunnen monitoren en herstellen. Wet- en regelgeving stellen strengere eisen aan analyses, die op basis van gegevens uit de procesautomatisering gemaakt moeten kunnen worden. In de komende jaren zal hier ook de stap naar meer voorspellend onderhoud mogelijk worden gemaakt.

Administratieve functies verdwijnen grotendeels en daarvoor in de plaats komen nieuwe veelal hoogwaardigere functies op het gebied van informatiebeheer en automatisering. De kosten voor automatisering stijgen. Dit heeft vooral te maken met toename van de kosten voor softwarelicenties en informatiesystemen. Daarnaast stijgen de kosten door een toename van het dataverbruik met onder andere mobiele apparaten.

Cybersecurity/informatiebeveiliging

De noodzaak om maatregelen te nemen om de organisatie te beschermen tegen *cybercrime* is inmiddels een algemeen verschijnsel, waarmee alle organisaties te maken hebben. Onder informatieveiligheid valt een breed scala aan beschermingsmaatregelen om te voorkomen dat niet geautoriseerde derden toegang krijgen tot het informatienetwerk of de procesbesturing.

Wetgeving op het gebied van datalekken en bescherming van privacy en persoonsgegevens vormen belangrijke kaders. Zo is er per 2018 de verplichting om een functionaris voor gegevensbescherming aan te stellen op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Binnen AGV/Waternet zijn de afgelopen periode diverse externe onderzoeken en risicoanalyses uitgevoerd, onder andere op initiatief van de Unie van Waterschappen, waarbij voor alle waterschappen in beeld is gebracht hoe het is gesteld met de informatiebeveiliging.

Het Waterschapshuis (HWH)

Het Waterschapshuis is het samenwerkingsorgaan voor waterschappen op het gebied van ICT en digitale dienstverlening.

- In 2018 is de in 2017 ingezette kwaliteitsimpuls van HWH doorgezet en zal nog tot in 2020 doorlopen. HWH moet nog meer dan de waterschappen een wendbare organisatie worden. De werkwijze en governance gaan dit maximaal ondersteunen zodat de waterschappen hun controle over HWH behouden.
- In 2018 lag de focus op het vaststellen van de nieuwe koers en op de organisatieontwikkeling van HWH, en op het invullen van de governance. De uitwerking van een nieuwe programmasturing wordt inmiddels werkende weg "uitgetest". Over de rol van HWH bij verdergaande digitalisering van de waterschappen is overleg met de Unie van Waterschappen en Stowa
- In de 2e helft van 2018 is gebleken dat de waterschappen behoefte hebben aan een actieve ondersteuning voor innovatiekennisuitwisseling. Het Algemeen Bestuur van HWH heeft in 2018 bepaald dat binnen het kader "Kennis en verbinden voor innovatie" voor 2 jaar minimaal 2 fte beschikbaar komt.

In het koersplan "Wijzer naar 2020" is een aantal uitgangspunten benoemd voor de strategische governance. Deze strategische governance is door de secretaris directeuren voorbereid en wordt nog verder uitgewerkt in 2019. In 2020 moet de strategische governance van HWH helder en geaccepteerd zijn.

3. Samenvatting

3.1 Programma's

Onderstaand wordt per programma een beeld geschetst van de meest in het oog springende onderwerpen en producten uit 2018. In de paragrafen 4.1 tot en met 4.7 wordt hierop nader ingegaan.

Programma 1. Veiligheid

Het compartimenteringswerk in het Gein en het laatste deel van de dijkverbetering Winkeldijk-Noord zijn afgerond (programma Waterkeringen).

In het kader van het Dijkenprogramma is 26 km dijkverbetering gerealiseerd (norm 24 km). Onder andere de projecten Joodse Kade (Muiderberg), Heinoomsvaart (Wilnis) en Rondje Horstermeer zijn gerealiseerd.

In oktober 2018 is de uitvoering van het innovatieproject JLD-dijkverankering (HWBP-pilot) in de Ringdijk Watergraafsmeer gestart. Met een nieuwe techniek wordt de dijk van binnenuit versterkt.

De renovatie van de Ipensloter- en Diemerdammersluis is afgerond. Ook is de Ipenslotersluis vispasseerbaar gemaakt. Beide sluizen zijn officieel geopend.

In 2018 is een start gemaakt met het versterken van de beleidsmatige kaders voor de verdere professionalisering van de crisisorganisatie. Daarnaast is in december 2018 een bestuurlijke masterclass gehouden om het bewustzijn van overstromingsrisico's in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland te vergroten.

Programma 2. Schoon water

Het ontwerpproces van de nieuw te bouwen rwzi Weesp is afgerond. De opdracht is definitief gegund en de realisatie is begin december 2018 gestart. Dit is samen met het Algemeen bestuur gevierd door het 'slaan van de eerste paal'.

De zuiveringsprestatie van de rwzi's is uitgekomen op 90% en daarmee ruim boven de norm (88%).

Het in 2002 gestarte Waterkwaliteitsspoor stedelijk gebied met gemeenten is definitief afgerond. AGV heeft in het verleden met elke inliggende gemeente een convenant Waterkwaliteitsspoor afgesloten. Het doel van het convenant was het opheffen van knelpunten in de waterkwaliteit van het oppervlaktewater. Door het nemen van extra maatregelen in het rioolstelsel kunnen riooloverstorten verder worden verminderd.

Het project 'Schoon Schip' (gestart in 2010) is definitief afgerond. Het doel van het project was om alle woonboten in het AGV-gebied niet meer op het oppervlaktewater te laten lozen. In september 2018 is het project feestelijk afgesloten. Alle woonboten in het beheergebied van AGV zijn nu aangesloten op het riool.

Programma 3. Voldoende water

In de zomer van 2018 is er sprake geweest van langdurige droogte en watertekort. Op diverse plaatsen in het beheergebied van AGV zijn er kleine en grotere maatregelen genomen om de gebieden op peil te houden en om te zorgen dat kwetsbare natuurgebieden van zo goed mogelijk inlaatwater worden voorzien.

De meest in het oog springende maatregelen zijn de noodpompen in de Groote Zeesluis in Muiden en bij het Muiderslot geweest. De inspanningen hebben ertoe geleid dat er in het AGV-gebied geen noemenswaardige schade is opgetreden.

In 2018 zijn de maatregelen van het waterinrichtingsplan Aetsveldse Polder Oost afgerond. Ook zijn de noodzakelijke inrichtingsmaatregelen in de Horstermeerpolder uitgevoerd. In totaal is hiermee 1.561 hectare conform de planning in 2018 opgeleverd, waarin het peil conform het nieuwe peilbesluit kan worden ingesteld.

In het kader van het programma Technische Systemen is de modernisering van het poldergemaal Horstermeer afgerond. Het groot onderhoud van de burg van Nigtevecht is grotendeels afgerond en de renovatie van gemaal Zeeburg zit in de laatste uitvoeringsfase.

Programma 4. Op en om het water

In 2018 is actief ingezet op recreatie via de campagne 'Droogwaterland'. De campagne vormde de rode draad voor de communicatie over recreatie en cultuurhistorie in relatie tot onze waterschapstaken. Het resultaat was onder andere een verdubbeling van het aantal bezoekers van de recreatiepagina op de website van het waterschap.

In 2018 zijn diverse excursies en open dagen georganiseerd, deze werden goed bezocht. Bijzonder was de openstelling van de Stenen Beer in Muiden. Daarnaast zijn er nieuwe wandelkaarten ontwikkeld voor het Waterkeringpad, zijn de overeenkomsten uit de Molennota definitief gemaakt en is de beleidsnota Recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie geëvalueerd

Voor de uitvoering van het Integraal Plan Loosdrechtse Plassen (baggeren, zwevend slib en ontwikkeling waterplanten) is een projectteam gevormd. Het waterschap maakt deel uit van dit team en is een van de sturende partijen in dit plan en brengt onder meer expertise uit eerdere baggerprojecten in.

Programma 5. Draagvlak

Als eerste waterschap is AGV aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ. AGV krijgt op deze manier toegang tot waardegegevens van onroerende zaken waardoor waarden zijn gekoppeld aan objecten. Mede hierdoor was de belastingopbrengst in 2018 hoger dan verwacht.

Het Algemeen bestuur heeft besloten het kwijtscheldingsbeleid per 1 januari 2019 te wijzigen. Vanaf 2019 is kwijtschelding ook mogelijk voor kleine ondernemers. Ook wordt rekening gehouden met de kosten van kinderopvang.

De indicator 'Openstaande vorderingen met een ouderdom van minimaal 1 jaar' is uitgekomen op 2,5% (norm < 4,5%).

Programma 6. Algemeen

Vanuit het programma Waterbewust is in 2018 een groot aantal initiatieven gestart of ondersteund die bijdragen aan het vergroten van het water(schaps)bewustzijn van inwoners, ondernemers en recreanten. AGV stond met een regenbar op het Kwakoe festival en met bestuurders van het waterschap is samen met de bewoners een challenge georganiseerd voor een waterbelevingsroute in het Amstelkwartier. Daarnaast is samen met 'Nudge' een netwerkbijeenkomst georganiseerd om aandacht te vragen voor het effect van bouwactiviteiten op zwerfafval

De jeugdbestuurder nam het afgelopen jaar deel aan de Nationale Waterschapsdag, de Waternet Vrouwendag en de Vrijheidsmaaltijd. Tijdens de *Week van ons Water* bezocht zij het NEMO Science Museum met het bestuur. Zij was aanwezig bij de Battle of the Beach met het Dagelijks bestuur en jeugdbestuurders van andere waterschappen.

Programma 7. Duurzaamheid

De plaatsing van zonnepanelen op de rwzi Horstermeer is afgerond. De rwzi zal met de aanvullende inzet van biogas volledig voorzien in haar eigen energiebehoefte. De zonnepanelen worden begin 2019 in bedrijf genomen.

Mede door het gereedkomen van de zonnepanelen op de rwzi Horstermeer is de indicator 'Goedgekeurd Energie Efficiencyprogramma' uitgekomen op 2% (norm 2%).

Door het ondertekenen van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen heeft AGV zich vastgelegd om inkopen duurzaam, circulair en sociaal uit te voeren.

De indicator Duurzaam Inkopen is in 2018 conform de norm uitgekomen op 100%.

3.2 Uitkomsten jaarrekening 2018

De rekening van baten en lasten komt € 10,0 miljoen voordeliger uit dan het begrote nadelige saldo van € 3,9 miljoen en sluit daarmee op een positief saldo van € 6,1 miljoen.

Het voordelig resultaat van de rekening van baten en lasten (€ 10 miljoen ten opzichte van de begroting) is voornamelijk te danken aan een eenmalige hogere belastingopbrengst (€ 9,5 miljoen) en lagere kosten dan begroot (€ 0,5 miljoen). Een nadere toelichting op de belastingopbrengst wordt op pagina 83 tot en met 86 gegeven.

3.2.1 Resultaatbepaling zuiveringsbeheer

Op de taak zuiveringsbeheer is een positief resultaat gerealiseerd van € 2,5 miljoen. Begroot was een nadelig resultaat van € 1,6 miljoen; het resultaat is € 4,1 miljoen voordeliger uitgekomen dan begroot.

De opbrengsten waren € 83,7 miljoen en zijn € 3,7 miljoen hoger dan begroot door een toename van het aantal huishoudens. Een nadere toelichting wordt op pagina 85 tot en met 86 gegeven. De kosten waren € 81,3 miljoen en zijn € 0,4 miljoen lager geweest dan begroot. Een analyse van de verschillen op de kosten:

	x € 1 miljoen
Minder kosten zuiveren van afvalwater (o.a. onderhoudskosten, chemicaliën)	0,5
Lagere opbrengsten behandeling grensoverschrijdend afvalwater voor derden (afwikkeling 2015 t/m 2017). Er zijn minder vervuilingseenheden verwerkt	-0,7
Lagere perceptiekosten	0,4
Lagere kapitaallasten	0,2
Totaal	0,4

	€ (x 1 miljoen)
Begroting	
Begrote exploitatielasten	81,6
Begrote baten	- 80,0
Geraamd nadelig saldo 2018	1,6

Volgens de begroting wordt het nadelige saldo van € 1,6 miljoen onttrokken aan de tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing.

	€ (x 1 miljoen)
Jaarrekening	
Werkelijke exploitatielasten	81,2
Werkelijke baten	- 83,7
Gerealiseerd positief saldo 2018	2,5

Het verschil tussen begroting en realisatie bedraagt:

	€ (x 1 miljoen)
Begroot <u>nadelig</u> saldo	1,6
Werkelijk <u>positief</u> saldo	2,5
Voordelig verschil met de begroting	4,1

3.2.2 Resultaatbepaling watersysteembeheer

Op de taak watersysteembeheer is een positief resultaat gerealiseerd van € 3,6 miljoen. Begroot was een nadelig resultaat van € 2,3 miljoen; het resultaat is € 5,9 miljoen voordeliger uitgekomen dan begroot.

De opbrengsten waren € 103,2 miljoen en zijn € 5,8 miljoen hoger dan begroot door de opwaartse bijstelling van de WOZ-waarden, een toename van het aantal huishoudens en opbrengsten voorgaande belastingjaren. Een nadere toelichting wordt op pagina 83 tot en met 84 gegeven.

De kosten waren € 99,6 miljoen en zijn € 0,1 miljoen lager dan begroot. Een analyse van de verschillen op de kosten:

	x € 1 miljoen
Verkoopopbrengst dienstwoning	0,9
Lagere perceptiekosten	0,6
Lagere kapitaallasten	0,4
Reparatie en herstellen diverse pompen en gemalen (o.a. Noorderlegmeer, Brettenpad, Hoeker- en Garstenpolder)	-1,0
Hogere kosten door bestrijding droogte en watertekort	-0,5
Hogere kosten maai- en slootwerk	-0,2
Hogere software-/licentiekosten geotechnische informatiesystemen	-0,1
Totaal	0,1

	€ (x 1 miljoen)
Begroting	
Begrote exploitatielasten	99,7
Begrote baten	- 97,4
Geraamd nadelig saldo 2018	2,3

Volgens de begroting wordt het nadelige saldo van € 2,3 miljoen onttrokken aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing.

	€ (x 1 miljoen)
Jaarrekening	
Werkelijke exploitatielasten	99,6
Werkelijke baten	- 103,2
Gerealiseerd positief saldo 2018	3,6

Het verschil tussen begroting en realisatie bedraagt:

	€ (x 1 miljoen)
Begroot <u>nadelig</u> saldo	2,3
Werkelijk <u>positief</u> saldo	3,6
Voordelig verschil met de begroting	5,9

3.2.3 Resultaatbestemming 2018

Overeenkomstig het bepaalde in de Nota Financieel Beleid AGV wordt onderstaand de volgende resultaatbestemming voorgesteld.

Voorgesteld wordt het resultaat over 2018, ná de begrote dotatie van € 3.933.730 aan de reserve 'te dekken exploitatiesaldo' en de toevoegingen aan de tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing (AB-besluiten 17/0462 en 18/0478) voor een bedrag van totaal € 2.445.000 (gerelateerd aan de vrijval uit het bestemmingsfonds 'saneren Vecht'), als volgt te bestemmen:

Zuiveren (positief resultaat € 2.493.015)

- Een bedrag van € 2.493.015 te doteren aan de tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing (in plaats van de geraamde onttrekking van € 1.564.870, conform begroting 2018).

Watersysteem incl. verontreinigingsheffing (positief resultaat € 3.612.055)

- Een bedrag van € 3.612.055 te doteren aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (in plaats van de geraamde onttrekking van € 2.321.230, conform begroting 2018).

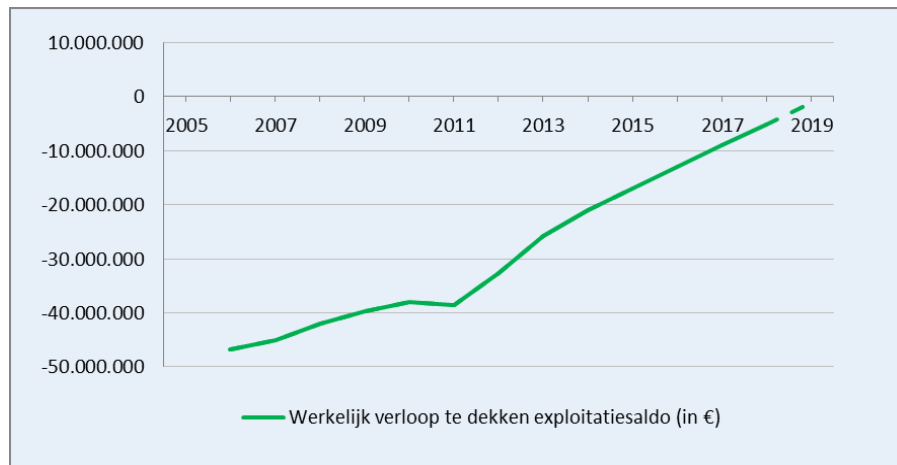
2.3.4 Verloop Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg op 1-1-2018 € 15.749.301 positief. Rekening houdend met de gerealiseerde mutaties op de reserves én het te bestemmen resultaat over 2018 is het eigen vermogen per 31-12-2018 uitgekomen op € 25.716.609 positief. Dit is een toename ten opzichte van 2017 met € 9.967.308.

Specificatie mutatie op eigen vermogen in 2018

	€	€
Saldo baten en lasten/te bestemmen resultaat 2018		6.105.070
Dotatie bestemmingsreserve 'te dekken exploitatiesaldo'	3.933.730	
Dotatie aan de tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing	2.445.000	
Onttrekking bestemmingsfonds 'saneren Vecht' (uitgaven)	-71.492	
Onttrekking bestemmingsfonds 'saneren Vecht'(vrijval)	-2.445.000	
Totaal toevoegingen en onttrekkingen		3.862.238
Totaal <u>toename</u> eigen vermogen		9.967.308

Verloop bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo

Bovenstaande grafiek geeft het werkelijk verloop weer van de bestemmingsreserve 'te dekken exploitatiesaldo'. Jaarlijks wordt € 3,9 miljoen gedoteerd aan de reserve. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren ook positieve resultaten bij de zuiveringstaak (deels) hiervoor ingezet. De stand van het 'te dekken exploitatiesaldo' bedraagt per 31-12-2018 € -5,1 miljoen. Met de jaarlijkse dotatie van € 3,9 miljoen zal het 'te dekken exploitatiesaldo' in 2020 zijn ingelopen.

Het 'te dekken exploitatiesaldo' maakt onderdeel uit van het eigen vermogen. Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 5.5.2.3.1 Eigen vermogen.

Structurele posten binnen het eigen vermogen

De omvang van het eigen vermogen wordt mede bepaald door een tweetal incidentele posten, te weten het bestemmingsfonds 'saneren Vecht' en de bestemmingsreserve "Te dekken exploitatiesaldo".

Beide posten hebben vanwege de specifieke bestemming een beperkte levensduur.

Exclusief deze posten resteert de vaste kern van het eigen vermogen dat bestaat uit de tariefegalisatiereserves en de algemene reserves, waarvan laatstgenoemde structureel tot de weerstandscapaciteit wordt gerekend.

De tariefegalisatiereserves worden meegenomen bij het bepalen van de toekomstige tarieven.

Het totaal van deze reserves is per 31-12-2018 € 20.861.452 positief en is met € 6.819.945 toegenomen ten opzichte van 31-12-2017. De toename is toe te schrijven aan de toevoeging van resultaatbestemming 2017 aan de tariefegalisatiereserves watersysteemheffing en zuiveringsheffing (€ 4,4 miljoen) en de dotatie vanuit het fonds Saneren Vecht aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (€ 2,4 miljoen).

De standen per 31-12-2018 zijn nog exclusief het te bestemmen resultaat over 2018 van € 6,1 miljoen.

Reserves:	Bedragen in €	
	31-12-2017	31-12-2018
Algemene reserve zuiveringsbeheer	2.450.029	2.450.029
Algemene reserve watersysteembeheer	2.450.029	2.450.029
Tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing	2.863.230	4.036.000
Tariefegalisatiereserve watersysteemheffing	6.278.219	11.925.394
Totaal	14.041.507	20.861.452

3.3 Kerngegevens

	2017	2018
1. Oppervlakte beheergebied	ca. 70.000 ha	70.000 ha
waarvan open water	ca. 9.500 ha	9500 ha
2. Aantal gemeenten in beheergebied	19	19
aantal inwoners	ca. 1,4 miljoen	1,4 miljoen
3. Bestuurssamenstelling:		
<u>AGV</u>		
- Dijkgraaf		
- Algemeen bestuur; 30 zetels		
- categorie ingezetenen	23	23
- categorie ongebouwd	3	3
- categorie natuurterreinen	1	1
- categorie bedrijven	3	3
- Dagelijks bestuur; 6 leden (inclusief dijkgraaf)*		
- Secretaris-directeur		
4. Personele gegevens:		
- Aantal toegestane formatieplaatsen uitgedrukt in volledige arbeidsplaatsen	1,5	1,5
5. Kerngegevens zuiveringsbeheer:		
- Areaal transportleidingen (excl. Amsterdam)	88km	88km
- Aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties	12	12
- totale capaciteit rioolwaterzuiveringsinstallaties	2.023.500 v.e.	2.023.500 v.e.
- Slibontwateringsinstallaties	3	3
- geproduceerd mechanisch ontwaterd slib	93.966 ton	93.670 ton
- Investerings (x€ 1 miljoen)	15,4	32,0
- Exploitatielasten (x€ 1 miljoen)	79,5	81,2
- Netto opbrengst zuiveringsheffing (x€ 1 miljoen)	80,7	83,7
- Verleende kwijtschelding (x€ 1 miljoen)	6,7	6,9
- Kwijtscheldingspercentage zuiveringsheffing	10,2%	10,1%
6. Kerngegevens watersysteembeheer:		
- Aantal poldergemalen in beheer	230	230
- Boezemgemaal Zeeburg	1	1
- Aantal waterkeringen/sluisen	59	66
- Areaal primaire waterkeringen (in km)	38	38
- Areaal regionale waterkeringen (in km)	591	591
- Areaal niet-regionale waterkeringen (in km)	467	467
- Investerings (x€ 1 miljoen)	29	31,6
- Exploitatielasten (x€ 1 miljoen)	93	99,6
- Netto opbrengst watersysteemheffing (x€ 1 miljoen)		
inclusief verontreinigingsheffing	96,2	103,2
- Verleende kwijtschelding (x€ 1 miljoen)	7,1	7,3
- Kwijtscheldingspercentage watersysteemheffing	11,3%	11,3%
- Bijdrage aan het Rijk inzake HWBP (x€ 1 miljoen)	15,9	15,6
- Taak muskusrattenbeheer (x€ 1 miljoen)	1,5	1,6

*Uit het Algemeen bestuur zijn 5 leden gekozen die samen met de dijkgraaf het Dagelijks bestuur vormen

4. Jaarverslag 2018

4.1 Programmaverantwoording 2018

In overeenstemming met de regelgeving is het jaarverslag opgesteld naar programma's. Voor 2018 komen de programma's overeen met de thema's die opgenomen zijn in de landelijke benchmark 'Waterschapsspiegel'.

Per programma zijn de doelstellingen beschreven, de beoogde effecten en de wijze waarop het halen van die doelstellingen en effecten in 2018 vorm heeft gekregen.

4.1.1 PROGRAMMA 1: VEILIGHEID

4.1.1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het programma Veiligheid heeft betrekking op de bescherming tegen overstroming vanuit het buitenwater of de boezemstelsels, vooral door veilige primaire en regionale waterkeringen.

Het waterschap heeft als kerntaak om het gebied voldoende waterstaatkundige veiligheid te bieden. Absolute veiligheid kan het waterschap niet garanderen. Het waterschap staat ervoor dat het stelsel van dijken voldoet aan de veiligheidseisen. Indien deze eisen niet door het bevoegd gezag zijn geformuleerd, neemt het waterschap zelf de verantwoordelijkheid.

Hoe goed het watersysteem ook wordt beheerd, er kan altijd wat misgaan. Een goede crisisbeheersingsorganisatie zorgt ervoor dat de gevolgen binnen de perken blijven als er wat misgaat. Verder stimuleert het waterschap bij nieuwe ontwikkelingen een water robuuste inrichting en doet samen met andere partijen onderzoek naar nut en noodzaak van extra bescherming van vitale en kwetsbare functies in het gebied.

AGV handelt adequaat en daadkrachtig wanneer de veiligheid in het gedrang dreigt te komen en houdt daarbij rekening met economische, landschappelijke en natuurwaarden.

AGV draagt bij aan de actualisering van het Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)-instrumentarium (kaarten en beheerplannen op grond van de vereisten in de Richtlijn Overstromingsrisico's).

De POV (Project overstijgende verkenning) Centraal Holland is afgerond. Hierbij is een keuze gemaakt om de Lekdijk te versterken. Dit heeft invloed op het areaal van AGV. Door de verzwarende van de Lekdijk zijn diverse keringen binnen ons beheergebied afgewaardeerd (van primair naar regionaal).

In het beheergebied van AGV is in totaal circa 1.096 km waterkeringen aanwezig. Deze zijn te onderscheiden in de volgende categorieën:

- Primaire keringen: 38 km
- Regionale keringen: 591 km
- Tertiaire- en overige keringen: 467 km
- Waterkerende objecten in keringen: 1.100 stuks

4.1.1.2 DOELSTELLINGEN

AGV geeft de hoogste prioriteit aan het garanderen van voldoende waterstaatkundige veiligheid voor mensen, dieren en goederen. Het Deltaprogramma, het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024 zullen voor de komende jaren de inspanningen voor dit thema bepalen.

4.1.1.3 BEOOGDE EFFECTEN

De bestaande waterkeringen in overeenstemming met de vastgestelde normen houden, met inachtneming van de belangen op het gebied van landschap, recreatie, natuur en cultuurhistorie.

De Keur stelt eisen aan gereguleerde aanpassingen in waterstaatkundige werken. Door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden zorgt AGV voor veilige waterkeringen, zodat de burger wordt beschermd tegen 'natte voeten' (veiligheid).

INDICATOREN

Indicatoren				
Programma 1: Veiligheid				
Onderwerp	Indicator	Eenheid	Norm	Realisatie
Primaire keringen	Primaire keringen zijn getoetst (in 2017 is een nieuwe toetsronde gestart met nieuwe normen)	%	20	20
Regionale keringen	Regionale keringen zijn getoetst (norm 2016)	%	10	10
	Regionale keringen met oordeel onvoldoende en nader onderzoek (uit toetsing 2012) zijn op orde	%	29	30
Bestrijdingsplannen	Plannen up-to date en geoefend (1x per 4 jaar vernieuwen)	%	100	86

De indicator 'Plannen up-to date en geoefend' is uitgekomen op 86% (norm 100%). De actualisatie van het bestrijdingsplan voor de boezem is uitgesteld. Hiervoor is gekozen omdat door de bestrijding van de effecten van de droogte het nieuwe Boezemplan begin 2019 wordt afgerond. Dit boezemplan bevat input voor het bestrijdingsplan.

KOSTEN EXPLOITATIE

Programma 1: Veiligheid	2017	2018	
Netto kosten Exploitatie (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
- kapitaallasten	19.133	20.233	20.086
- taakkosten	13.998	16.292	16.777
Eindtotaal	33.131	36.525	36.863

De kapitaallasten zijn € 147.000 lager dan begroot. Dit is een combinatie van enerzijds lagere investeringen in 2017 (hierdoor minder kapitaallasten in 2018) en anderzijds een lagere renteomslagpercentage dan begroot (zie ook de treasury paragraaf).

De taakkosten zijn € 485.000 hoger dan begroot. De verschillen zijn:

	€
Hogere software-/licentiekosten voor geografische informatiesystemen	-117.000
Hogere kosten dijkeninspectie in verband met droogte/watertekort	-100.000
Diverse kleine over-/onderschrijdingen (o.a. bijdrage muskusrattenbeheer)	-168.000
Hogere bijdrage HWBP ten laste van de exploitatie	-100.000
Totaal	-485.000

4.1.1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Toetsing primaire keringen

Sinds januari 2017 zijn de nieuwe normen van kracht voor de primaire waterkeringen. Het daarvoor opgestelde Wettelijk Beoordeling Instrumentarium (WBI) is in gebruik. Voor 1 januari 2023 moet er een technische toetsrapportage aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat worden opgeleverd. AGV heeft een relatief kleine opgave. In het afgelopen jaar hebben andere waterschappen ervaring opgedaan met het WBI.

In 2018 zal aan de hand van de eerste toetsingservaringen worden geïnventariseerd welke gegevens voor de beoordeling nog moeten worden ingewonnen.

Het onderzoek naar de gedimensioneerde (evident veilige) keringen van AGV is afgerond. De resultaten worden voorgelegd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Het ILT is akkoord met de methodiek waarmee AGV zijn evident veilige delen van de primaire keringen inzichtelijk maakt. In totaal gaat het om 22 van het totaal van 25 kilometer. Dit houdt in dat gestart wordt met de beoordeling van de overige 3 km. Wanneer deze 3 km als voldoende wordt beoordeeld is de technische beoordeling van de overige 22 km niet nodig. Voor de kunstwerken geldt dat gestart wordt met 6 van de 16 kunstwerken. Ook hier geldt hetzelfde principe. Daarnaast zijn de grondgegevens die in de afgelopen decennia zijn verzameld opnieuw in het beheerregister opgeslagen zodat ze in de toekomst herbruikbaar zijn. Bij goedkeuring door het ILT wordt de opgave voor beoordeling primaire keringen van AGV verkleind met circa 10 km.

Toetsingsprogramma regionale waterkeringen

De volgende toetsronde voor de regionale keringen dient in 2024 te zijn afgerond, waarbij ook de Niet-Waterkerende Objecten zijn geïnventariseerd (zoals bomen, huizen). In 2017 is een inventarisatie van benodigde gegevens gestart. Deze activiteiten zijn in 2018 voortgezet.

Op basis van het Handboek "Hoe toetst AGV" worden de keringen per toetsspoor getoetst en niet zoals voorheen alle toetssporen tegelijk per dijktraject. Het toetsspoor "stabiliteit voorland" is nagenoeg afgerond. Van de regionale keringen heeft 578 km het oordeel voldoende gekregen en van de laatste 13 km is de beoordeling nagenoeg gereed.

Ook zijn de aanwezige kunstwerken (o.a. sluisen) in de regionale keringen geïnventariseerd. Op dit moment zijn 1271 kunstwerken geïdentificeerd waarvan 567 voldoen aan de Leidraad 'Toetsen op veiligheid, regionale waterkeringen'. Van de overige 704 kunstwerken wordt extra informatie ingewonnen om deze te kunnen beoordelen.

Meerjarenplan Muskusrattenbeheersing

De taak muskusrattenbeheersing is ondergebracht bij een samenwerkingsverband met andere waterschappen, waarvan Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) de uitvoering voor zijn rekening neemt.

In 2017 is besloten om de samenwerking met twee jaar te verlengen.

De resultaten van een veldproef waarbij een andere vangststrategie wordt gehanteerd is afgerond. De nieuwe beleidsvisie en landelijke strategie muskusrattenbeheer zullen in de komende bestuursperiode aan het bestuur worden aangeboden.

In 2018 zijn 1823 muskusratten gevangen in het beheergebied van AGV. Dit is 0,15 per kilometer.

De onderzoeken naar het gebruik van eDNA bij het opsporen van muskusratten is ver gevorderd. In 2019 wordt nagedacht over de beste strategie voor de inzet van dit opsporingsmiddel. Een onderdeel hiervan is het inwinnen van de benodigde watermonsters. In 2019 zal gekeken worden wat de meest efficiënte en effectieve methode is om deze watermonsters in te winnen.

Calamiteitenbestrijding waterkeringen

In 2018 is een start gemaakt met het versterken van de beleidsmatige kaders voor de verdere professionalisering van de crisisorganisatie. Ook zijn er meerdere opleidingen, oefeningen en trainingen gehouden om de samenwerking in de crisisorganisatie te verbeteren, zowel intern als met externe partijen.

Op 4 december is een bestuurlijke masterclass gehouden om het bewustzijn van overstromingsrisico's in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland te vergroten.

Het bestrijdingsplan voor hoogwater op de boezem volgt op het nieuwe Boezemplan. Door de extra inzet voor de bestrijding van de effecten van de droogte is het nieuwe Boezemplan uitgesteld. Als gevolg hiervan is ook de actualisatie van dit bestrijdingsplan uitgesteld tot 2019.

INVESTERINGEN

Omdat het jaarverslag een verantwoordingsrapportage is ten opzichte van de begroting 2018 wordt in de toelichting op de investeringen alleen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie in 2018 en de begroting 2018. Op de verschillen tussen het door het Algemeen bestuur toegekend krediet en de eindrealisatie wordt na de afsluiting van het krediet ingegaan, in de vorm van een project/kredietevaluatie. Een verslag hiervan wordt opgenomen in het jaarverslag.

Programma 1: Veiligheid	2018					
	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen	Toegekend krediet	Uitgaven t/m 2018	Eindprognose
Netto kosten Investerings (x € 1.000)						
- Programma Waterkeringen	0	734	-734	114.600	114.432	115.000
- Dijkverbeteringsprogramma	12.500	10.651	1.849	57.500	24.789	57.500
- Compartimenteringswerken	800	1.472	-672	3.943	3.574	3.917
- Compartimentering boezemwateren	0	0	0	800	13	13
- De Ronde Hoep	120	148	-28	1.107	941	1.241
- Bijdrage in HWBP (investeringsdeel)	7.600	7.804	-204	51.600	51.651	51.600
Eindtotaal	21.020	20.810	210	229.550	195.402	229.272

Het bestedingspercentage van de investeringsuitgaven is uitgekomen op 99%.

Programma Waterkeringen

In de begroting 2018 was geen rekening gehouden met uitgaven van Programma Waterkeringen. Bij het opstellen van de begroting werd nog uitgegaan van volledige afronding van het programma vóór 2018. In de jaarrekening 2017 (vaststelling juli 2018) is gemeld dat het programma niet is afgerond en dat nog € 0,9 miljoen beschikbaar is op het krediet. In 2018 zijn de werkzaamheden voortgezet en is € 0,7 miljoen besteed.

Het compartimenteringswerk in het Gein en het laatste deel van de dijkverbetering Winkeldijk-Noord zijn afgerond. Bij de dorpskern Baambrugge is op verzoek van de omgeving een "second opinion" uitgevoerd op de uitvoeringsvariant. Ondanks deze "second opinion" zijn vanuit de omgeving veel zienswijzen en vragen gebleven. Er is gekozen om hier zorgvuldig mee om te gaan en een extra gespreksronde te voeren met de omgeving. Na deze inventarisatie kan een goede uitvoeringsplanning worden afgegeven. Deze extra inspanningen bij Baambrugge zullen leiden tot een overschrijding van het Programma Waterkeringen.

Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024

In 2018 is circa 26 km dijkverbetering gerealiseerd (norm 24 km). Deze 26 km bestaan uit reconstructies, groot onderhoud en kilometers die alleen nader onderzocht zijn. Er is een scopebepaling uitgevoerd waaruit is gebleken dat voor enkele reconstructie werkzaamheden alleen "groot onderhoud" nodig was en enkele kilometers zijn goed gekeurd, waarvoor geen werkzaamheden in het veld nodig waren. Dit verklaart de lagere uitgaven op het jaarbudget, waardoor de totale uitgaven in 2018 circa € 10,7 miljoen bedragen. Ook zijn diverse projecten (Joodse Kade, Heinoomsvaart, Rondje Horstermeer) sneller uitgevoerd dan gepland.

De Noordse Dorpsweg (reconstructie), Hogendijk West (Groot Onderhoud) en Noord (Groot Onderhoud) en A.C. Verhoefweg (Groot Onderhoud) zijn gerealiseerd. Momenteel zijn de projecten Heinoomsvaart (Groot Onderhoud), Laan van Nifterlake (Groot Onderhoud) in uitvoering.

	Prognose Budget (mln €)	Plan- vorming (km)	Voor- bereiding (km)	Prognose jaar Uitvoering (km)	Prognose Restopgave (258km)	Gerealiseerd tot nu toe (km)	Toelichting
tot 2015	115,0			7,6	250,4		
2016	107,5			11,6	238,8		
2017	100,6	45,7	49,9	19,0	219,8		
jan-18	93	45,7	49,9	21-25	199-195		
apr -18	93	36	45	21-25	199-195	3	
sept-18	93	42	38	24-29	199-195	18	
2018	90	46	28	24-29	193,8	26	
2019	77			34	164		
2020	62			36	129		
2021	46			31	98		
2022	33			33	64		
2023	17			32	32		
2024	0			32	0		

In oktober 2018 is de uitvoering van het innovatieproject JLD-dijkverankering (HWBP-pilot) in de Ringdijk Watergraafsmere gestart. In dit project wordt de dijk versterkt met ankers aan de ondergrond. In deze stedelijke omgeving kan daardoor de dijkversterking worden uitgevoerd zonder extra ruimtegebruik en met behoud van het groen op de dijk. Tijdens de uitvoering is veel belangstelling voor het project geweest. Er zijn rondleidingen en presentaties gegeven aan scholen, waterschappen en andere geïnteresseerde partijen. De geplande uitvoering van de pilot is door diverse inzichten in onder andere de snelheid van het plaatsen van ankers en de werking van de machine vertraagd. Het project wordt eind januari 2019 afgerond.

Met een feestelijk moment, in aanwezigheid van de minister van I&W, zijn de werkzaamheden van het project N200 gestart. De N200 is een integraal project waarbij de drinkwaterleidingen onder de weg, de dijk, de omgeving en de rijbaan worden aangepakt. Hiermee wordt werk met werk gemaakt, overlast beperkt en kosten bespaard. Dit project wordt uitgevoerd door een samengesteld projectteam van de gemeente Amsterdam, RWS en AGV/Waternet.

Compartimenteringswerken

Ipensloter- en Diemerdammersluis

De renovatie van de Ipensloter- en de Diemerdammersluis is afgerond. Hierdoor voldoen de sluizen weer aan de veiligheidseisen. Ook is een passage voor vissen aangebracht. Beide sluizen zijn officieel geopend. In totaal heeft de renovatie € 8,8 miljoen gekost. Het aandeel van AGV hierin was € 1,8 miljoen. Het overige deel is betaald vanuit een HWBP-2 subsidie. Voor de afronding van het project is een aanvullend krediet beschikbaar gesteld door het Algemeen bestuur. In de begroting 2018 was nog geen rekening gehouden met de uitgaven hiervan (€ 0,6 miljoen).

Balgstuw in het Gein

De vervanging van de balgstuw in het Gein is in 2018 gestart en wordt in 2019 afgerond. De balgstuw wordt vervangen door een nieuwe schotbalksluis op dezelfde locatie. De uitvoering van dit project is geraamd op € 0,8 miljoen en loopt door tot in 2019.

Vervangen Compartimenteringswerken Ringvaart

Het project Vervanging compartimenteringswerken Ringvaart Watergraafsmeer is afgesloten met een officiële opening van de gecombineerde noodkering-fietsbrug Valentijnkade (officiële naam Maria Skłodowska-Curiebrug). Met het nieuwe compartimenteringswerk kan de Ringvaart bij hoogwater of een dijkdoorbraak worden afgesloten. Zo wordt schade voorkomen. De sloop van de oude compartimentering is afgerond.

Compartimentering boezemwateren (voorheen Amstelnoodstuw)

In 2017 is het onderzoek 'Verkenning compartimentering van boezemwateren' uitgevoerd. In de eerste helft van 2018 zijn op basis van deze studie twee alternatieve scenario's onderzocht op uitvoerbaarheid en haalbaarheid. Voor het vervolgproces is afstemming nodig met de planningen van de technische systemen. Deze afstemming vindt in 2019 plaats.

De Ronde Hoep

In 2018 is het projectplan en de nota van inspraak vastgesteld. Voor de zomer van 2018 is de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad van Ouder-Amstel bekend gemaakt. Tegen beide plannen zijn beroepen ingesteld. Eind november en begin december zijn de zes tegen het projectplan ingestelde beroepen behandeld bij de rechtbank.

De voorbereiding van de uitvoeringswerken is nog niet voltooid. Onder andere door de juridische procedures duurt de voorbereiding langer dan gepland. Daarnaast is ook het uitwerken van de vergoedingsregeling voor maatwerkbeschermingsmaatregelen uitgevoerd. Dit was niet opgenomen in het voorbereidingskrediet.

Tenslotte is meer tijd en aandacht uitgegaan naar het verkrijgen en behouden van het draagvlak en de ondersteuning van de gemeente bij de bestemmingsplanprocedure.

Door bovenstaande redenen is begin 2018 een aanvulling op het voorbereidingskrediet aangevraagd, welke op 22 maart 2018 is goedgekeurd.

Met het aanvullende voorbereidingskrediet kunnen de kosten voor de juridische procedures worden gefinancierd en kan, na het onherroepelijk worden van het projectplan, het bestek van de technische werken worden gemaakt. Het gehanteerde percentage onvoorzien van 40% in de globale uitvoeringsraming voor het aan te vragen uitvoeringskrediet kan zo worden gereduceerd.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

In totaal heeft AGV 38 km primaire keringen in het beheergebied. De financiering van het HWBP is via een wijziging van de Waterwet en de Waterschapswet deels overgeheveld van het Rijk naar de waterschappen. De jaarlijkse financiële bijdrage per waterschap wordt bepaald met toepassing van een wettelijk bepaalde verdeelsleutel, die is gebaseerd op het aantal ingezetenen en de WOZ-waarden in het beheergebied.

In 2018 is de bijdrage € 0,2 miljoen hoger uitgevallen ten opzichte van de schattingen die door het HWBP gebruikt zijn bij het opstellen van de begroting 2018.
AGV heeft uit het HWBP een subsidie ontvangen voor de aanpak van de Ringdijk in Amsterdam.

In 2018 technisch en administratief afgesloten kredieten

Vorbereiding calamiteitenberging Ronde Hoep AB15/0519

In 2015 is een krediet van € 807.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de calamiteitenberging Ronde Hoep. De voorbereiding van de uitvoeringswerken is nog niet voltooid doordat de juridische procedures langer duren dan voorzien. Daarnaast is aanvullend een vergoedingsregeling voor maatwerkbeschermingsmaatregelen uitgewerkt. Tenslotte is meer tijd en aandacht uitgegaan naar het verkrijgen en behouden van het draagvlak en de ondersteuning van de gemeente bij de bestemmingsplanprocedure. Door deze redenen is het voorbereidingskrediet uit 2015 met € 134.445 overschreden. Dit was reeds gemeld in de jaarstukken 2017. Voor de nog resterende voorbereidingswerkzaamheden is in 2018 een aanvullend voorbereidingskrediet verstrekt van € 0,3 miljoen.

Aanleg Amstelnoodkering voorbereidingskrediet AB 13/0548

In 2013 is een krediet van € 800.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de aanleg van de Amstelnoodkering. In 2017 is een onderzoek naar nut en noodzaak van compartimenteringswerken uitgevoerd. Hierdoor is er € 13.445 uitgegeven. In 2018 is naar aanleiding van het onderzoek besloten om vooralsnog af te zien van de aanleg.

Samenvatting in 2018 afgesloten kredieten

Programma Veiligheid	Toegekend bedrag	Totale Uitgaven	Verschillen	Opmerking
Vorbereiding calamiteitenberging Ronde Hoep	807.000	941.445	-134.445	
Aanleg Amstelnoodkering voorbereidingskrediet	800.000	13.445	786.555	

4.1.2 PROGRAMMA 2: SCHOON WATER

4.1.2.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het waterschap draagt als waterkwaliteitsbeheerder de zorg voor een goede kwaliteit van het watersysteem. Deze zorg is mede een opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het waterschap voert waterstaatkundige maatregelen uit om de kwaliteitsdoelstellingen te behalen. Waar dit effectief is wordt dit gedaan in samenwerking met derden.

AGV geeft lozingsvergunningen (Waterwet) aan bedrijven af, houdt hierop toezicht en maakt afspraken met betrokkenen om watervervuiling te voorkomen en geeft vergunningen af voor de sanering van ernstig vervuilde waterbodems (Waterwet). Daarnaast worden watersysteemkundige maatregelen uitgevoerd om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Dit betreft vooral maatregelen in het kader van de KRW en het kwaliteits-bagieren.

Direct gekoppeld aan de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater is de zorg voor het goed functioneren van de afvalwaterketen. Immers het (afval)water uit de bebouwde omgeving komt al dan niet na behandeling in het oppervlaktewater terecht, waar het van invloed is op de waterkwaliteit. AGV zuivert het via (pers)leidingen getransporteerde afvalwater dat wordt ontvangen uit gemeentelijke rioleringen of anderszins.

De thema's Schoon Water en Waterketen uit het WBP 2016-2021 vallen onder dit programma.

4.1.2.2 DOELSTELLINGEN

De doelstelling is een (grond)watersysteem met een goede ecologische en chemische waterkwaliteit. Vanuit de KRW worden per waterlichaam ecologische doelstellingen opgelegd, die uiterlijk 2027 behaald moeten worden. Hierover wordt gerapporteerd in Stroomgebiedbeheersplannen (SGBP).

Door vergunningverlening en advisering worden emissies uit punt- en diffuse lozingen en door derden veroorzaakte, niet gereguleerde, ongewenste (diffuse) emissies teruggedrongen.

Voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) in het beheergebied als totaal gelden de volgende kwaliteits-eisen:

- Gemiddelde stikstof (N) en fosfor (P)-eliminatie tenminste 75%;
- Gemiddelde zuiveringsrendement van tenminste 88%;
- Nalevingspercentage (voldoen aan de lozingseisen) 99,5% (bron WBP 2016 - 2021);
- Voldoen aan de afnameovereenkomsten 100% (bron WBP 2016 - 2021).

Voor het zuiveren van afvalwater exploiteert AGV zuiveringstechnische werken, die zij aanlegt en in stand houdt. Al het getransporteerde afvalwater dat wordt ontvangen uit persleidingen, gemeentelijke rioleringen of anderszins moet tenminste volgens de wettelijke vereiste lozingseisen en minimaal conform de met de gemeente overeengekomen afnamen worden gezuiverd.

Voor de zuiveringsinstallaties zijn vanaf 1 maart 2014 de 'Algemene regels behandeling stedelijk afvalwater van het activiteitenbesluit' in werking getreden en voorts geldt dat voldaan moet worden aan de gestelde vergunningseisen uit de Omgevingswet.

4.1.2.3 BEOOGDE EFFECTEN

Het beoogde effect is een goede en een zo optimaal mogelijke waterkwaliteit (schoon water voor mens, dier en plant).

Het inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater levert een positieve bijdrage aan de volksgezondheid, natuur en milieu. Het beoogde effect is het vermijden van emissies van ongewenste stoffen uit de afvalwaterketen die een bedreiging vormen voor het aquatisch ecosysteem en de drinkwaterkwaliteit.

INDICATOREN

Indicatoren				
Programma 2: Schoon water				
Onderwerp	Indicator	Eenheid	Norm	Realisatie
Watersysteem	▪ Voor alle wateren is de ecologische toestand bekend	%	35	36
	▪ De bemonsterde wateren gaan niet in kwaliteit achteruit	%	100	81
	▪ KRW-lichamen voldoen a/d randvoorwaarden goede waterkwaliteit	%	25	27
Waterketen	▪ Zuiveringsprestatie rwzi's (gemiddelde van CZV+P+N)	%	88	89,7
	▪ Nalevingspercentage (De zuiveringen voldoen aan de lozingseisen)	%	99,5	99,2
	▪ Afname overeenkomsten met gemeenten nagekomen	%	100	100

Toelichting

De indicator 'De bemonsterde wateren gaan niet in kwaliteit achteruit' komt lager uit dan de norm, namelijk 81% in plaats van 100%. Oorzaken zijn de toenemende druk op het watersysteem, door het klimaat en toegenomen/intensiever gebruik van de openbare ruimte (recreatie, bouw, drukte).

KOSTEN EXPLOITATIE

Programma 2: Schoon water	2017	2018	
Netto kosten Exploitatie (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
- kapitaallasten	36.790	37.054	36.772
- taakkosten	49.577	50.896	51.028
Endtotaal	86.368	87.950	87.800

De kapitaallasten zijn € 282.000 lager dan begroot. Dit is een combinatie van enerzijds lagere investeringen in 2017 (hierdoor minder kapitaallasten in 2018) en anderzijds een lager renteomslagpercentage dan begroot (zie ook de treasury paragraaf).

De taakkosten zijn € 132.000 hoger dan begroot. De verschillen zijn:

	€
Lagere opbrengst behandeling grensoverschrijdend afvalwater. De eindafrekening voorgaande jaren (2015 t/m 2017) met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier viel lager uit door een lagere verwerking van het aantal v.e.'s. Er zijn 2 woongebieden die niet afvoeren naar rwzi Westpoort, zoals eerst wel verondersteld werd.	-691.000
Lagere kosten oplossen van storingen rwzi's (minder gepland storingsonderhoud uitgevoerd).	260.000
Lagere kosten chemicaliën	200.000
Niet alle werkzaamheden m.b.t. de revisie van 4 centrifuges zijn uitgevoerd. De in 2018 geplande revisie van 4 centrifuges worden in 2019 uitgevoerd	200.000
Lagere kosten onderhoudskosten rwzi's (i.v.m. dreigende budgetoverschrijding gekort op onderhoudswerk).	200.000
Hogere kosten maai- en slootwerk waterlopen	-200.000
Uitgaven proefopstelling Vis Migration challenge	-100.000
Uitstel uitvoering baggerproject Vinkeveense plassen	120.000
Diverse kleine overschrijdingen	-121.000
Totaal	-132.000

4.1.2.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

WATERSYSTEEMBEHEER

Waterkwaliteit

De effecten op het watersysteem worden bereikt met het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen, beheer-maatregelen ten aanzien van maai- en slootwerk, maatregelen voor zwemwateren en een adequate regulering die aansluit op de Keur.

Monitoring waterkwaliteit

De reguliere waterkwaliteitsmonitoring, de monitoring voor de KRW, de specifieke monitoring voor projecten (veelal watergebiedsplannen) en de monitoring van zwemwaterlocaties zijn volgens planning verlopen. Naast de officiële zwemwaterlocaties zijn dit jaar ook een aantal andere locaties bemonsterd waar in de praktijk veel wordt gezwommen.

Het Citizen Science project 'Het Schone Waterexperiment' is gestart in de Loosdrechtse Plassen en loopt door in 2019. Voor het project in de Loosdrechtse Plassen doen inmiddels meer dan 70 bewoners en recreanten mee. Het Schone Waterexperiment in Amsterdam is voor 2018 afgerond en gepresenteerd aan de deelnemers. In dit project meten scholieren, bewoners en gebruikers van het water zelf de waterkwaliteit waar en wanneer ze willen.

Op de website www.agv.nl is het nu mogelijk om meer informatie over de waterkwaliteit te zien. Met behulp van een postcodezoeker kunnen bezoekers van de website gemakkelijk de waterkwaliteit in hun eigen omgeving bekijken. De informatie die nu op website getoond wordt is: doorzicht, chloride en zuurstof.

Er is een klantpanelonderzoek uitgevoerd om na te gaan welke informatiebehoefte er is. Daaruit blijkt dat mensen vooral willen weten welke waterplanten er in het water voorkomen en of er in het water gezwommen kan worden (vooral buiten Amsterdam).

KRW-maatregelen

Het exploitatiebudget wordt ingezet voor onderzoek en voorbereiding van KRW-uitvoeringsmaatregelen.

Van de volgende KRW-maatregelen loopt de planvormingsfase:

- Polderdoorstroomeffect in de Ster en Zodden van Loosdrecht (om het goede kwelwater zo lang mogelijk vast te houden en de fosfaatbelasting te beperken);
- Het realiseren van natuurvriendelijke oevers langs de Spiegelplas;
- Voorbereiden bestuurlijke besluitvorming maatregel Sloterplas, op basis van de uitgevoerde onderzoeken;
- Het omleiden en/of scheiden van waterstromen in de Amstellandboezem;
- Het beperken van de externe fosfaatbelasting van de Kortenhoefse Plassen en het Hilversums Kanaal;
- Herstel van de invloed van het kwelwater in 't Hol en Suikerpot.

De planvorming voor het omleiden van waterstromen vanuit het achterland van Hollands en Stichts Ankeveense Plassen is afgerond (onderdeel van Watergebiedsplan Noordelijke Vechtassen).

Daarnaast lopen de volgende gebiedsbrede onderzoeken:

- Achterblijvende soortendiversiteit waterflora in plassen;
- Achterblijven herstel vispopulaties;
- Woekeren waterplanten in vaarten en sloten.

De waterlichamen worden gemonitord, zodat gevolgd kan worden of de maatregelen het beoogde effect hebben en de toestand van de waterlichamen vooruitgaat.

Voor een aantal KRW-waterlichamen loopt een gebiedsanalyse waarbij de actuele toestand en de daarvoor bepalende factoren in beeld worden gebracht: Vaarten Vechtstreek, Noorder IJplas en Botshol.

KRW overig water en Agrarisch Waterbeheer

Voor de overige wateren zijn in het Waterbeheerplan handelingsperspectieven opgenomen. Deze geven aan waar het waterschap in samenwerking met gebiedspartijen perspectief ziet om de (ecologische) waterkwaliteit te verbeteren door uitvoering van haalbare en betaalbare maatregelen.

In de watergebiedsplannen worden optimale maatregelenpakketten en gebiedsdoelen afgeleid. In 2018 zijn deze handelingsperspectieven verder uitgewerkt door de analyse van bodem-, bemestings- en watersysteemdta. In de watergebiedsplannen worden optimale maatregelenpakketten en gebiedsdoelen afgeleid.

De uitvoering van blauwe diensten door de collectieven van agrariërs loopt en wordt nog uitgebreid, met name in Utrecht-Oost. Inmiddels doen in het beheergebied van het waterschap circa 188 agrariërs mee aan blauwe diensten die gericht zijn op verbetering van de waterkwaliteit.

De blauwe diensten bestaan voornamelijk uit bemestingsvrije zones van twee meter breed (120 ha), sloten op diepte houden met de baggerspuit (415 km sloot), sloten schoon maken met een ecologisch duurzame methode (192 km) en het onderhouden van natuurvriendelijke oevers (25 km).

Daarnaast zijn 272 agrariërs actief met groene diensten die positief bijdragen aan biodiversiteit en indirect een positieve bijdrage leveren aan de waterkwaliteit door een extensieve bedrijfsvoering. De POP3-subsidie zorgt voor een verdubbeling van het budget voor de aanvrager.

In nauwe samenwerking met de agrarische gebiedscollectieven, LTO en de provincies heeft AGV aanvullende subsidieregelingen opgesteld. Deze regelingen zijn gericht op samen werken aan de verbetering van bodem- en waterkwaliteit en het vergroten van biodiversiteit. Doordat in het begin van de openstelling er weinig aanvragen zijn gedaan is circa 30% van het totale budget benut (zie tabel hieronder).

AGV ondersteunde in 2018 in elk collectief een watermakelaar en daarnaast in Noord-Holland nog bodem- en erfcoaches om zo de hoeveelheid en de kwaliteit van de subsidieaanvragen te bevorderen. Naar verwachting zal hierdoor het aantal aanvragen in 2019 toenemen.

In het hele AGV-gebied lopen verschillende praktijknetwerken van de agrarische collectieven om het waterbewustzijn en de interesse voor agrarisch waterbeheer te vergroten. Er lopen inmiddels vier praktijknetwerken (met circa 45 deelnemers) in de Bovenkerkerpolder, Hoeker-Gastenspolder, Polder Waardassacker en Baambrugge Westzijds. Eind 2018 zijn twee nieuwe praktijknetwerken gestart in de Ronde Hoep en Aetsveld-West/Horn en Kuijerpolder. Er deden 40 agrariërs mee aan monitoring (s)ken je sloot. Voor de financiering is een subsidie vanuit POP3 toegekend en AGV betaalt ook mee, onder andere ook door de inbreng van kennis.

De Proefpolder Kringlooplandbouw wordt voortgezet. Samen met alle agrariërs in de polder wordt in dit project gewerkt aan verlaging van nutriëntenbelasting. De pilot met een beheerpakket voor kringlooplandbouw loopt bij 10 boeren in het AGV-gebied.

De pilot plas-dras² in provincie de Noord-Holland om mogelijke negatieve effecten van plas-dras op de waterkwaliteit in beeld te brengen en eenvoudige mitigerende maatregelen in te bedden binnen de praktijk van weidevogelbeheer is afgerond.

Het budget wordt grotendeels ingezet als cofinanciering via de provinciale POP3-regelingen zodat de AGV middelen worden verdubbeld met Europese middelen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Dit budget is daarmee grotendeels al toegezegd aan provincies als cofinanciering. De koppeling van dit budget aan de provinciale subsidieregeling veroorzaakt een fluctuatie in het uitgaveregime tijdens de looptijd van 2016 tot en met 2021. Het Algemeen bestuur heeft ingestemd met onder- en overschrijdingen van de jaarrekening op dit budget (BBV16.0432). Uitgangspunt hierbij is dat het totaal beschikbare bedrag van € 3 miljoen over 6 jaar leidend is.

Omschrijving	Bedragen in euro's					
	Begroting 2018	Realisatie 2018	Afwijking	Totale budget	Uitgaven t/m 2018	Restant budget eind 2018
KRW overig water/agrarisch waterbeheer	450.000	390.142	59.858	3.000.000	852.494	2.147.506
	450.000	390.142	59.858	3.000.000	852.494	2.147.506

² Plas-dras is het (tijdelijk) onder water zetten van grasland. Meestal wordt de maatregel in graslanden genomen om betere leefomstandigheden te creëren voor weidevogels in de directe omgeving.

ZUIVERINGSBEHEER

In het BOWA - Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied - maken in totaal 20 partners afspraken over samenwerking in de (afval)waterketen. De ondertekende Mantelovereenkomst 'Samenwerking tussen gemeenten en het waterschap in het AGV-werkgebied' vormt de basis. Sinds 2017 zijn 3 drinkwaterbedrijven ook officieel aangesloten. De nieuwe gemeentebestuurders zijn in 2018 geïnformeerd over het BOWA middels het 'Overdrachtsdocument 2018'.

Het BOWA werkt in het AGV-gebied aan de uitvoering van het Bestuursakkoord Water (BAW 2011). De te ondernemen stappen moeten in 2020 volgens de Visitatie Commissie binnen het gebied van AGV tot circa 8% minder meerkosten leiden (t.o.v. 2010). De partners werken samen om de (personele) kwetsbaarheid van de verschillende organisaties te verkleinen en effectief kennis te delen binnen Isariz, het ambtelijke platform Intergemeentelijke Samenwerking Riolerings- en Zorgtaak. Dit draagt bij aan de kwaliteit in de zin van 'het professionaliseren van het beheer', zoals ook genoemd in het BAW 2011.

Ieder voorjaar vindt een landelijke inventarisatie plaats van de voortgang en het resultaat van het uitwerkingsproces van het BAW 2011. De inventarisatie is gericht op uitwerken van een bouwsteen voor de rapportage 'De Staat van Ons Water' die de minister van I&W jaarlijks in de maand mei aan de Tweede Kamer aanbiedt. Hiervoor hebben de landelijke koepels een monitoringsinstrument ontwikkeld, waar de regio AGV ook gebruik van maakt. De regio is goed op koers. Tegelijkertijd zijn er meer ambities, bijvoorbeeld op het thema duurzaamheid.

In 2018 zijn de BOWA-ambities gezamenlijk geformuleerd. Deze zijn gerelateerd aan de vier thema's. In het BOWA van november 2018 is het 'Ambitiedocument BOWA 2019-2022' vastgesteld. Zo heeft BOWA/Isariz houvast en richting voor het gezamenlijk uitvoeren van werkzaamheden en het maken van gerichte keuzes hierin en geven we doelmatig en kosteneffectief invulling aan onze zorgplichten, nu en in de toekomst.

Samenwerking in de afvalwaterketen leidt tot verbetering van de waterkwaliteit en uiteindelijk tot lagere tariefstijgingen voor de burgers. De 20 deelnemende partijen houden aandacht voor voldoende ambtelijke capaciteit in de samenwerkingsactiviteiten. Zij benutten hiervoor de uitkomsten van de uitgevoerde kennis- en competentiescan in de regio (Branchestandaard Rioned).

Een mooi resultaat in 2018 is het gezamenlijk opgestelde Handboek Onderhoud Oppervlaktewater en de Kansenskaart voor thermische energie uit oppervlaktewater.

Voor het gehele zuiveringsproces zijn 12 rwzi's met bijbehorend transportsysteem van persleidingen en gemalen (49 eindgemalen) in beheer. Daarnaast wordt er stedelijk afvalwater uit het AGV-gebied behandeld door de Hoogheemraadschappen De Stichtse Rijnlanden en Rijnland. AGV behandelt op de rwzi's op zijn beurt afvalwater voor andere waterschappen, zoals voor Vallei en Veluwe, Rijnland en Hollands Noorderkwartier.

Zuiveringsrendement in %						
Type verwijdering	Norm	2014	2015	2016	2017	2018
Stikstof (N)	75	86,4	85,5	85,1	86,7	86,1
Fosfaat (P)	75	90,9	91,5	92,3	91,3	90,2
V.e.'s (Rijksmodule)	90	92,9	93,3	93,2	93,4	92,8

Bijna alle zuiveringen hebben iets minder gepresteerd ten opzichte van 2017 maar de prestatie van 2018 is ruim boven de wettelijke norm (75%). Dit is met name te wijten aan de lagere prestatie van de rwzi Amstelveen in 2018. Op rwzi Amstelveen zijn afgelopen jaar de beluchtingstanks verbouwd, waardoor de rwzi een paar maanden met verminderde capaciteit heeft gedraaid.

INVESTERINGEN

Programma 2: Schoon water	2018					
Netto kosten Investerings (x € 1.000)	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen	Toegekend krediet	Uitgaven t/m 2018	Eindprognose
- Nieuwe zuiveringstechnische werken	4.153	7.963	-3.810	29.225	8.511	29.225
- Procesoptimalisaties rwzi's	8.470	10.565	-2.095	65.550	57.672	62.901
- Vervangingsinvesteringen	12.940	7.939	5.001	40.550	26.439	40.837
- Programma KRW	1.900	878	1.022	21.580	9.639	21.580
- Saneren waterbodems	500	442	58	5.525	653	5.525
- Waterkwaliteitspoor stedelijk gebied	21	11	11	400	177	177
- Aansluiten woonboten op de riolering	0	40	-40	3.525	2.927	2.927
Eindtotaal	27.984	27.838	146	166.355	106.016	163.173

Toelichting

Het realisatiepercentage van de investeringen van het programma Schoon water is uitgekomen op 99%.

Nieuwe zuiveringstechnische werken

Zuivering Weesp (AB 16/0147)

In januari 2018 is een uitvoeringskrediet van € 25,2 miljoen door het Algemeen bestuur toegekend voor de nieuwbouw van de zuivering Weesp en de sloop en sanering van de huidige zuivering.

Op 23 februari 2018 is de opdracht definitief gegund. In 2018 is het ontwerpproces afgerond en is gestart met de realisatie. Begin december is de start van de realisatie samen met het Algemeen bestuur gevierd door het 'slaan van de eerste paal'. De heiwerkzaamheden zijn net voor de kerst afgerond.

In 2019 zal de bouw van deze nieuwe zuivering worden afgerond en na de zomer van 2019 staat de opstart gepland. De uitgaven in 2018 zijn € 7,3 miljoen. Door aanpassing van de planning van de uitvoering wijken de uitgaven € 5,2 miljoen af van het oorspronkelijke jaarbudget. De totale projectkosten blijven naar verwachting binnen het toegekend krediet.

Nieuwe Sanitatie Amsterdam/Buiksloterham (AB 16/0484)

Voor de bouw van het grondstoffenstation heeft het Algemeen bestuur in november 2017 een uitvoeringskrediet van € 1,7 miljoen beschikbaar gesteld. In maart 2018 is opdracht verleend voor de bouw van de installatie waarbij de oplevering van de drijvende zuivering was voorzien in oktober 2018. Als gevolg van marktontwikkelingen heeft de bouw enkele maanden vertraging opgelopen en is de oplevering nu gepland in februari 2019.

In 2018 is € 0,72 miljoen uitgegeven en is circa € 0,09 miljoen aan subsidie ontvangen. Door het opschuiven van de planning zal een deel van de te maken kosten doorschuiven naar 2019.

Pharmafilter AMC (AB 16/0548)

Voor het AMC ziekenhuis wordt onderzocht of de bouw van een Pharmafilter mogelijk is en is een voorbereidingskrediet van € 0,125 miljoen door het Algemeen bestuur beschikbaar gesteld. Met name door de toename van de hoeveelheid te behandelen afvalwater en de tegenvallende besparing is de business case niet langer positief.

Het AGV-bestuur zet zich in voor de realisatie van het filter bij het AMC. Het AMC heroverweegt de investering in het Pharmafilter. De uitvoering van het project is daardoor onzeker. In het eerste kwartaal van 2019 neemt het AMC een besluit. In 2018 is er € 0,03 miljoen op het voorbereidingskrediet verantwoord.

Procesoptimalisatie rwzi's

Hieronder worden de investeringen opgenomen die tot een verbetering van de zuiveringsprestatie, nalevingspercentage of afnameverplichting leiden, de efficiency verhogen of de duurzaamheid vergroten.

Horstermeer; gasveiligheidsmaatregelen sliblijn (DB 17/0246)

Uit de resultaten van een onderzoek naar gasveiligheid is gebleken dat er bij de slibinstallaties sprake is van een gasveiligheidszonering (ATEX). Er moeten aanpassingen worden gedaan aan de luchtafzuiging en -behandeling, zodat de installaties voldoen aan de gasveiligheidsrichtlijnen. De start van de uitvoering is door vertragingen in de besluitvorming van de omgevingsvergunning verschoven. Er zijn tijdelijke maatregelen

getroffen om de risico's te ondervangen. In het najaar van 2018 is gestart met de uitvoering van de definitieve maatregelen, welke medio 2019 zullen worden afgerond.

De uitgaven in 2018 zijn € 0,13 miljoen. De projectkosten blijven naar verwachting binnen het toegekend krediet.

Rwzi Horstermeer; Energiefabriek gaslijn (AB 15/568A)

De aanpassingen aan de biogasinstallatie zijn afgerond. Het project wordt in 2019 afgesloten. De totale projectkosten bedragen circa € 2,6 miljoen en blijven daarmee binnen het toegekend krediet.

Rwzi Horstermeer, renovatie dienstgebouw (AB 13/0218)

De verbouwing van het dienstgebouw Horstermeer is gepland in 2018 – 2019. Op basis van een nieuw programma van eisen is een ontwerp gemaakt waarin een scheiding is aangebracht tussen kantoor en overige functies. Daarnaast wordt een nieuwe werkplaats gerealiseerd omdat de huidige werkplaats te klein is en niet voldoet aan de veiligheidseisen.

Door een tegenvallende aanbesteding (effect van de overspannen bouwmarkt) komen de totale uitvoeringskosten naar verwachting uit op € 2,9 miljoen. Dat is € 0,14 miljoen boven het beschikbaar gestelde krediet.

De uitvoering is in 2018 gestart, de uitgaven in 2018 zijn aangepast tot € 0,3 miljoen (het jaarbudget is begroot op € 2 miljoen).

Rioolgemaal en persleiding Maarssen (AB 07/037, 10/021, 10/046 en 16/337)

Het toegekend krediet van € 5,9 miljoen wordt met circa € 4 miljoen overschreden. Op 27 november 2018 was het Algemeen bestuur er met toezending van de memo d.d. 22 november 2018 van in kennis gesteld, dat naar het inzicht van dat moment de overschrijding € 1 miljoen zou bedragen. Vlak voor de vakantieperiode in december 2018 kwam aan de hand van ontvangen termijnfacturen het eerste signaal dat de overschrijding aanzienlijk hoger zou uitpakken. Het Dagelijks bestuur is hiervan op 22 januari 2019 door de portefeuillehouder Waterzuivering op de hoogte gesteld. De portefeuillehouder Waterzuivering heeft dit vervolgens ook gemeld in de vergadering van de Commissie van advies en bijstand op 30 januari 2019. Na een eerste intern onderzoek is aan AT Osborne de opdracht gegeven om onder meer een verklaring voor de overschrijding aan te geven. De bevindingen van AT Osborne zijn op 5 maart 2019 in het Dagelijks bestuur besproken, waarna een samenvattend memo aan het Algemeen bestuur is gestuurd. Voor de Commissie op 17 april 2019 staat het onderwerp ter bespreking op de agenda.

In de bevindingen komt naar voren, dat op het krediet een overschrijding is te verwachten van in totaal circa € 4 miljoen (inclusief de eerder gemelde € 1 miljoen). Van de totale overschrijding betreft € 2,5 miljoen de periode tot en met 2018. In 2019 wordt er nog voor circa € 1,5 miljoen aan afrondende werkzaamheden uitgevoerd.

De definitieve omvang van de kosten is mede afhankelijk van gesprekken met de aannemer hierover.

De hoofdoorzaken van de overschrijding zijn dat pas na de start van de uitvoering naar voren komt dat dieper aanleggen van de persleiding noodzakelijk is en de tijdsdruk om het project voor 1 januari 2019 af te ronden.

In februari is opdracht gegeven aan een extern bureau om de meest risicovolle projecten door te lichten.

Rwzi Westpoort, renovatie dienstgebouw (AB 08/040, 11/685).

De verbouw van het dienstgebouw en diverse andere werkzaamheden zijn in 2018 afgerond. De uitgaven in 2018 zijn € 0,94 miljoen. Het project wordt in 2019 afgesloten en blijft binnen het toegekend krediet.

Vervangingsinvestering rwzi's

Diverse zuiveringen en gemalen zijn toe aan de vervanging van met name de elektromechanische installaties om de bedrijfsprocessen te garanderen. Op basis van een risicoanalyse, de staat van onderhoud en de levensduur is vastgesteld welke onderdelen van de verschillende zuiveringen en gemalen in de komende jaren vervangen moeten worden.

Rwzi Amsterdam-West; Optimalisatie/vervangingsinvesteringen (AB 14/0259, DB17/0601)

Voor het optimaliseren en vervangen van de geplande procesonderdelen op de rwzi Amsterdam-West is een krediet verstrekt van € 5,8 miljoen voor 2017 - 2019.

In 2018 is gestart met de vervanging van de Poly-Electroliet doseerinstallatie (katalysator voor de slibindikking en ontwatering) en de gaswasser. Daarnaast is gestart met de revisie van de surplusslibpompen en met de optimalisatie van de bedrijfswaterinstallatie. Oorspronkelijk waren de begrote uitgaven voor 2018 € 2,4 miljoen.

Door een gewijzigde planning zijn de uitgaven in 2018 circa € 1,5 miljoen; een deel van de werkzaamheden schuift door naar 2019. De totale projectuitgaven blijven naar verwachting binnen het toegekend krediet.

Rwzi Amstelveen vervangingsinvestering (AB 13/0534, AB15/0410, 16/0131)

Op 22 februari 2018 is besloten om de revisie van de rwzi Amstelveen tijdelijk on hold te zetten en een studie uit te voeren naar het versneld sluiten van de zuivering (eerder dan in het Masterplan is aangegeven).

Tijdens de on hold periode worden alleen de hoogstnoodzakelijke vervangingen uitgevoerd en is een budget gereserveerd voor calamiteiten.

De begrote uitgaven in 2018-2019 zijn op dit besluit aangepast naar € 3,9 miljoen (€ 2,3 miljoen voor de vervanging van de beluchtingsinstallatie, en € 0,6 miljoen voor de aanpassing van de slibontwatering en circa € 1 miljoen voor onderzoekskosten). De vervanging van de beluchtingsinstallatie en de aanpassing van de slibontwatering zijn gereed, de studie ligt op schema en wordt in het eerste kwartaal van 2019 afgerond. De uitgaven in 2018 bedragen in totaal € 3,7 miljoen.

Vervanging Procesautomatisering (AB 15/0652)

Van diverse zuiveringen (Amsterdam-West, Westpoort, De Ronde Venen, Uithoorn en Loenen) zal in de komende periode (t/m 2021) de procesautomatisering (PA) worden vervangen.

De vervanging van de PA (hard- en software) is nodig omdat de systemen technisch aan het einde van hun levensduur zijn gekomen en moeten voldoen aan de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen. Hiervoor is begin 2018 een krediet van € 10,7 miljoen beschikbaar gesteld.

In 2018 is de PA van zuivering De Ronde Venen vervangen en zijn de opgedane ervaringen toegepast op de voorbereidingen voor de PA vervanging van de zuivering Uithoorn in 2019.

Tevens is in 2018 gestart met de voorbereidingen van de omvangrijke vervanging van de PA voor de zuivering Amsterdam-West.

In plaats van decentrale servers op elke zuivering wordt er nu een centrale server geplaatst. Dit bevordert de uniformiteit en standaardisatie. De voorbereidingen voor het inrichten van een centrale server zijn grotendeels gereed, de realisatie zal in 2019 plaatsvinden waarna de eerste zuiveringen zullen worden aangesloten. Daarnaast is in 2018 gezorgd dat de PA-standaard is bijgewerkt naar de laatste versie.

De uitgaven in 2018 zijn € 1,5 miljoen. Een deel van de werkzaamheden en daarmee een deel van de geplande € 3,0 miljoen schuift door naar 2019.

Diverse rwzi's vervangingsinvestering 2017 – 2018 (DB 16/0550)

De uitgaven in 2018 bedragen € 1,4 miljoen. De uitgaven betreffen de uitvoeringskosten voor het vervangen van de nabezinktank 1 en de noodpomp op de rwzi Westpoort. De struvietinstallatie op de rwzi Amsterdam-West is gereviseerd en de frequentieomvormers van de rwzi De Ronde Venen zijn vervangen. Daarnaast zijn de geplande vervangingen in 2019 – 2020 voorbereid.

Persleiding Jan de Jonghstraat/Krijn Breurstraat (AB 15/0707)

De persleidingbreuk Jan de Jonghstraat/Krijn Breurstraat is in 2014 tijdelijk gerepareerd en is in 2018 grotendeels hersteld. Hiertoe is een uitvoeringskrediet van € 0,85 miljoen verstrekt. De gerealiseerde kosten in 2018 zijn circa € 0,45 miljoen. In het eerste kwartaal van 2019 zullen de laatste werkzaamheden (plaatsen extra afsluiter) worden uitgevoerd. De totale werkzaamheden blijven binnen het toegekend krediet.

Verleggen persleidingen (AB 18/0483)

Door versnelling van het woningbouwprogramma in de gemeente De Ronde Venen dienen er 2 persleidingen versneld te worden omgelegd. Het betreft hier de bouwlocaties Hofland in Mijdrecht en Mijdrechtse Dwarsweg in Wilnis. Deze werkzaamheden en investering konden voor het eerst in de MJB 2019-2023 opgenomen worden.

Echter, de werkzaamheden in Mijdrecht moesten al in het 3^e en 4^e kwartaal van 2018 plaatsvinden en de werkzaamheden in Wilnis moesten in 2018 al worden voorbereid voor de uitvoering. In de jaarverdeling van het krediet vindt hierdoor een verschuiving van € 0,17 miljoen plaats naar 2018.

Voor het omleggen van deze leidingen is eind 2018 een uitvoeringskrediet van € 1,9 miljoen verstrekt.

Programma KRW

De vispassages bij de Ipensloter- en Diemerdammersluis zijn gereed en feestelijk geopend. Ook de uitvoering van natuurvriendelijke oevers Loosdrechtse Plassen fase 3 (750 m) is afgerond. Dit is een onderdeel van het proefproject Veenslib dat samen met gebiedspartners in de Loosdrechtse Plassen wordt uitgevoerd. De maatregel 'beperken fosfaatbelasting in het overschotwater uit Bethunepolder' is uitgevoerd, de toegekende subsidie wordt in 2019 uitgekeerd. De renovatie van de defosfateringsinstallatie Naardermeer is in uitvoering en wordt in 2019 opgeleverd.

De aansturing van de Steenen Beer is aangepast. Dat betekent dat de pompen voorafgaand aan de ingebruikname even aan en uit gaan. Daardoor worden de vissen afgeschrikt en komen niet in de pompen terecht.

Inmiddels voldoet 27% van het aantal aangewezen KRW-waterlichamen aan de randvoorwaarden voor een goede ecologische toestand (norm 25%). Dit betreffen: Naardermeer, Terra Nova, Waterleidingplas, Loenderveen-Oost, Grote Maarsseveense Plas, Vinkeveense Plassen en Ouderkerkerplas.

Voor de financiering van het KRW-maatregelenprogramma 2016 -2021 zijn gesprekken gevoerd met onder andere de provincie Noord-Holland over subsidies en cofinanciering. Voor de uitvoering van het scheiden waterstromen Amstellandboezem is een POP3 subsidie toegekend van circa €1,1 miljoen.

De kosten voor het programma KRW zijn in 2018 circa € 1,0 miljoen lager dan begroot. Redenen zijn dat pas recent het kasritme voor betaling aan het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is vastgesteld en vertraging in de uitvoering van de scheiden waterstroom Amstellandboezem door de droogte. Daarnaast is de toegekende subsidie voor de defosfateringsinstallatie Naardermeer uitgekeerd (€ 800.000).

Aan het AB is toegezegd om in de jaarrapportages in te gaan op de monitoring van het budget. In de tabel met investeringen voor schoon water is te zien dat, na aftrek van de uitgaven tot en met 2018, in de eindprognose nog circa € 12 miljoen over is om de afgesproken KRW-maatregelen uit te voeren. Op basis van de huidige uitwerking van het totale programma lijkt het budget toereikend te zijn.

Saneren waterbodems

AGV heeft een overzicht opgesteld van C-locaties³. Voor deze locaties is een rijksbijdrage toegekend van € 5,4 miljoen. Eind 2018 is het uitvoeringprogramma 2019-2023, waarin deze rijksbijdrage wordt besteed, aangeboden aan het bestuur.

In maart 2018 is gestart met de sanering van de C-locatie 't Slijk. Dit betreft een waterplas/zijtak van de al eerder gesaneerde Vecht. Het oorspronkelijke plan bestond op hoofdlijnen uit het deels ontgraven en vervolgens volledig afdekken van de waterbodem met een isolatielaag. Eind 2018 is het afdekken nog niet afgerond. In maart 2019 wordt 't Slijk opgeleverd.

De kosten waren aanvankelijk geraamd op € 4,4 miljoen. Hiervan wordt € 3,96 miljoen door het Rijk bekostigd. Door de vondst van explosieven, grote hoeveelheden puin en chemisch afval is een gewijzigde aanpak voorgesteld. In het najaar van 2018 is hiervoor € 2,2 miljoen extra beschikbaar gesteld uit het fonds 'Saneren Vecht'. Eind 2018 is de verwachting dat het project financieel kan worden afgerond voor € 6 miljoen.

Waterkwaliteitsspoor stedelijk gebied

De financiële afhandeling met de gemeente Blaricum heeft plaatsgevonden. Hiermee is het in 2002 gestarte Waterkwaliteitsspoor met gemeenten definitief afgerond. AGV heeft in het verleden met elke inliggende gemeente een convenant Waterkwaliteitsspoor afgesloten. Het doel van het convenant was het opheffen van knelpunten in de kwaliteit van het oppervlaktewater. Door het nemen van extra maatregelen in het rioolstelsel kunnen riooloverstorten verder worden verminderd.

In 2010 is door het waterschap een krediet van € 400.250 ter beschikking gesteld als bijdrage in de kosten ten behoeve van de gemeente Blaricum. De totale gerealiseerde kosten bedragen € 176.863 en zijn 56% lager dan begroot. Dit komt omdat de gemeente de afkoppelopgave van 16,5 hectare heeft ingevuld met het afkoppelen van 14,5 hectare en daarnaast alternatieve (kostenbesparende) maatregelen heeft getroffen door het plaatsen van vier stuwen die hetzelfde effect hebben als afkoppelen.

³ C-locaties zijn door de Unie van Waterschappen vastgestelde potentiële saneringslocaties die sinds 2009 onder de Waterwet vallen

Aansluiten woonboten op riolering

Het project 'Schoon Schip' is in 2010 gestart met een toegekend krediet van € 3,5 miljoen. Het project had tot doel om alle woonboten in het beheergebied van AGV niet meer op het oppervlaktewater te laten lozen. In september 2018 is het project feestelijk afgesloten samen met vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat. Via dit project is de doelgroep in de afgelopen jaren effectief bereikt. Mede daardoor zijn nu alle woonboten in het AGV-gebied aangesloten op het riool. Door deze effectieve samenwerking en de meevallende subsidie-aanvragen zijn de kosten van het project circa € 0,6 miljoen lager dan het toegekend krediet.

Investerings Energienutraal in 2020

Energienutraal	2018					
	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen	Toegekend krediet	Uitgaven t/m 2018	Eindprognose
Netto kosten Investerings (x€ 1.000)						
Energienutraal (budgetneutraal verwerkt)						
- Rwn Horstermeer: zonnepanelen	1.731	1.475	256	2.000	1.780	2.000
- Rwn West: verbetering slibgisting	100	-	100	-	-	-
- Rwn West: Biogas naar groengasinstallatie	4.800	507	4.293	450	748	975
- Rwn West: slibdroging voorbereiding	900	270	630	1.900	270	1.900
- Zonnepanelen rwn's	2.500	3.239	-739	8.920	3.499	8.920
- Energie efficiency programma	400	-	400	-	-	-
Eindtotaal	10.431	5.491	4.940	13.270	6.297	13.795

Het bestedingspercentage van de energienutrale projecten is uitgekomen op 53%. Een nadere toelichting volgt hieronder.

Toelichting:

Rwn Horstermeer: Zonnepanelen (AB 15/568B)

Na het saneren van de sliblagunes op de zuivering Horstermeer komt ruim 30.000 m2 grondoppervlakte beschikbaar. Deze ruimte wordt gebruikt voor het opstellen van zonnepanelen voor het opwekken van elektriciteit. De zuivering Horstermeer zal dan met de aanvullende inzet van biogas volledig voorzien in haar eigen elektriciteitsbehoefte. Hiertoe is een uitvoeringskrediet van € 2,0 miljoen verstrekt.

In maart 2016 is voor de locatie Horstermeer SDE-subsidie toegekend (fase 1). De aanbesteding voor het plaatsen van de zonnepanelen heeft in 2017 plaats gevonden.

De realisatie is in 2018 afgerond. De installatie zal begin 2019 in bedrijf worden genomen. De bestedingen blijven naar verwachting binnen het toegekende krediet.

Rwn Amsterdam-West: verbetering slibbuffers

In 2018 is gewerkt aan een haalbaarheidsonderzoek om de huidige uitgeste slibbuffer om te bouwen en zo de uitstoot van methaan terug te dringen en nog meer biogas op te vangen. Het onderzoek is afgerond met een positief resultaat. In het eerste kwartaal van 2019 zal een krediet worden aangevraagd voor het aanpassen en verbeteren van de slibgisting in de periode 2019 – 2021.

Rwn Amsterdam-West: Biogas naar groengasinstallatie (AB 15/342A)

De rwn Amsterdam-West produceert jaarlijks circa 12 miljoen Nm3 (Normaal kubieke meter) biogas. Door centralisatie en optimalisatie van de slibverwerking stijgt dit volume de komende jaren naar circa 14-15 miljoen Nm3. Momenteel wordt het biogas omgezet in elektriciteit en warmte.

Na een gezamenlijke verkenning van het Afval Energiebedrijf en AGV is het grootschalig produceren van groengas als beste optie naar voren gekomen. Het Algemeen bestuur heeft een voorbereidingskrediet van € 0,45 miljoen beschikbaar gesteld.

De aanbesteding voor de groengasinstallatie is in oktober 2017 gestart en begin 2018 afgerond. In september 2018 heeft het Dagelijks bestuur ingestemd met het verlengen van de voorbereidingsfase en een tijdelijke kostenoverschrijding van € 525.000 op het voorbereidingskrediet.

Met het verlengen van de voorbereidingsfase en het uitstel van de definitieve besluitvorming over het uitvoeringskrediet voor de groengasinstallatie komt tijd beschikbaar om meer duidelijkheid te verkrijgen over het behoud van de koepelvrijstelling. Om de koepelvrijstelling te behouden is het noodzakelijk om te kijken naar de juridisch inbedding van de productie en verkoop van groengas en bruikbaar CO2.

Zodra duidelijk is dat de koepelvrijstelling behouden kan blijven, zal het uitvoeringskrediet aangevraagd worden. Naar verwachting zal dit in het tweede kwartaal van 2019 plaatsvinden.

Rwzi Amsterdam-West slibdroging, voorbereiding

Zuiveringsslib is in potentie een belangrijke bron van grondstoffen en energie. Een andere verwerking van het zuiveringsslib kan dus een substantiële bijdrage leveren aan de energieambitie. Het drogen van zuiveringsslib met restwarmte en het inzetten van het gedroogde product als biobrandstof voor de cementindustrie lijkt hiervoor een kansrijke route.

Voor het starten van het voorbereidingstraject en noodzakelijke MER-studie is in 2018 een voorbereidingskrediet van € 1,9 miljoen door het Algemeen bestuur toegekend. De investering voor de bouw van de installatie is geraamd op € 28,5 miljoen.

Zonnepanelen rwzi's (AB 17/0419)

AGV heeft als doelstelling om in 2020 energieneutraal te zijn. Een van de maatregelen die daaraan bijdraagt is het plaatsen van 24.000 zonnepanelen op de rwzi's Amstelveen, Amsterdam-West, Uithoorn, Westpoort en Horstermeer fase 2.

Met een energieproductie van circa 5.600 MWh/jr leveren deze panelen 10% de van elektriciteitsinkoop van AGV. De eigen energieproductie stijgt daarmee van 55% naar 65%. De investeringskosten zijn geraamd op € 8,9 miljoen. Voor deze projecten is een SDE-subsidie toegekend.

De locatie Westpoort is aanbesteed en de plaatsing is in 2018 uitgevoerd. Ook de zonnepanelen voor Horstermeer fase 2 en Uithoorn zijn in 2018 aanbesteed en uitgevoerd. De voorbereidingen en aanbestedingen voor Amstelveen en Amsterdam-West zijn eind 2018 afgerond, de uitvoering volgt in 2019.

De uitvoeringsperiode van het totale project is 2018 - 2020. Doordat het project vlot loopt, zijn de uitgaven € 0,7 miljoen hoger dan het jaarbudget van € 2,5 miljoen voor 2018. De totale uitgaven blijven binnen het beschikbaar gestelde krediet.

Energie-Efficiency Programma (EEP) 2017 – 2020

Op 1 juli 2008 heeft de Unie van Waterschappen de Meerjarenafspraken energie-efficiency voor de afvalwaterzuivering ondertekend (MJA3). Daarin zeggen de waterschappen toe tot 2020 een energie-efficiency op het zuiveren van afvalwater te realiseren van 30% ten opzichte van 2005 (2% per jaar).

Alle 21 waterschappen zijn hierbij aangesloten. Om de doelstelling te halen wordt elke vier jaar een Energie-Efficiency plan opgesteld met uitvoeringsmaatregelen.

In 2016 is het EEP 2017 - 2020 opgesteld. De maatregelen worden zoveel mogelijk uitgevoerd in de lopende projecten. Voor de overige maatregelen wordt een uitvoeringskrediet aangevraagd van € 1 miljoen. De maatregelen worden in 2019 – 2020 uitgevoerd.

Windmolens Westelijk Havengebied (Planning)

Besloten is om het project niet meer op te nemen in de Meerjareninvesteringsplan (MIP). Het is onzeker of na de in 2019 te houden provinciale verkiezingen er een wijziging komt in het zeer strikte provinciale beleid.

In de eerste helft van 2018 is actief onderzocht of er ook andere mogelijkheden zijn om windturbines te exploiteren in het Westelijk Havengebied. Dit heeft echter niet geleid tot een alternatief voor het realiseren van windturbines langs de rwzi Amsterdam-West.

Met het wegvallen van de mogelijkheid om voor AGV 4 windturbines te realiseren in het Westelijk Havengebied verdwijnt de kans op het halen van de doelstelling om energieneutraal te zijn in 2020.

Met het ontwikkelen van alternatieven zoals het drogen van zuiveringsslib kan dit deels worden ondervangen maar deze nieuwe nog te ontwikkelen projecten zijn niet gereed voor eind 2020.

Overzicht financiële stand van zaken Investerings (in samenvatting)

Project	Krediet x € 1.000.000	Status	Stand financiën x € 1.000.000	
Zuivering Weesp	25,2	In uitvoering	Binnen budget	
Nieuwe Sanitatie; grondstoffenstation	1,7	In uitvoering	Binnen budget	
Pharmafilter	0,125	Hold	Binnen budget	
Horstermeer, gasveiligheidsmaatregelen	0,6	In uitvoering	Binnen budget	

Horstermeer, energiefabriek gaslijn	2,6	Gereed	Binnen budget	
Horstermeer, renovatie dienstgebouw	2,75	In uitvoering	Overschrijding € 0,14	
Rioolgemaal/leiding Maarssen	5,9	Gereed	Overschrijding € 4,0	
Westpoort, renovatie dienstgebouw	0,94	Gereed	Binnen budget	
Amsterdam West, optimalisatie	5,8	In uitvoering	Binnen budget	
Amstelveen vervangingen	6,2 + 6,9	Hold	Binnen budget	
Procesautomatisering vervangen	11,5	In uitvoering	Binnen budget	
Diverse rwzi's vervangingen 2015-2018	8,5	In uitvoering	Binnen budget	
Persleiding Jan de Joghstraat	0,85	In uitvoering	Binnen budget	
Verleggen persleidingen	1,9	In uitvoering	Binnen budget	
Horstermeer, zonnepanelen	2,0	Gereed	Binnen budget	
Amsterdam West, verbetering slibgisting	1,2	In uitvoering	Binnen budget	
Amsterdam West, biogas naar groengas	0,45	In uitvoering	Overschrijding € 0,53	
Amsterdam West, slibdroging voorbereiding	1,9	In uitvoering	Binnen budget	
Zonnepanelen rwzi's	8,9	In uitvoering	Binnen budget	

Overzicht door het DB verstrekte kredieten

Als onderdeel van het proces 'Water in woorden' heeft het AB bij de vaststelling van de begroting 2018 het DB gemachtigd uitvoeringskredieten (B-kredieten) ter beschikking te stellen en opdracht te geven voor het uitvoeren van de betreffende projecten. De beschikbare B-kredieten staan in de begroting 2018 vermeld. In 2018 heeft het DB voor het programma Schoon water de volgende B-kredieten verstrekt:

- BBV17.0623 rwzi Horstermeer renovatie en nieuwbouw bedrijfshuisvesting € 2,75 miljoen;
- BBV17.0640 Vervanging PA zuiveringsbeheer € 10,7 miljoen;
- BBV18.0483 De Ronde Venen verleggen van persleidingen € 0,6 miljoen;
- BBV18.0491 Voorbereidingskrediet Nieuwe Sanitatie Strandeiland € 0,45 miljoen.

In 2018 technisch en administratief afgesloten kredieten

Schoon Schip (AB 10/0388)

In 2010 is een krediet beschikbaar gesteld van € 3,5 miljoen voor het project Schoon Schip. Het project had tot doel om alle woonboten in het beheergebied van AGV niet meer op het oppervlaktewater te laten lozen. Het project heeft effectief de doelgroep weten te bereiken in de afgelopen jaren en daardoor zijn nu alle woonboten in het beheergebied van AGV aangesloten op het riool. Door deze effectieve samenwerking en de meevallende subsidieaanvragen is het project met een positief saldo van € 0,6 miljoen afgesloten.

Waterkwaliteitsspoor Blaricum (AB 10/0510)

In 2010 is een krediet van € 400.250 toegekend voor het Waterkwaliteitsspoor Blaricum als bijdrage in de kosten ten behoeve van de gemeente Blaricum voor het opheffen van de knelpunten in de waterkwaliteit. De totale gerealiseerde kosten bedragen € 176.863 en zijn 56% lager dan begroot. De gemeente heeft 2 hectare minder afgekoppeld dan de oorspronkelijke opgave van 16,5 hectare. Voor deze 2 hectare zijn alternatieve (kostenbeparende) maatregelen getroffen door het plaatsen van vier stuwen die hetzelfde effect hebben als afkoppelen.

Uitvoeringskrediet voor optimalisatie/grootonderhoud van de rwzi Amsterdam-West (AB 14/0259)

In 2014 is door het Algemeen bestuur € 7.600.000 beschikbaar gesteld de voor optimalisatie/grootonderhoud van de rwzi Amsterdam-West. De kosten bedragen € 7.887.024, een afwijking van € 287.024. De overschrijding (3,8%) is veroorzaakt door hogere interne begeleidingskosten dan oorspronkelijk ingeschat; deels als gevolg van de ongeplande vervanging van de gashouders (gescheurde membraan door overdruk).

Met het uitvoeringskrediet zijn de volgende maatregelen volgens plan uitgevoerd:

- Afzuiginstallatie en luchtbehandeling verbeteren;
- Arbo- en veiligheidsmaatregelen;
- Harkroosters vervangen;
- Bevestiging van de voortstuwers in de beluchtingstanks verbeteren;
- Beluchtingselementen vervangen.

Geplande, niet uitgevoerde maatregelen:

- Onderstaande maatregelen waren oorspronkelijk wel gepland, maar zijn niet uitgevoerd;
- Zandvanger verbeteren;
- Chemicaliën doseerinstallaties realiseren;
- Schuifafsluiters plaatsen in aanvoerleiding van de zuivering.

Ongeplande, uitgevoerde maatregel

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden scheurde een van de 2 gashouders. Herstel van het membraan bleek niet mogelijk en de vervangingskosten bleken gelijk aan renovatie. Omdat er daarnaast problemen waren met de geleiding en er geen garantie was dat dit verholpen kon worden bij revisie, is gekozen voor vervanging. Het voordeel van vervanging was tevens dat gasveiligheid gerelateerde maatregelen zijn uitgevoerd (naar aanleiding van de HAZOP en KIWA-audit). De totale vervangingskosten zijn € 1,5 miljoen en worden gedekt binnen het krediet 'rwzi Amsterdam-West optimalisatie diverse installatieonderdelen en gashouder' BBV17.0601.

Samenvatting in 2018 afgesloten kredieten

Programma Schoon water	Toegekend bedrag	Totale Uitgaven	Verschillen	Opmerking
Schoon Schip	3.525.000	2.926.671	598.329	
Waterkwaliteitsspoor Blaricum	400.250	78.595	321.655	
Optimalisatie/grootonderhoud rwzi Amsterdam-West	7.600.000	7.887.024	-287.024	

4.1.3 PROGRAMMA 3: VOLDOENDE WATER

4.1.3.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Door het inrichten, bedienen en onderhouden van het watersysteem (waterlopen, kunstwerken en grondwater) wordt het watersysteem voortdurend in afstemming gehouden met ontwikkelingen zoals functie wijziging bodemgebruik, bodemdaling en klimaatveranderingen.

Regulering vindt plaats op basis van de Waterwet, de Keur AGV 2013 en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving. In de Keur zijn de geboden en verboden vastgelegd.

4.1.3.2 DOELSTELLINGEN

Door adequaat onderhoud en het nemen van de juiste maatregelen in het watersysteem, wordt voorkomen dat wateroverlast of watertekort ontstaat.

Door advisering en vergunningverlening op basis van de Waterwet, de Keur, het Keurbesluit vrijstellingen en beleidsnota's worden de waterstaatkundige belangen veiliggesteld.

Zorg voor voldoende water strekt zich ook uit over het grondwater. Het waterschap voert sinds de invoering van de Waterwet het regionale grondwaterbeheer uit, inclusief de bevoegdheid voor het vergunnen van een aantal typen grondwateronttrekkingen.

4.1.3.3 BEOOGDE EFFECTEN

Een goed werkend watersysteem dat voldoet aan de eisen met het oog op waterkwantiteit. De Keur stelt eisen aan geregleerde aanpassingen in het waterstaatkundige systeem. AGV geeft door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden, invulling aan haar verantwoordelijkheid voor een goede werking van het kwantitatieve watersysteem.

INDICATOREN

Indicatoren Programma 3: Voldoende water				
Onderwerp	Indicator	Eenheid	Norm	Realisatie
Watersysteem	▪ Peilbesluiten zijn actueel (jonger dan 10 jaar)	%	90	79
	▪ Peilbesluiten zijn vigerend en ingesteld	%	70	92
	▪ Peilbesluiten bevinden zich binnen de marges vigerend peilbesluit	%	95	89
	▪ Gebieden zijn getoetst aan normen voor wateroverlast	%	90	90
	▪ WGP's zijn doorgerekend met nieuwste klimaatmodellen	%	100	100
	▪ Watergangen voldoen aan de vereiste diepte (baggeren)	km	86	81

Toelichting

De indicator 'Peilbesluiten zijn actueel' is lager de norm van 90% en komt uit op 79%. De 10 jaarstermijn voor peilbesluiten is door de provincies losgelaten. Tegelijk met de nieuwe Nota Peilbeheer wordt samen met het bestuur onderzocht welke nieuwe manieren van werken en prioriteren er mogelijk zijn.

De indicator 'Peilbesluiten zijn vigerend ingesteld' is hoger dan de norm (70%) en is uitgekomen op 92%. Op basis van het huidige waterbeheerplan is het 'vigerende' deel van deze indicator niet meer van toepassing. Het betreft nu alleen nog het onderdeel 'ingesteld' door het vervallen van de 10-jaarstermijn. Door deze wijziging is het jaarresultaat hoger geworden dan de doelstelling.

De indicator 'Peilbesluiten bevinden zich binnen de marges vigerend peilbesluit' is uitgekomen op 89% (norm 95%). Door de droge zomer, enkele extreme buien en het extra bufferen van water (winterpeilen zijn in veel gebieden pas eind oktober ingesteld) zijn er meer peilafwijkingen geregistreerd.

De indicator 'Watergangen voldoen aan de vereiste diepte (baggeren)' is 8km (norm 86km). Veel projecten zijn in 2018 duurder uitgevallen dan verwacht omdat de bagger bij veel projecten van slechte kwaliteit was en het niet op de kant mocht worden gezet. De bagger is afgevoerd (veel niet verspreidbare bagger).

KOSTEN EXPLOITATIE

Programma 3: Voldoende water	2017	2018	
Netto kosten Exploitatie (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
- kapitaallasten	9.214	9.308	9.140
- taakkosten	19.084	21.007	21.569
Endtotaal	28.298	30.315	30.709

De kapitaallasten zijn € 168.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere investeringen in 2017 en doordat het renteomslagpercentage lager is uitgevallen dan begroot.

De taakkosten zijn per saldo € 562.000 hoger dan begroot. De verschillen zijn:

	€
Kosten maatregelen bestrijden droogte en watertekort	-400.000
Opbrengst verkoop dienstwoning	912.000
Uitgaven reparatie pompen poldergemaal Noorderlegmeer en herstel gemaal Brettenpad in verband met brand	-450.000
Arbo aanpassing en extra uitvoeringskosten planmatig onderhoud kunstwerken	-334.000
Herstel schade Hoeker- Garstempolder	-200.000
Kosten project Wilnis Industrieelgebied	-120.000
Lagere kosten monitoring waterkwaliteit	140.000
Duurder uitgevallen baggerprojecten omdat de bagger van slechte kwaliteit was en het niet op de kant kan worden gezet, maar moet worden afgevoerd	-110.000
Totaal	-562.000

4.1.3.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Crisis droogte en watertekort 2018

In de zomer van 2018 is er sprake geweest van langdurige droogte en watertekort. Het neerslagtekort in het beheergebied van AGV is opgelopen tot circa 300 mm, waardoor er veel water moest worden aangevoerd naar de polders en plassen. De wateraanvoer via de Rijn was ver beneden de norm, waardoor er in Nederland te weinig water was om alle functies van zoet water te voorzien en de zoetwatervoorraad in het IJsselmeergebied is aangesproken.

Op diverse plaatsen in het beheergebied van AGV zijn er kleine en grotere maatregelen genomen. Aan de ene kant om de gebieden op peil te houden. Aan de andere kant om te zorgen dat kwetsbare natuurgebieden van zo goed mogelijk inlaatwater worden voorzien. Zo is er een noodkering bij de Westveense brug geplaatst om de Vinkeveense Plassen en Demmerik van goed water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal te voorzien.

Verder is er een noodkering in de Muidertrekvaart geplaatst en zijn er noodpompen in Muiden opgesteld.

Deze maatregelen zijn genomen om het Naardermeer, de Spiegelpas en de Ankeveense Plassen van goed water uit het IJmeer te voorzien.

Gedurende de zomer is op een aantal officiële zwemlocaties een waarschuwing of negatief zwemadvies van kracht geweest. Daarnaast zochten veel mensen verkoeling op niet officiële plekken. Via social media zijn mensen gewezen op de risico's op deze plekken vanwege vaarverkeer en het ontbreken van controle op de waterkwaliteit.

De maatregelen van AGV zijn een aantal keren uitgebreid in regionale en landelijke media geweest. Op de website en via social media konden bewoners en belangstellenden continu de situatie in het beheergebied van AGV volgen. Direct betrokkenen bij een noodmaatregel zijn steeds per brief geïnformeerd.

Binnen het waterschap is van begin juli tot september het Crisisteam Droogte en Watertekort actief geweest. Dit team heeft nauw samengewerkt met andere waterschappen, Rijkswaterstaat, drinkwaterbedrijven, gemeenten en natuurbeheerders. Vanwege alle extra werkzaamheden heeft een aantal andere projecten

vertraging opgelopen, zoals het plan voor het boezemsysteem en het programma klimaatadaptatie. Ook zijn er extra kosten gemaakt om noodmaatregelen uit te voeren.

Schouw

De najaarsschouw 1^e fase (5 t/m 16 november 2018) heeft geresulteerd in 3414 geconstateerde overtredingen (watergang(en) niet geschoond) en 1598 waarschuwingsbrieven. De herschouw 2^e fase (10 t/m 14 december 2018) heeft geresulteerd in 347 Voornemens Last onder Dwangsom (voorheen Concept Last onder Dwangsom). Er is een afname van het aantal overtredingen en brieven ten opzichte van 2017. Dit is mogelijk verklaarbaar door de betere weersomstandigheden (droger en warmer) en het feit dat een week later is begonnen met de eerste schouwrondte.

Meerjarenplan onderhoudsbaggeren

Het meerjarenprogramma onderhoudsbaggeren is uitgevoerd. In 2018 is 81,1 kilometer gebaggerd (norm 86 km), waarmee de watergangen op de vereiste diepte werden gebracht. Het meerjarenprogramma blijft op schema, doordat er vorig jaar circa 6 km meer is gebaggerd.

Veel projecten zijn duurder uitgevallen dan geraamd (circa € 0,1 miljoen). Dit komt doordat de bagger bij veel projecten van slechte kwaliteit is en het niet op de kant kan worden gezet, maar moet worden afgevoerd (veel niet verspreidbare bagger).

Ook is in 2018 voor € 0,2 miljoen de schade hersteld in de Hoeker- en Garstenpolder, die in 2015 tijdens het baggeren veroorzaakt is.

Herziening peilbesluiten

In het afgelopen jaar zijn de meest urgente plannen opgepakt en tot uitvoering gekomen. Op dit moment zijn er nog drie plannen die in de planningsfase zitten en nog niet definitief door het bestuur zijn vastgesteld:

- Heintjesrak-Broekerpolder (231 ha). In deze polder wordt actief met agrariërs onderhandeld over de aanleg van natuurvriendelijke oevers;
- Gooise Zomerkade (398 ha). De samenwerking met de provincie en de BEL-gemeenten⁴ vraagt om veel afstemming over de exacte inrichting van een weidevogelgebied versus een nieuwe woonwijk;
- IJburg Zeeburgereiland (111 ha). Een nieuwe gezamenlijke communicatiestrategie rondom het peilbesluit wordt samen met het stadsdeel ontwikkeld.

Bediening & onderhoud watersysteem

Het regulier onderhoud aan de circa 280 kunstwerken is uitgevoerd conform het onderhoudsprogramma.

Specifieke aandacht is besteed aan onvoorziene zaken, zoals de pompen in het poldergemaal

Noorderlegmeer. Deze pompen vertoonden een storing. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de oorzaak.

Dit onderzoek heeft geleid tot het definitief verhelpen van de storing.

Ook zijn in 2018 tijdens de uitvoering van werkzaamheden 53 onveilige situaties verholpen en diverse ARBO-aanpassingen noodzakelijk gebleken.

Het gemaal Brettenpad is hersteld nadat deze door vandalisme is uitgebrand. Daarnaast moesten 80 defecte stuwten worden vervangen. Deze elementen samen leiden ertoe dat het onderhoudsbudget 2018 van € 1,7 miljoen met circa € 0,8 miljoen is overschreden.

INVESTERINGEN

Programma 3: Voldoende water	2018					
Netto kosten Investerings (x € 1.000)	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen	Toegekend krediet	Uitgaven t/m 2018	Eindprognose
- Programma Waterinrichtingsplannen/NBW/ Watergebiedsplannen	3.700	2.351	1.349	54.263	32.609	41.001
- Programma Technische Systemen	4.000	6.505	-2.505	49.492	32.768	51.835
- Implementatie Omgevingswet	1.320	161	1.159	5.860	161	5.860
Eindtotaal	9.020	9.017	3	109.615	65.538	98.695

Het realisatiepercentage van de investeringen is mede door de ontvangst van een subsidie uitgekomen op 100%.

⁴ Gemeente Blaricum, Eemnes en Laren

Toelichting

Programma Waterinrichtingsplannen (WIP)

De door het bestuur vastgestelde Watergebiedsplannen worden vertaald naar concrete maatregelen in Waterinrichtingsplannen en deze worden in het gebied uitgevoerd. Na het uitvoeren van alle maatregelen wordt het nieuwe peil formeel ingesteld.

In 2018 zijn de maatregelen van het waterinrichtingsplan Aetsveldse Polder Oost uitgevoerd en de gerealiseerde werken zijn opgeleverd. Daarmee is 853 hectare gereed voor het instellen van de nieuwe peilen. In de Horstermeerpolder zijn de noodzakelijke inrichtingsmaatregelen uitgevoerd. Hiermee is nog eens 708 hectare gereed voor peilinstelling. In totaal is daarmee conform de planning 1.561 hectare in 2018 opgeleverd, waarin het peil conform het nieuwe peilbesluit kan worden ingesteld.

De volgende waterinrichtingsplannen zijn in 2018 gestart en zijn nog in uitvoering:

- Groot Wilnis Vinkeveen (recentelijk bestuurlijk vastgesteld/nu ingepland voor uitvoering) 5.906 ha
- Noorderpark (WGP inclusief KRW-maatregelen met de partners) 3.294 ha
- Noordelijke Vechtstreek (optimalisatie watersysteem met vooral kwantiteitsknelpunten) 858 ha
- Westeramstel (WGP inclusief KRW-maatregelen) 4.749 ha
- Holland Sticht Voorburg Oost (WGP met veel kwantiteitsknelpunten) 759 ha

De uitgaven in het WIP-programma in 2018 zijn ongeveer € 0,7 miljoen lager dan oorspronkelijk begrote € 3,7 miljoen en bedragen circa € 3,0 miljoen. Dit komt doordat de afstemming met Rijkswaterstaat over de bouw van gemaal Broeckland veel extra tijd vereist. Het gemaal is in 2018 wel aanbesteed maar de start van de bouwwerkzaamheden zal pas in 2019 plaatsvinden. Daarnaast blijven de bestedingen voor het project Temmen van Brakke Kwel achter op de prognose (zie hieronder).

De netto kosten in 2018 komen uiteindelijk uit op circa € 2,4 miljoen. Het laatstgenoemde bedrag is inclusief de ontvangen subsidie van ongeveer € 0,7 miljoen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Temmen van Brakke Kwel

In de pilot 'Temmen van Brakke Kwel' (2017–2019) wordt onderzocht of het mogelijk is om het brakke grondwater uit de Horstermeer te gaan gebruiken voor de drinkwaterwinning. Tegelijkertijd wordt daarmee de waterkwaliteit in de polder, de Vecht en in omliggende gebieden verbeterd. Ook kan de omvangrijke inname van Markermeerwater (nu nog nodig om de waterkwaliteit in het gebied op peil te houden), voor een groot deel worden afgebouwd.

In 2018 is het onderzoek naar de ondergrond en de grondwaterstromingen in de Horstermeerpolder voortgezet. Het AGV-bestuur heeft besloten tot aankoop van een perceel in de polder voor het slaan van een winput.

In 2018 zijn de vergunningen voor de aanleg van de monitorings- en winput, voor de leidingen en voor de lozing van de producten van de zuivering aangevraagd en verleend. De aanbesteding van de installaties zit in de voorbereidende fase.

Voor het project is specifieke kennis nodig die in 2018 beperkt beschikbaar was. Hierdoor is vertraging ontstaan in de uitvoering en is minder geld uitgegeven dan begroot. Inmiddels is de programmering aangepast zodat de achterstanden in de tweede helft van 2019 weer kunnen worden ingelopen, en de ingebruikname van de pilotinstallatie (eind 2019) geen vertraging oploopt.

Programma Technische systemen

In 2018 is de uitvoering van de volgende projecten afgerond, dan wel voortgezet:

- De renovatie gemaal Zeeburg zit in de laatste fase van de uitvoering. Dit project is voor 2018 begroot op € 0,6 miljoen en valt circa € 1,6 miljoen hoger uit dan begroot. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is noodzakelijk meerwerk gebleken. Daarnaast moet een totale vervanging van een monumentale roldeur plaatsvinden voor circa € 1 miljoen. De afronding van deze roldeur zal plaatsvinden in 2019. Voor deze afwijkingen is een aanvullend krediet aangevraagd en toegekend door het Algemeen bestuur.
- Modernisering van poldergemaal Horstermeer is afgerond. Dit project is voor 2018 begroot op € 0,86 miljoen en valt circa € 0,31 miljoen hoger uit dan begroot.
- Het groot onderhoud van de brug van Nigtevecht is in 2018 grotendeels afgerond. In 2019 volgen de werkzaamheden voor het op afstand bedienen.

- De werkzaamheden voor groot onderhoud aan de Blaricummermeentsluis en de aansluiting van de sluis op de centrale objectbediening vindt plaats in overleg met de gemeente Blaricum. Deze werkzaamheden waren niet begroot. De onderhandelingen met de gemeente Blaricum over de kostenverdeling zijn afgerond en zijn evenredig verdeeld tussen AGV en de gemeente. De kosten voor de aansluiting op de centrale objectbediening komen volledig bij de gemeente Blaricum terecht. Voor AGV bedragen de extra kosten circa € 0,76 miljoen. In 2019 zal realisatie plaatsvinden en zal de bediening op afstand van de sluis operationeel zijn. Het bestuursvoorstel voor het uitvoeringskrediet is hiervoor ingediend.
- Het groot onderhoud van de Groote Zeesluis en brug Muiden is gestart. Het uitvoeringskrediet is aangevraagd en toegekend door het Algemeen bestuur.
- Het groot onderhoud van het poldergemaal Bovenkerkerpolder gaat starten in 2019.
- Het groot onderhoud van het poldergemaal Diemenpolder is in uitvoering.

Naar aanleiding van de overschrijding op het jaarbudget en de verwachte overschrijding van het krediet, is een noodzakelijke herprogrammering binnen het programma Technische Systemen doorgevoerd, waarbij het project Renovatie poldergemaal Eerste Bedijking in Mijdrecht ("Petronella") in de tijd is verplaatst. De uitvoering start op z'n vroegst in 2019.

Alle projecten in uitvoering hebben een groot investeringsvolume. Door het grote investeringsvolume en onvoorziene meerkosten wordt de begrote jaarschijf van 2018 van € 4 miljoen met circa € 3,4 miljoen overschreden. Tegenover deze overschrijding staat dat het waterschap voor de financiële afronding van het project Nieuwbouw poldergemaal Dooijersluis € 0,93 miljoen subsidie vanuit de provincie Utrecht heeft ontvangen. Per saldo zijn de kosten in 2018 € 2,5 miljoen hoger dan begroot.

Omgevingswet

In de begroting voor 2018 werd uitgegaan van een besteding van € 1,3 miljoen op het krediet. De uitgaven zijn in 2018 beperkt gebleven tot € 161.000. Bij de verlening van het krediet in december 2018 werd al uitgegaan van een geringere inzet in 2018. De werkzaamheden zijn later aangevangen en er kon in 2018 meer inzet plaatsvinden vanuit de reguliere budgetten.

In 2018 heeft het DB voor programma Voldoende Water de volgende B-kredieten verstrekt:

BBV17.0639 Groot onderhoud pg Diempolder € 455.000

In 2018 technisch en administratief afgesloten kredieten

Poldergemaal Noorder Legmeer (AB 05/056B)

In 2005 is een (project)krediet toegekend voor het uitvoeren van de waterinrichtingsmaatregelen van het Watergebiedsplan Westeramstel. Eén van de uit te voeren maatregelen was de nieuwbouw van een poldergemaal in polder Noorder Legmeer. Er was geen subsidiemogelijkheid voor het nieuwbouwproject. De overschrijding komt door ontwerpkeuzes tijdens de bouw van het nieuwe poldergemaal. De ontwerpkeuzes hebben tot technische problemen in de nazorg- en gebruiksfases geleid, waarvan het oplossen veel tijd en geld heeft gekost. Het oorspronkelijk beschikbaar gestelde kredietbedrag van € 3.683.500 is tussen 2008 en 2010 aangevuld met € 3.777.000. Daarmee kwam het totaalkrediet op € 7.460.500. De werkelijke uitgaven voor de nieuwbouw zijn uiteindelijk uitgekomen op € 7.918.834. Over de overschrijding is reeds gerapporteerd in de jaarstukken 2017 (bijlage 8: kredietstaat).

CAW-systeem en aansluiting watersysteemobjecten rayon Noord (AB 08/011)

In 2008 is een (project)krediet toegekend voor het voorbereiden en uitvoeren van de uitbreiding van het CAW-systeem (CAW = Centrale Aansturing Watersysteemobjecten, waarmee objecten als gemalen op afstand bedienbaar zijn) en het daaropvolgend hierop aansluiten van poldergemalen in Rayon Noord (Amsterdam e.o.). Het beschikbaar gestelde kredietbedrag is € 5.150.000 en de werkelijke uitgaven zijn € 5.667.342. Er was geen subsidiemogelijkheid voor deze projecten. De overschrijding komt door hogere dan geraamde materiaalkosten voor het aansluiten van de beoogde poldergemalen. Het gerealiseerde werk betreft een uitgebreid CAW-systeem met daarop aangesloten 58 poldergemalen in Amsterdam en omgeving. Over de overschrijding is reeds gerapporteerd in de jaarstukken 2017 (bijlage 8: kredietstaat).

Uitvoeringsfase nieuwbouw poldergemaal Het Honderd-West (AB 16/163)

In 2016 is een uitvoeringskrediet toegekend voor de nieuwbouw van poldergemaal Het Honderd-west in de gelijknamige polder. Het beschikbaar gestelde kredietbedrag was € 474.000 en de werkelijke uitgaven zijn € 395.949. Er was geen subsidiemogelijkheid voor dit project. De onderschrijving komt door gunstige aanbesteding van de nieuwbouw.

Gemaal Horstermeerpolder voorbereidingskrediet (AB 14/612B)

In 2014 is een voorbereidingskrediet toegekend voor de renovatie van poldergemaal Horstermeerpolder. Het beschikbaar gestelde kredietbedrag was € 100.000 en de werkelijke uitgaven zijn € 140.484. Er was geen subsidiemogelijkheid voor dit project. De overschrijding komt door de lastige ontwerpopgave om het poldergemaal enerzijds duurzaam en energiezuinig te maken en anderzijds als gemeentelijk monument zoveel mogelijk te behouden. Het ontwerpproces heeft daardoor meer tijd en geld gekost. Het gerealiseerde werk betreft een definitief ontwerp inclusief een (aanbesteed) bestek en bestekraming voor de renovatie van het poldergemaal. Over de overschrijding is reeds gerapporteerd in de jaarstukken 2017 (bijlage 8: kredietstaat).

Waterinrichtingsmaatregelen Groot Wilnis-Vinkeveen inclusief nieuwbouw poldergemaal Dooijersluis (AB 06/041B)

In 2006 is een verzamelkrediet toegekend voor het uitvoeren van waterinrichtingsmaatregelen in het kader van het waterinrichtingsplan Groot Wilnis-Vinkeveen (waaronder polders Oukoop, Groot- en Klein-Oud Aa). Dit krediet is in 2008 aangevuld met een extra uitvoeringskrediet. Het betreft maatregelen voor de uitvoering van het peilbesluit als de aanleg van stuwen, het verleggen en/of verbreden van watergangen, de verplaatsing van poldergemaal Veldhuisweg en de nieuwbouw van het eerste vispasseerbare poldergemaal Dooijersluis. Het beschikbaar gestelde kredietbedrag is totaal € 7.642.891. De werkelijke uitgaven op het krediet bedragen € 7.833.872. Er is voor de uitvoering van alle waterinrichtingsmaatregelen een verzamelsubsidie ontvangen vanuit voormalige Nota Ruimte gelden; via Programma Waterbeheer Zegveld-Portengen. De hoogte van het totaal uitgekeerde subsidiebedrag is conform het programma totaal € 2.500.000. Dit bedrag is in vier tranches ontvangen. Daarnaast heeft de provincie Utrecht KRW-subsidie gegeven ter hoogte van € 175.000 voor het vispasseerbaar maken van het nieuwe poldergemaal Dooijersluis. De overschrijding van het verzamelkrediet komt door vele aandachtspunten in de voorbereiding (o.a. gesprekken met grondeigenaren over daadwerkelijke inpassing van de maatregelen, onvoorziene wijzigingen van het ontwerp door natuurlijke omstandigheden) en de uitvoering (o.a. ruimtelijke inpassing poldergemaal Dooijersluis). Het krediet kan worden afgesloten, omdat alle waterinrichtingsmaatregelen inclusief de nieuwbouw van poldergemaal Dooijersluis zijn afgerond en in 2018 de verzamelsubsidie definitief door de Provincie Utrecht is beschikt met de overmaking van het laatste subsidiedeel. Over de overschrijding is reeds gerapporteerd in de jaarstukken 2017 (bijlage 8: kredietstaat).

Gemaal Stadwijck en Haarlemmerweg renovatie (AB 14/0314 en 12/0834)

In 2012 is een voorbereidingskrediet van € 195.000 voor het project 'Stadwijck en Haarlemmerweg' toegekend ten behoeve van de voorbereidingswerkzaamheden voor het renoveren van beide poldergemalen. Voor de benodigde uitvoeringswerkzaamheden is in 2014 aanvullend € 2.086.800 toegekend en was in totaal € 2.281.800 beschikbaar. De werkzaamheden die ten behoeve van deze renovatie benodigd waren, zijn gericht op het bouwkundig op orde brengen van het gemaal, het plaatsen van een krooshekreiniger, de revisie van de werktuigkundige installatie en de vervanging van de elektrotechnische installatie en besturingsinstallatie. Voor dit project waren geen subsidiemogelijkheden.

Uiteindelijk zijn de werkelijke uitgaven vanuit het project € 2.059.011. Het gemaal Stadwijck is werktuigbouwkundig gerenoveerd, de elektrische installatie is vervangen. Bouwkundig is het gemaal gerenoveerd met behoud van het historische karakter. Het gemaal Haarlemmerweg is werktuigbouwkundig gerenoveerd, de elektrische installatie is vervangen en bouwkundig is het gemaal in oude glorie hersteld.

Gemaal Korte Stammerdijk Weesp nieuwbouw (AB 14/0584)

In 2014 is een uitvoeringskrediet van € 1.250.000 voor het project 'Korte Stammerdijk Weesp' beschikbaar gesteld ten behoeve van de uitvoeringswerkzaamheden voor de bouw van een nieuw gemaal. De werkzaamheden die ten behoeve van deze nieuwbouw benodigd waren, zijn het afbreken van het bestaande gemaal en de bouw van een nieuw gemaal. Voor dit project waren geen subsidiemogelijkheden.

Uiteindelijk zijn de werkelijke uitgaven vanuit het project € 1.146.110. De reden van de overschrijding van het kredietbedrag is een gunstige aanbesteding. Begin 2018 is het project afgerond. Het nieuwe gemaal is overgedragen aan beheer, het oude gemaal inclusief aanliggende woning is verkocht.

Technische systemen Noorderpark (AB 12/168B)

In 2012 is een verzamelkrediet toegekend voor enerzijds het uitvoeren van waterinrichtingsmaatregelen (deel A) en anderzijds het voorbereiden van de aanpak van vier poldergemalen (deel B). Het betreft de herbouw van poldergemalen Westbroekse Binnenweg en Gansenhoef en groot onderhoud aan poldergemalen Van Eijk en Achttienhoven. Het beschikbaar gestelde kredietbedrag is € 250.000. De werkelijke uitgaven op het krediet bedragen € 357.858. Er waren geen subsidiemogelijkheden voor de voorbereiding van de projecten.

De overschrijding komt door vele aandachtspunten in de ontwerpprocessen, zoals het verkrijgen van de benodigde grond voor de herbouw van de genoemde poldergemalen en het aanpassen van de oorspronkelijke groot onderhoud plannen. Het krediet kan worden afgesloten, omdat de voorbereiding van alle poldergemalen is afgerond en geresulteerd heeft in definitieve ontwerpen voor alle vier de genoemde poldergemalen. Over de overschrijding is reeds gerapporteerd in de jaarstukken 2017 (bijlage 8: kredietstaat).

Gemaal Westbroekse Binnenweg & poldergemaal Van Eijk (AB 15/0430)

In 2015 is een uitvoeringskrediet van € 314.000 voor de herbouw van het poldergemaal 'Westbroekse binnenweg' en het groot onderhoud aan poldergemaal 'van Eijk' beschikbaar gesteld voor de herbouw van het opvoergemaal en de aanpassing van het poldergemaal. Voor dit project waren geen subsidiemogelijkheden. Uiteindelijk zijn de werkelijke uitgaven vanuit het project € 347.563. De overschrijding komt door verschillende tegenvallers in het uitvoeren van de beide projecten, waaronder onvoorziene obstakels in de ondergrond. Het krediet kan worden afgesloten, omdat het nieuwe poldergemaal Westbroekse Binnenweg op de beoogde locatie is gerealiseerd, poldergemaal Van Eijk is gereviseerd en beide poldergemalen in bedrijf zijn genomen. Over de overschrijding is reeds gerapporteerd in de jaarstukken 2017 (bijlage 8: kredietstaat).

Uitvoeringsfase herbouw poldergemaal Gansenhoef (AB 16/0164)

In 2016 is een uitvoeringskrediet van € 458.000 voor het project 'Gansenhoef' beschikbaar gesteld voor de herbouw van het poldergemaal om de polder Gansenhoef op peil te houden. De werkzaamheden die ten behoeve van deze herbouw benodigd waren, zijn het bouwen van het nieuwe gemaal, de verbreding van de toevoersloot/maaltocht en de ontmanteling van het oude gemaal. Voor dit project waren geen subsidiemogelijkheden.

Uiteindelijk zijn de werkelijke uitgaven vanuit het project € 363.872. Het kredietbedrag is met € 94.128 onderschreden. De reden van deze afwijking is een functionele scopewijziging in het contract. Daarnaast was er sprake van een gunstige aanbesteding. Het project Gansenhoef is begin 2018 afgerond.

Amsterdam Nieuw-West (AB 14/061B)

In 2014 is een uitvoeringskrediet van € 224.000 voor het project 'Amsterdam Nieuw-West' beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van activiteiten aan het Ma Braunpad. De werkzaamheden die ten behoeve van deze renovatie benodigd waren, luiden het uitvoeren van een maatregel ten behoeve van de waterkwaliteit. Voor dit project waren geen subsidiemogelijkheden.

Uiteindelijk zijn de werkelijke uitgaven vanuit het project € 142.928. De reden van de overschrijding van het kredietbedrag is een gewijzigde scope van het project. Het project is afgerond.

Watergebiedsplan Groot Wilnis-Vinkeveen (AB 04/066)

In 2004 is een krediet van € 2.940.000 toegekend voor het uitvoeren van de eerste module waterinrichtingsmaatregelen uit het watergebiedsplan Groot Wilnis-Vinkeveen. Het betrof met name maatregelen ten behoeve van het verbeteren van de waterkwaliteit in de Wilnis Bovenlanden en in het reservaat Demmerik. Voor deze maatregelen is in totaal € 1.060.307 aan subsidie ontvangen in het kader van verdrogingsbestrijding (DLG). Daarnaast is in de periode 2013-2017 in het kader van het convenant Groot Wilnis Vinkeveen ruim 12 km aan natuurvriendelijke oevers aangelegd. Hiervoor is nog eens circa € 740.000 aan POP2 subsidie ontvangen. De netto gerealiseerde kosten bedragen daarmee € 2.812.005.

Stedelijke Waterplan Kudelstaart (AB 06/032)

In 2006 is een krediet van € 474.100 beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van de maatregelen uit het stedelijk waterplan Kudelstaart. De waterkwaliteit is verbeterd door het verminderen van inlaatwater vanuit de Westeinderplassen en het verbeteren van de watercirculatie. Daarnaast zijn stuwen geautomatiseerd en duikers vergroot waardoor ook de waterafvoersituatie is verbeterd. Doordat enkele maatregelen moesten meeliften met bouwprojecten, welke zijn vertraagd door de financiële crisis, heeft het uitvoeren van het hele waterplan lang geduurd. Wel zijn de kosten daardoor aanzienlijk lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. De gerealiseerde kosten bedragen uiteindelijk € 175.794.

NBW-maatregelen Bovenkerker- en Thamerpolder (AB 08/065)

In 2008 is een verzamelkrediet van € 3.209.000 toegekend voor het oplossen van de wateropgave van 52 hectare in de Bovenkerkerpolder en Noorderlegmeer- en Thamerpolder. In de periode 2013-2015 zijn deze wateropgaven gerealiseerd. De kosten bedragen in totaal € 2.033.120 en zijn aanzienlijk lager dan begroot. Dit komt omdat in de Bovenkerkerpolder circa 16 hectare van de wateropgave door de provincie Noord-Holland is gerealiseerd met de natuurcompensatie N201. Tevens zijn er aanzienlijke kostenbesparingen geweest doordat een deel van de wateropgave Bovenkerkerpolder door middel van een agrarische wateropvang is gerealiseerd. Bovendien is de rest van het werk gunstig aanbesteed. Tenslotte is eind 2017 een subsidiebijdrage van in totaal € 793.878 vanuit Europa (POP2) en de provincie Noord-Holland toegekend waardoor de netto gerealiseerde kosten € 1.239.242 bedragen.

Waterberging Zuiderlegmeerpolder (AB 12/124 en 13/620)

In 2012 en 2013 is in totaal € 3.700.000 aan krediet toegekend voor de grondaankoop en realisatie van 15 hectare waterberging in de Zuiderlegmeerpolder. De waterberging is in de 2015 gerealiseerd en de totale kosten inclusief grondverwerving bedroegen € 3.425.897. Door een eind 2017 toegekende Europese subsidie (POP2) van € 777.750 bedragen de netto gerealiseerde kosten € 2.648.147.

Samenvatting in 2018 afgesloten kredieten

Programma Voldoende water	Toegekend bedrag	Totale Uitgaven	Verschillen	Opmerking
Poldergemaal Noorder Legmeer	7.460.500	7.918.834	-458.334	
CAW-systeem en aansluiting watersysteemobjecten	5.150.000	5.667.342	-517.342	
Uitvoeringsfase nieuwbouw pg Het Honderd-West	474.000	395.949	78.051	
Gemaal Horstermeerpolder voorbereidingskrediet	100.000	140.484	-40.484	
WIP Groot Wilnis-Vinkeveen incl. nieuwbouw pg Dooijersluis	7.642.891	7.833.872	-190.981	
Gemaal Stadwijck en Haarlemmerweg renovatie	2.281.800	2.059.011	222.789	
Gemaal Korte Stammerdijk Weesp nieuwbouw	1.250.000	1.146.110	103.890	
Technische systemen Noorderpark	250.000	357.858	-107.858	
Gemaal Westbroekse Binnenweg & pg Van Eijk	314.000	347.563	-33.563	
Uitvoeringsfase herbouw poldergemaal Gansenhoef	458.000	363.872	94.128	
Amsterdam Nieuw-West	224.000	142.928	81.072	
Watergebiedsplan Groot Wilnis-Vinkeveen	2.940.000	2.812.005	127.995	
Stedelijke Waterplan Kudelstaart	474.100	175.794	298.306	
NBW-maatregelen Bovenkerker- en Thamerpolder	3.209.000	1.239.242	1.969.758	Inclusief ontvangen subsidies
Waterberging Zuiderlegmeerpolder	3.700.000	2.648.147	1.051.853	Inclusief ontvangen subsidies

4.1.4 PROGRAMMA 4: OP EN OM HET WATER

4.1.4.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

De in het programma Op en Om het Water beschreven taken worden gerekend tot de kerntaken van het waterschap. Op veel van deze taakvelden zijn ook andere instanties en maatschappelijke organisaties actief. Voor AGV gaat het om nautisch- en vaarwegbeheer, beheer eigendommen, recreatief medegebruik van de wateren en waterkeringen, natuurbeheer en beheer van cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische waarden.

4.1.4.2 DOELSTELLINGEN

Het vaarwater in het beheergebied van het waterschap wordt binnen de randvoorwaarden van het watersysteembeheer benut door beroeps- en recreatievaart en vormt een samenhangend netwerk van vaarwegen. (Recreatie)vaarders kunnen veilig en zonder onnodig oponthoud door het gebied varen. De vaarwegen zijn op de vereiste diepte.

Inwoners en bezoekers van het gebied van het waterschap ervaren de wateren, dijken, gemalen, sluizen en bruggen als een onlosmakelijk onderdeel van het landschap.

Er is aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. De wijze waarop het waterschap omgaat met recreatie, landschap en cultuurhistorie dragen bij aan de herkenbaarheid van het waterschap als zelfstandige, omgevingsbewuste overheid.

De waterrijke landschappen rond de stedelijke gebieden zijn goed ontsloten voor langzaam verkeer en wandelaars. Dit is tot stand gekomen in goede samenwerking met de provincies, de gemeenten, het bedrijfsleven, belangenorganisaties en particulieren.

De belevingswaarde van het water wordt versterkt door onder meer het verzorgen van zwemwaterkwaliteit, zorg voor recreatie, landschap en cultuurhistorie en het verzorgen van natuurvriendelijke oevers en hierbij rekening houden met fauna.

AGV reguleert de nautische belangen en het vaarwegbeheer: vlot en veilig vaarverkeer in de vaarwateren wordt bevorderd en schade aan de oevers door te snel varen wordt voorkomen. Een vaarweg is een watergang waarvan het beheerprofiel voldoet aan de vaarwegprofielen die voor de betreffende watergang gelden en volledig voldoet aan alle, daarbij behorende nautische, veiligheidseisen.

4.1.4.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV creëert water om van te genieten door vooral de belevingswaarde te verhogen. De vaarweg voldoet aan de vereiste toestand en het vaarwegverkeer verloopt voldoende vlot en veilig.

INDICATOREN

Indicatoren Programma 4: Op en om het water					
Onderwerp	Indicator			Eenheid	Norm Realisatie
Waterplannen	▪ Aantal plannen waarin rekening is gehouden met Recreatief medegebruik en Cultuurhistorie			%	100 100

KOSTEN EXPLOITATIE

Programma 4: Op en om het Water	2017	2018	
Netto kosten Exploitatie (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
- kapitaallasten	616	613	596
- taakkosten	939	1.465	1.366
Endtotaal	1.555	2.078	1.962

De kapitaallasten zijn € 17.000 lager dan begroot.

De taakkosten zijn € 100.000 lager dan begroot. De voornaamste reden is de hogere opbrengst liggelden.

4.1.4.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN**Recreatief medegebruik en cultuurhistorie**

In 2018 is er voor het programma Cultuurhistorie en Recreatie voor € 0,74 miljoen gerealiseerd. Dit betreft iets meer dan het volledige jaarbudget. Hiermee is de indicator uit het WBP (85% besteed budget) gerealiseerd. Daarnaast is in alle Waterplannen, dijkverbeteringsplannen en plannen van technische systemen aantoonbaar rekening gehouden met cultuurhistorie en recreatie.

In 2018 is actief ingezet op recreatie via de campagne 'Droogwaterland'. De campagne vormde de rode draad voor de communicatie over recreatie en cultuurhistorie in relatie tot onze waterschapstaken. Het resultaat was onder andere een verdubbeling van het aantal bezoekers van de recreatiepagina op de website van het waterschap en een verdubbeling van het aantal 'likes' op de Facebookpagina van het waterschap. Ook had de campagne veel publieke belangstelling.

In 2018 zijn diverse excursies en open dagen georganiseerd, deze werden goed bezocht. Bijzonder was de openstelling van de Stenen Beer in Muiden. Daarnaast zijn er nieuwe wandelkaarten ontwikkeld voor het Waterkeringpad, zijn de overeenkomsten uit de Molennota definitief gemaakt en is de beleidsnota Recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie geëvalueerd. Tot slot is vanuit het budget van recreatie het volledige bedrag voldaan aan het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen voor de uitwerking van recreatieve routes en de vaarverbinding 's Gravelandse Vaart (€ 0,24 miljoen).

Subsidieregeling

Sinds november 2017 is een officiële subsidieregeling Recreatief medegebruik, Landschap en Cultuurhistorie van kracht. De subsidieregeling is online beter vindbaar en een aanvrager kan nu alle informatie vinden op de website. Er zijn dit jaar 10 subsidieaanvragen ontvangen. In totaal is er voor € 0,15 miljoen euro aan bevoorschotting en subsidies uitgekeerd.

Mooie initiatieven uit 2018 waren de realisatie van de Natuurspeeltuin in Amsterdam-Noord, realisatie van een fontein in Naarden, het herstel van de Keerom bij Fort Uitermeer, herstel van de potroe van de Hoekermolen en een dichtbundel over de provincie Noord-Holland."

Meekoppelkansen

Het waterschap heeft geparticipeerd in/bijgedragen aan de volgende initiatieven/projecten:

- Programma Waterrecreatie in samenwerking met de provincie Noord-Holland;
- Exposure voor de nieuwe vispassage bij de oplevering van de Ipensloter- en Diemendammersluis;
- Uitvoeringsprogramma gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen voor recreatie;
- Initiatief Hollandse Plassen;
- Het Pact van Ruigenhoek (Nieuwe Hollandse Waterlinie);
- Stichting Oude Hollandse Waterlinie;
- Kansenonderzoek Drechtdoorsteek.

Stimuleren van gebruik van elektrisch aangedreven vaartuigen

In het najaar van 2018 was het waterschapsbestuur uitgenodigd voor een rondvaart met elektrische vaartuigen. Deze demonstratie had tot doel te laten zien dat elektrisch varen op zich geen uitdaging is, maar dat de juiste infrastructuur ontbreekt. Door twee voorbeelden van accuwisselstations, werd duidelijk dat op eenvoudige wijze lege accu's van de boot in een dockingstation aan wal of op het water gewisseld konden worden voor opgeladen accu's.

Door een financiële bijdrage van AGV, heeft Stichting Elektrisch Varen een impuls gekregen om een gestandaardiseerde elektrische infrastructuur voor de pleziervaart uit te werken. Dit is een eerste stap, maar de behoefte ligt duidelijk bij een structurele samenwerking tussen stad, waterschap en initiatiefnemers die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben.

Bruggen en Sluizen onderhoud

Het regulier onderhoud aan bruggen en sluizen is uitgevoerd conform het onderhoudsprogramma. Waternet bedient vanuit de bediencentrales: Amsterdam, Weesp en de Groote Zeesluis objecten voor de provincies Utrecht en Noord-Holland, en de Gemeente Gooise Meren.

Overleg met de provincie Utrecht is opgestart om te komen tot nieuwe afspraken over de brugbediening van 5 bruggen waaronder de Vecht en de Malebrug (Soest-Amersfoort) en Eembrug (Baarn). De uitkomsten van dit overleg hebben direct invloed op de tijdsduur van de instandhouding van het noodgebouw te Weesp.

Beheer en onderhoud vaarwegen

Dit betreft het onderhoud aan vaarwegen zoals oeverbeschoeiingen, het op diepte houden van vaarwegen en het op orde houden van kunstwerken en betonning. Deels voert AGV die taak uit voor de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht waarvoor jaarlijks een vergoeding wordt ontvangen.

Dit jaar is de afmeervoorziening op de Vecht tussen Muiden en Weesp en op de Kromme Mijdrecht gerenoveerd.

INVESTERINGEN

Programma 4: Op en om het Water	2018					
Netto kosten Investerings (x€ 1.000)	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen	Toegekend krediet	Uitgaven t/m 2018	Eindprognose
Loosdrechtse plassen	400	180	220	2.500	180	2.500
Brugbediening op afstand	230	55	175	255	55	255
Eindtotaal	630	235	395	2.755	235	2.755

Het realisatiepercentage van de investeringen is uitgekomen op 37%. Een toelichting hierop volgt hieronder.

Toelichting

Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

Voor de Loosdrechtse Plassen spelen diverse opgaven en initiatieven om het gebied op zowel natuurwaarden (Natura 2000, KRW) als recreatiemogelijkheden (vooral vaarsport) te versterken. AGV draagt actief bij aan een integraal maatregelenpakket om knelpunten voor recreatie, natuur en water(kwaliteit) op te lossen. De provincie Noord-Holland trekt dit proces en naast AGV zijn onder andere ook gemeente Wijdmeren, Natuurmonumenten en vertegenwoordigers vanuit de watersport/recreatiesector en ondernemers vertegenwoordigd.

Het uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen is gestart. De organisatie is verder vormgegeven, inclusief de bemensing, financieel beheer en voortgangsrapportages. De partijen hebben gekozen voor een centraal financieel beheer, waarbij voor de gezamenlijke projecten een rekening bij het Nationaal Groenfonds wordt geopend.

Het uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen is ingedeeld in drie onderdelen, waarvoor concrete acties en projecten zijn benoemd om in de periode 2017-2027 uit te voeren.

Ontwikkelen vrijetijdslandschap:

- *Vaarverbinding Loosdrechtse Plassen – Hilversums Kanaal*. Binnen het gebiedsakkoord zijn provincie Noord-Holland en gemeente Wijdmeren initiatiefnemer van de vaarverbinding. Voor het onderzoek naar de vaarverbinding hebben integratiesessies met alle belanghebbenden plaatsgevonden, inclusief meerdere

bewonersgroepen. Op basis daarvan is de notitie 'reikwijdte en detailniveau' ten behoeve van de milieueffectrapportage opgesteld. In deze notitie staan alle mogelijke varianten die zijn geopperd en vervolgens een onderbouwing welke varianten verder worden onderzocht in de MER en welke niet. Een aantal varianten voor een vaarverbinding via de Vuntus en de Vecht zal worden onderzocht. Eind 2018 is de MER gestart. Het waterschap maakt deel uit van het kernteam dat de MER begeleidt.

- *Vaarverbinding 's Gravelandsevaart*. Binnen het gebiedsakkoord zijn provincie de Noord-Holland en de gemeente Wijdereen initiatiefnemer van de vaarverbinding. Het project is gestart met een verkenning. Het waterschap maakt deel uit van de projectgroep die de verkenning begeleidt.
- *Integraal Plan Loosdrechtse Plassen* (baggeren, zwevend slib en ontwikkeling waterplanten). Er is een integraal projectteam gevormd, waarvoor een gezamenlijke projectmanager is aangetrokken. Het waterschap maakt deel uit van dit team en is een van de drijvende en sturende partijen in dit plan en brengt onder meer expertise uit eerdere baggerprojecten in. Er zijn diverse voorbereidende onderzoeken in gang gezet, zoals een slibmodel en bemonstering van de kwaliteit van de bagger. Verder lopen er onderhandelingen over locaties voor baggerdepots. De stuurgroep heeft besloten om het baggeren in fases uit te voeren, zodat zo snel mogelijk gestart kan worden met baggeren waar de nood het hoogst is (bijv. in de jachthavens) maar er ook ruimte blijft voor toepassingen van bagger die meer voorbereidingstijd kosten (bijv. in natuureilanden). Herstel & duurzaam behoud legakker-landschap Kievitsbuurten; de toekomstvisie Kievitsbuurten is gereed. Er wordt nu gewerkt aan een plan van aanpak voor de uitvoering.

Versterken ecologische waarden:

- *Realiseren Nationale Natuurnetwerk (NNN) en Ganzenvraat en exoten*. Er is een externe projectleider aangetrokken en de projecten zijn gestart.
- *Verbeteren waterkwaliteit*. Het waterschap zet de voorbereiding van de KRW-maatregelen in de Oostelijke Vechtplassen voort. De uitvoering van de eerste maatregel is gereed: beperken fosfaatbelasting Loosdrechtse plassen vanuit Bethune. Deze maatregel reduceert 17% van de fosfaatbelasting van de Loosdrechtse plassen. De planvorming van de KRW-maatregelen 'Polderdoorstroomprincipe en beperken fosfaatbelasting Ster' en 'Herstel invloed kwelwater 't Hol en Suikerpot' gebeurt in samenhang met de natuuropgaven (NNN en particulier natuurbeheer) in deze gebieden en samen met de partners uit het gebiedsakkoord. Zie verder het Programma 'Schoon water' in deze rapportage.

Transformatie watersector:

- De gebiedsloods is gestart. De gebiedsloods wordt een belangrijke gesprekspartner voor de ondernemers in het gebied voor het verder brengen van hun plannen op het gebied van recreatie en natuur.
- Integreren recreatie en natuur; het project is gestart.

De volgende financiële bijdragen zijn overgemaakt aan het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, conform het afgesproken kasritme:

- Voor water gerelateerde recreatieve verbindingen (wandelpaden en de vaarverbinding 's-Gravelandse Vaart), vanuit het exploitatiebudget voor recreatie € 0,24 miljoen;
- Voor Bagger, zwevend slib en waterplanten Loosdrechtse Plassen € 0,58 miljoen, waarvan € 0,18 miljoen vanuit het krediet Integraal plan baggeren en zwevend slib Loosdrechtse Plassen en € 0,4 miljoen vanuit het Programmakrediet KRW. Voor beide kredieten geldt dat de kosten lager zijn dan begroot, omdat pas recent het kasritme voor betaling aan het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is vastgesteld.

Brugbediening op afstand

De brugbediening in Weesp is tijdelijk ondergebracht in een noodgebouw op de locatie van het voormalige gebouw. Aanleiding was de sloop van het gebouw door de aanpassing van de provinciale brug over de Vecht. De brugbediening moet door de herprogrammering van het groot onderhoud aan de bruggen Nigtevecht, Nieuwersluis en Driemond langer in stand worden gehouden.

Er is in 2018 een start gemaakt met de verlenging van de omgevingsvergunning van de Dammerweg 1c, dit omdat de verwachting is dat pas in april 2021 het op afstand bedienen van deze bruggen via de 'Centrale objectbediening' gerealiseerd is.

4.1.5 PROGRAMMA 5: DRAAGVLAK

4.1.5.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het implementeren van wet- en regelgeving, opstellen en actueel houden van eigen regels, het opleggen van aanslagen en het afhandelen van verzoeken, bezwaar- en beroepsprocedures en daarnaast debiteurenbeheer, kwijtschelding en (dwang)invorderingsmaatregelen; dit alles op het gebied van waterschapsbelastingen.

4.1.5.2 DOELSTELLINGEN

Het realiseren van de geraamde opbrengsten van de waterschapsbelastingen voor AGV. Het betreft de belastingopbrengsten van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing.

4.1.5.3 BEOOGDE EFFECTEN

- Een juiste, volledige en tijdige aanslagoplegging, inclusief de afhandeling van verzoek-, bezwaar- en beroepschriften;
- Een juiste, volledige en tijdige inning van de waterschapsbelastingen;
- Een juiste, volledige en tijdige behandeling van verzoeken om kwijtschelding.

INDICATOREN

Indicatoren Programma 5: Draagvlak				
Onderwerp	Indicator	Eenheid	Norm	Realisatie
Openstaande debiteurenposten	▪ Max. openstaand bedrag aan opgelegde en vervallen aanslagen uit 2017	%	4,5	2,5

De realisatie van de indicator 'Openstaande debiteurenposten' valt ruim binnen de norm.

KOSTEN EXPLOITATIE

Programma 5: Draagvlak	2017	2018	
Netto kosten Exploitatie (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
- kapitaallasten	0	0	0
- taakkosten	10.855	11.317	10.279
Endtotaal	10.855	11.317	10.279

De taakkosten zijn € 1.038.000 lager dan begroot. De verschillen zijn:

	€
Extra kosten gebruik DigiD en de berichtenbox van Mijnoverheid	-220.000
Hogere kosten inkoop en gebruik van data van derden en hogere kosten voor het vervaardigen en verzenden van aanslagen	-280.000
Hogere kosten klantenservice door meer vragen, dit is vergelijkbaar met de trend bij andere organisaties, waar een sterkere digitale gepaard gaat met meer klantcontacten	-100.000
Hogere kosten voor aanpassingen aan de geautomatiseerde systemen voor de belastinginning	-162.000
Toename van aanmanings- en dwanginvorderingsopbrengsten. Deze baten zijn € 2,2 miljoen hoger dan begroot. Hiertegenover staan ook hogere kosten ad € 0,4 miljoen.	1.800.000
Totaal	1.038.000

4.1.5.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Digitalisering

De procesverbeteringen en digitalisering hebben geleid tot een stabiel klantproces met 20% minder calls dan 2017. De klantwaardering over processen scoort een 7,4 voor klantcontact en een 7,9 na klantcontact. Meer ingezoomd blijft de klantwaardering over de kwijtschelding en de aanslagoplegging hier wel op achter. Hier staan voor 2019 verbeteringen voor gepland.

Het doel is het toewerken naar een dienstverlening waarbij geen of nagenoeg geen contact meer nodig is door de klant. Of dat we de klant vóór zijn. Om daarnaar toe te groeien werkt Waternet aan één platform voor facturatie en inning.

In 2020 moet 80% van de klantcontacten én uitingen digitaal afgehandeld worden. In 2018 is 40% van de belastinguitingen digitaal verzonden. Voor dit resultaat is er o.a. afhankelijkheid van het gebruik van de Berichtenbox van Mijnoverheid.

Sinds oktober 2018 is er ook een Berichtenbox app beschikbaar. Van de klantcontacten van Belastingen verliep 78% digitaal.

Verder zijn er zaken gerealiseerd in het kader van rechtmatigheid, zoals security en AVG.

Vanaf 2021 wordt verwacht dat de digitalisering en daarmee samenhangende efficiëntiewinsten financieel zichtbaar worden in de vorm van lagere kosten op belastingprocessen.

Verbeteren datakwaliteit en Belastingopbrengsten

In het 3e en 4e kwartaal van 2018 zijn er een aantal grote controle slagen gemaakt op de data. Deze controle slagen hebben gezorgd voor een sterke toename van de belastingopbrengsten in oude jaren en het jaar 2018. De acties bestonden uit het ophalen en opvoeren van WOZ-waarden voor objecten. Dit is mogelijk geworden door als eerste waterschap een aansluiting te realiseren op de Landelijke Voorziening WOZ.

Als gevolg hiervan zijn voor de watersysteemheffing gebouwd de gegevens voor de belastingjaren 2016 en 2017 vergeleken en aangevuld. Vervolgens zijn de objecten in de database van het waterschap aangevuld zodat ook aanslagen konden worden opgelegd. Uit deze actie is een veel hogere opbrengst gekomen dan eerder verwacht. Deze informatie is pas in de loop van het vierde kwartaal gekwantificeerd en kon daardoor niet eerder worden gerapporteerd in de 9-maandsrapportage 2018.

Eenzelfde actie heeft ook plaatsgevonden voor de ingezetenen heffing en de zuiveringsheffing.

Voor 2018 is voor het eerst een volledigheidscronle met de Basisregistratie persoonsgegevens uitgevoerd. Tot slot is er een controle doorgevoerd op categorie Ongebouwd voor het jaar 2016. Bij de controle is voor elk perceel groter dan 500m2 de oppervlakte vastgesteld waarna het versturen van een aanslag mogelijk werd.

Perceptiekosten

De perceptiekosten voor de heffing en inning van de belastingen zijn lager dan begroot. De per saldo lagere kosten bestaan enerzijds uit hogere lasten voor het gebruik van Digid en een stijging van het aantal klanten en anderzijds door hogere opbrengsten van invorderingsacties (aanmaningen en dwangbevelen).

Het besparingsprogramma loopt de komende jaren door. In 2018 zijn naast de gerealiseerde besparingen enkele grote afwijkingen (o.a. kosten Digid). De hogere kosten die in 2018 zijn ontstaan worden ruimschoots gecompenseerd door hogere invorderingsopbrengsten.

Kostentoedeling

Op 1 januari 2019 is de nieuwe Kostentoedelingsverordening van kracht geworden. De Commissie Aanpassing Belastingstelsel heeft gewerkt aan voorstellen voor een herziening van het belastingstelsel. De besluitvorming hierover is echter uitgesteld tot december 2019. De nieuwe Kostentoedelingsverordening is dus nog op grond van de bestaande regels vastgesteld.

Invordering, debiteurenbeheer en oninbaar

Het beleid is erop gericht om de opbrengsten sneller en vollediger binnen te krijgen en mede daardoor de post oninbaar terug te dringen. Er wordt aan gewerkt om dit zowel in de automatisering als in het proces en de planning verder vorm te geven. Ook andere maatregelen worden genomen om de post oninbaar, voor zover dat

beïnvloedbaar is, omlaag te brengen. Er wordt daarbij zoveel mogelijk gekeken naar de specifieke situatie (klantsegmentatie), zodat ook de meest effectieve invorderingsmethode kan worden gekozen. Daarnaast wordt constant ingezet op procesverbeteringen, die ook tot een beter resultaat en zo mogelijk tot minder kosten moeten leiden. Daarbij wordt tijdige betaling gestimuleerd door duidelijke informatie en eenvoudige betaalmogelijkheden. De (dwang)invordering wordt steeds doeltreffender en efficiënter gemaakt (onder meer door klantsegmentatie).

Het debiteurensaldo is ultimo 2018 ten opzichte van ultimo 2017 afgenomen van € 25,6 naar € 18,3 miljoen. Daar tegenover staat dat de post “nog op te leggen aanslagen” is gestegen met € 6,7 miljoen. De doelstelling is om deze post in 2019 zo veel mogelijk te verlagen.

Het percentage openstaande vorderingen met een ouderdom van minimaal 1 jaar is uitgekomen op 2,5% (Norm < 4,5%).

4.1.6 PROGRAMMA 6: ALGEMEEN

4.1.6.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Onder dit programma valt het beleidsveld 'Bestuur en externe communicatie'. In dit programma zijn alle activiteiten ondergebracht die gericht zijn op het besturen van het waterschap, waaronder de bestuursondersteuning én de extern gerichte communicatie-activiteiten van het waterschap. Het Programma Waterbewust geeft richting en focus aan de corporate communicatie en kent eigen communicatiecampagnes en activiteiten.

4.1.6.2 DOELSTELLINGEN

'Waterbewust' staat centraal in dit bestuursakkoord voor de lopende bestuursperiode 2015-2019. Het vergroten van het waterbewustzijn zien we als een essentiële voorwaarde voor het creëren van een duurzame toekomst. AGV opereert vanuit de kernwaarden: veilig, schoon, mooi, zuinig en bedrijvig.

De uitdaging om het waterbewustzijn van burgers, bedrijven en overheden te versterken en het draagvlak vergroten, vraagt om een zelfbewust waterschap dat herkend wordt en waar de maatschappelijke en bestuurlijke relevantie van erkend wordt. Kernelementen van onze bestuurscultuur zijn daarom: zichtbaar, toegankelijk, verantwoordelijk en verbindend.

4.1.6.3 BEOOGDE EFFECTEN

Meer waterbewustzijn zal leiden tot nieuwe kansen en waardencreatie voor inwoners, agrariërs, bedrijven en recreanten. Kansen om te laten zien dat we vooroplopen op het terrein van innovatie en duurzaamheid:

- Het aanzienlijk verbeteren van het waterbewustzijn en de betrokkenheid van
- Inwoners en bedrijven;
- Meer zichtbaarheid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht;
- Een eenduidig beeld over de verantwoordelijkheden van AGV en Waternet;
- Transparantie over besluitvorming en het proces waarmee dit tot stand komt.

KOSTEN EXPLOITATIE

Programma 6: Algemeen	2017	2018	
Netto kosten Exploitatie (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
- kapitaallasten	685	664	663
- taakkosten	11.487	12.435	12.550
Endtotaal	12.171	13.099	13.213

De taakkosten zijn € 115.000 lager dan begroot. De verschillen zijn:

	€
Hogere kosten door de uitbreiding van de werkzaamheden voor de website van AGV	-200.000
Lagere bestuurskosten (o.a. lagere advieskosten)	200.000
Diverse kleine over- en onderschrijdingen (o.a. hogere uitgaven Public Affairs)	115.000
Totaal	115.000

4.1.6.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Programma Waterbewust

'Waterbewustzijn' stond centraal in het coalitieakkoord van het vorige bestuur. In het vorige bestuursakkoord heeft het bestuur de nadrukkelijke ambitie uitgesproken om het waterbewustzijn in het gebied te vergroten. Dit is van belang omdat het waterschap alleen samen met inwoners, bedrijven en andere (bestuurlijke)partners een antwoord kan geven op maatschappelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. Vanuit het programma Waterbewust zijn in 2018 een groot aantal initiatieven ondersteund

die bijdragen aan het vergroten van het water(schaps)bewustzijn van inwoners, ondernemers, recreanten en andere relevante doelgroepen in ons gebied. Met deze initiatieven is de schijnwerper gezet op de kerntaken van het waterschap, meer verbinding gezocht en is, waar mogelijk, samengewerkt met andere partijen om zo het effect en bereik van de waterbewustactiviteiten te vergroten.

De ambities van de verschillende pijlers van het programma (cultuur & recreatie, klimaatadaptatie, innovatie, politieke relevantie en aandacht voor jongeren en millennials) zijn waar mogelijk gekoppeld. Zo speelt het programma Innovatie een rol bij het aantrekken van nieuwe medewerkers (arbeidsmarktcommunicatie) en is vanuit de campagne Drijfvuil de samenwerking gezocht met milieuorganisaties voor het opruimen van drijfvuil in het buitengebied.

Met het Schoonwaterexperiment lag de focus dit keer niet alleen op Amsterdam maar breidde dit Citizen Science project zich ook uit tot de Oostelijke Vechtplassen waar bewoners meehelpen om de waterkwaliteit in beeld te brengen.

De sponsoring van het Grachtenfestival stond in het teken van het betrekken van de bouwwereld bij de uitdagingen van klimaatverandering. We vroegen onze gasten tijdens het Amsterdam Light Festival om advies hoe we onze inwoners met een migratie-achtergrond beter konden bereiken en betrekken bij het werk van het waterschap.

Andere samenwerkingen:

- We sponsorden met diverse partners de World Cleanup Day en vroegen hiervoor actief aandacht met een social media campagne. De focus lag op het voorkomen dat plastic afval in de grachten en het boezemwater terecht komt. "Wat er niet inkomt hoeven we er ook niet uit te halen". We brachten via een infographic zowel de drijfvuilvisser in beeld als innovatieve manieren om plastic uit water te verwijderen zoals de Great Bubble Barrier.
- AGV stond met de Rainbar op het Kwakoe festival; met dit initiatief is aandacht gevraagd voor het steeds extremere weer en klimaatverandering. De Rainbar werd ook door Rainproof ook ingezet tijdens 'We make the City'. We sponsorden deze ludieke bar samen met Rainproof en de gemeente Rotterdam.
- Samen met Nudge organiseerden we een netwerkbijeenkomst om aandacht te vragen voor het effect van bouwactiviteiten op het zwerfafval (vooral piepschuim) dat in het oppervlaktewater terecht komt.
- Met bestuurders van het waterschap en bewoners van het Amstelkwartier is een challenge georganiseerd voor een waterbelevingsroute in het Amstelkwartier. Dit leverde uiteindelijk drie winnende initiatieven op die met steun van AGV verder ontwikkeld gaan worden. Om aandacht voor deze Challenge te vragen hebben we aangesloten bij een aantal lustrumevenementen in het Amstelkwartier zoals het Zomerfestival en de zomerborrel.

Deze manier van verbinden en samenwerken leverde binnen en buiten het waterschap meerwaarde en waardering op.

Daarnaast is eind 2018 is met Motivaction een kwalitatief onderzoek gedaan onder jongeren, millennials en nieuwe Nederlanders om hun visie op water en het waterschap beter in beeld te krijgen en met hen in gesprek te gaan over hoe we de verbinding met hen kunnen maken.

Voor het waterschap zijn met name de Idealisten (met idealistische kijk op water en klimaatverandering) en de Betrokkenen (nieuwe Nederlanders die vanuit hun achtergrond de beschikbaarheid van schoon en voldoende water waarderen) interessant. De spontane kennis over het werk van het waterschap is beperkt. Door in de communicatie het voetlicht te zetten op wat het waterschap doet voor het Nederlandse water sluiten we beter aan op de interesses van deze doelgroepen. Deze inzichten worden meegenomen in de verkiezingscampagne, de arbeidsmarktcommunicatiestrategie en de communicatiestrategie voor de komende jaren.

Jeugdbestuurder

De jeugdbestuurder is intensiever ingezet en begeleid. Zij nam het afgelopen jaar deel aan de Nationale Waterschapsdag, de Waternet Vrouwendag en de Vrijheidsmaaltijd. Tijdens de *Week van ons Water* bezocht zij het NEMO Science Museum met het bestuur. Zij was aanwezig bij de Battle of the Beach met het Dagelijks bestuur en jeugdbestuurders van andere waterschappen.

Bestuurskosten

Afgelopen jaren is de wens tot professionele bestuursondersteuning sterker geworden. Dat vroeg verbetering van het bestuurlijke proces, inclusief de samenwerking met de afdelingen die bestuursvoorstellen uitwerken, bestuurlijke vragen beantwoorden en annotaties voor externe bestuurlijk overleggen verzorgen. Daarbij is ook de behoefte aan specifiek bestuursadvies gegroeid rond ontwikkelingen als klimaatadaptatie en energietransitie.

In 2018 is een aanvullend budget beschikbaar gesteld voor bestuursondersteuning. Met deze extra € 80.000 heeft een structurele personeelsuitbreiding plaatsgevonden van 1 fte en heeft het team zich verder ontwikkeld in ondersteuning en strategische bestuursadvisering.

INVESTERINGEN

Programma 6: Algemeen	2018					
Netto kosten Investerings (x€ 1.000)	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen	Toegekend krediet	Uitgaven t/m 2018	Eindprognose
- Waterschapsverkiezingen	750	132	618	2.500	132	2.500
Eindtotaal	750	132	618	2.500	132	2.500

Het realisatiepercentage van de investeringen is uitgekomen op 37%.

Waterschapsverkiezingen

In 2018 zijn de voorbereidingen voor de Waterschapsverkiezingen van maart 2019 gestart. Door het Algemeen bestuur is een projectplan vastgesteld en is het projectteam ingericht en van start gegaan. De klankbordgroep Verkiezingen heeft in opdracht van het Algemeen bestuur een communicatieplan Waterschapsverkiezingen opgesteld.

Maar een deel van de begrote kosten zijn ten laste gekomen van het boekjaar 2018. Het overgrote deel komt ten laste van 2019. De kosten blijven binnen het toegekend krediet.

4.1.7 PROGRAMMA 7: DUURZAAMHEID

4.1.7.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

AGV heeft niet alleen de ambitie om energieneutraal te worden, maar wil tevens toekomstbestendig en duurzaam zijn. De kernelementen die daarom bij dit programma horen zijn:

- Energiebesparing;
- Waterschap als energiefabriek;
- Duurzaam (bv brakke kwel);
- Terugwinnen van grondstoffen en energie uit (afval)water.

Uitgangspunt van dit programma is dat de projecten niet alleen bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling van AGV, maar ook een positieve business case hebben.

4.1.7.2 DOELSTELLINGEN

Door het uitvoeren van dit duurzaamheidsprogramma streeft AGV naar het realiseren van haar duurzaamheidsambities. Ook wordt er op deze wijze invulling gegeven aan de afspraken gemaakt in bijvoorbeeld het Nationaal Klimaatakkoord en de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA).

4.1.7.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV is in de kern van haar werk een duurzame organisatie.

INDICATOREN 2

Indicatoren Programma 7: Duurzaamheid				
Onderwerp	Indicator	Eenheid	Norm	Realisatie
Nationaal Klimaatakkoord	▪ Zelf voorzienend door eigen duurzame energie-productie in 2020	%	40	43
Duurzaam inkopen	▪ Duurzaam Inkopen inclusief Green Deal	%	100	100
	▪ De acties vanuit de door Waternet ondertekende Green Circulair Inkopen worden uitgevoerd	aantal	2	2
Waterketen	▪ Goedgekeurd Energie Efficiency programma voorgenomen (zekere) maatregelen uitgevoerd	%	2	2

4.1.7.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Zelfvoorzienend door eigen duurzame energieproductie

De zelfvoorzienendheid door eigen duurzame energieproductie is in 2018 op 43% uitgekomen (gerekend over alle energie die bij de waterschapstaken hoort) en voldoet daarmee aan de doelstelling van 40% uit het klimaatakkoord van 2010.

Duurzaam inkopen inclusief Green Deal

Door het ondertekenen van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen heeft Waternet/AGV zich vastgelegd om inkopen duurzaam, circulair en sociaal uit te voeren. Ook het beleid van de gemeente Amsterdam op dit gebied wordt volledig gevolgd. De indicator Duurzaam Inkopen is in 2018 conform de norm uitgekomen op 100%.

Goedgekeurd Energie Efficiencyprogramma/Energiebesparing

In 2018 zijn 6 van de 11 geplande energiemaatregelen uitgevoerd. Ook is één maatregel uit 2017 in 2018 uitgevoerd (zonnepanelen Horstermeer fase 1). De indicator komt daarmee op 2,0% verbetering in 2018 t.o.v. 2015 (norm 2%). Door een lage score in 2017 bedraagt de cumulatieve verbetering 2,4% (norm 4%). De te lage score komt enerzijds doordat de zonnepanelen van rwzi Westpoort in 2019 in bedrijf gaan (i.p.v. het geplande jaar 2017), anderzijds doordat de verbouwing van rwzi Amstelveen op hold is gezet om eerst te bepalen of de

rwzi mogelijk eerder uit bedrijf wordt genomen. De verwachting is dat deze achterstand in 2019 wordt ingelopen.

Waterschap als energiefabriek

In 2018 is door het waterschap energie opgewekt uit biogas, daarnaast is het project voor de productie van groengas op de rwzi Amsterdam-West verder ontwikkeld en de ontwerpfase hiervan is aanbesteed en gegund. Ook is in 2018 verder ingezet op het maximaliseren van de biogasproductie door optimalisatie in de processen. Bijvoorbeeld door het in serie schakelen van de gistingstorens op de rwzi Amsterdam-West. Met het verkennen van de kansen voor de levering van warmte of koude uit (afval)water is ook 2018 verder gezocht naar andere bronnen voor het leveren van energie uit water.

Terugwinnen van grondstoffen uit (afval)water

De Top 5 grondstoffen, omvat Fosfor, Bioplastics, Cellulose, Alginaat en Biomassa. Rondom deze grondstoffen vindt momenteel de grootste activiteit plaats door waterschappen en er heeft het meeste onderzoek naar plaatsgevonden. Van de potentieel terug te winnen hoeveelheid wordt momenteel slechts een klein deel ook daadwerkelijk teruggewonnen.

De waardevermeerdering van (afval)waterreststromen wordt onderzocht op technische en economische realiseerbaarheid en de impact qua CO₂-emissie. Van deze Top 5 grondstoffen zijn op dit moment Fosfor (Struviet), Cellulose en Biomassa voor AGV het meest relevant.

Teruggewonnen energie en grondstoffen		Begroot 2018		Realisatie 2018	
Grondstoffen	Eenheid	Hoeveelheid	Bedrag €	Hoeveelheid	Bedrag €
Biogas (rwzi West)	Nm3	12.500.000	500.000	12.556.236	500.000
Struviet	kg	400.000	20.000	294.000	14.700
Cellulose	kg	290.000	-15.950	102.000	-5.610
Groengas	Nm3	150.000	45.000	168.158	50.450
Zonne-energie	MWh	575	40.250	267	18.690
WKK3 (niet-AEB)	MWh	2.500	175.000	4.596	321.700
Elektriciteit	MWh	-	-	42.014	4.098.799
Gas	m3	-	-	220.227	118.014

Aan de afvoer van cellulose afkomstig van de fijnzeef van de rwzi Blaricum naar compostering zijn kosten verbonden voor de verwerking en transport, andere bestemmingen met hogere toegevoegde waarde zijn in de toekomst denkbaar maar nu nog niet mogelijk.

In 2018 is op rwzi Amsterdam-West circa 12,6 miljoen Nm3 biogas geproduceerd, hiervan is 8 miljoen Nm3 nuttig ingezet. Van het overige deel is 4,6 miljoen Nm3 afgefakkeld waarvan ongeveer 2,4 miljoen Nm3 door een verstoringen bij het AEB.

Door overproductie (meer dan het contract) is 1,4 miljoen Nm3 niet verwerkt door het AEB. Het overige deel is afgefakkeld als gevolg van werkzaamheden op de rwzi Amsterdam-West.

Met de bouw van de geplande groengasinstallatie zal het grootschalig affakkelen van biogas niet meer voorkomen. Al het biogas zal dan worden geconverteerd naar groengas dat gebruikt kan worden als vervanger van aardgas of als duurzame transportbrandstof.

Struviet productie: Door de vele werkzaamheden op de rwzi Amsterdam-West en de aanpassings-werkzaamheden aan de struvietinstallatie is de productie van struviet met 294 ton in 2018 lager geweest dan verwacht maar wel hoger dan 2017. De verwachting is dat de struvietproductie nog verder toeneemt en dat de gepande productie van 400 ton per jaar in 2019 wel zal worden gehaald. Het geproduceerde struviet is door het bedrijf ICL afgenomen en verwerkt tot kunstmest.

Zuiveringsslib is in potentie een belangrijke bron van grondstoffen en energie. Een andere verwerking van het zuiveringsslib kan dus een substantiële bijdrage leveren aan de energieambitie. Het drogen van zuiveringsslib met restwarmte en het inzetten van het gedroogde product als biobrandstof lijkt hiervoor een kansrijke route.

Gerealiseerde projecten en energiebesparing

In de periode 2016-2018 is een groot aantal kleinere (besparings)projecten en grotere verduurzamingsprojecten gerealiseerd of nog in uitvoering. In totaal leveren deze een bijdrage op van 82.657 GJ, ruim 34% van de totale opgave om energieneutraal te worden.

De belangrijkste individuele bijdrage is geleverd door het plaatsen van zonnepanelen op de rwzi Horstermeer. Verder zijn er significante resultaten geboekt met energiebesparingsmaatregelen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bijdrage per type project. De tabel daaronder geeft een overzicht van alle projecten die zijn gerealiseerd en nu worden gerealiseerd.

Soorten projecten	Resultaat (GJ)	% van de opgave	CO ₂ -besparing
Energiebesparing	41.659	17,26%	7.640
Zonne-energie kleine projecten	7.920	3,28%	491
Zonne-energie Horstermeer	24.750	10,26%	1.350
Overige projecten	8.328	3,45%	8.837
Totaal	82.657	34,25%	18.318
<i>Resterende opgave</i>	<i>158.653</i>		

Resultaten programma AGV energieneutraal 2018		
	Potentieel primaire energie [GJ/jr]	
projecten		
<u>Opgave tot 2020</u>	241.310	100,00%
<u>Totaal</u>	82.657	34,25%
Aardgas verbruik rwzi Uithoorn terugdringen	158	0,07%
Bandindikker rwzi Huizen	1153	0,48%
Energiezuinige compressoren rwzi Westpoort	2901	1,20%
Energiezuinige retourslibregeling rwzi Horstermeer	792	0,33%
Gisting rwzi Weesp buiten bedrijf	1048	0,43%
HR warmte kracht installatie (WKK's) rwzi Amstelveen	4250	1,76%
HR warmte kracht installatie (WKK's) rwzi Horstermeer	4078	1,69%
MJA-maatregelen 2013 + 2014	13860	5,74%
Optimalisatie PE-dosering rwzi Huizen	212	0,09%
Optimalisatie slibgisting (gisting in serie)*	11254	4,66%
Renovatie 24 gemalen	765	0,32%
Schroefpers rwzi Amstelveen	648	0,27%
Solar rwzi Horstermeer fase 1	11700	4,85%
Solar rwzi Horstermeer fase 2	13050	5,41%
Verbeterde voorzuivering rwzi Amstelveen	1785	0,74%
Voortstuwers rwzi Amsterdam West	1431	0,59%
Voortstuwers rwzi Hilversum	360	0,15%
Powerplates rwzi Amsterdam West	1350	0,56%
Energiezuinige beluchttingsregeling rwzi Westpoort	972	0,40%
Energiezuinige menging rwzi Horstermeer	2970	1,23%
Solar rwzi Blaricum	900	0,37%
Solar rwzi Huizen	720	0,30%
Solar rwzi Westpoort	6300	2,61%

* De potentiële opbrengst van dit project kan pas ten volle worden benut na oplevering van de groengas installatie

4.1.8 PROGRAMMA 8: BELASTINGOPBRENGSTEN

4.1.8.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

In dit programma wordt in het kort ingegaan op de lasten en opbrengsten die hebben geleid tot de bepaling van de tarieven voor 2018.

De begroting is te splitsen in lasten en opbrengsten. Met inzet van de tariefegalisatiereserves zijn de lasten en baten in evenwicht, waarmee een kostendekkende begroting ontstaat. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisatiereserves, geven de netto lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt.

Lasten AGV

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf, zoals kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten van Waternet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 5.4.

De netto kosten moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedgeemaakt door de opbrengsten uit de op te leggen waterschapsbelastingen. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van het watersysteembeheer.

Programma 8: Belastingopbrengsten				2018			
(bedragen x € 1.000)							
	Watersysteemtaak*			Zuiveringstaak			
	Begroting	Rekening	Verschil	Begroting	Rekening	Verschil	
	- Belastingopbrengsten	105.711	108.022	2.311	87.901	89.523	1.622
	- Kwijtschelding en oninbaar	-8.358	-8.453	-95	-7.849	-8.116	-267
	- Afwikkeling voorgaande belastingjaren	-	3.616	3.616	-	2.338	2.338
Totale netto opbrengsten	97.353	103.185	5.832	80.052	83.745	3.693	
Totale netto exploitatiekosten	99.669	99.573	96	81.617	81.252	365	
Resultaat 2018	-2.316	3.612	5.928	-1.565	2.493	4.058	

* Inclusief verontreinigingsheffing

Watersysteemtaak

De netto opbrengst watersysteemheffing is circa € 5,8 miljoen hoger uitgekomen dan begroot door een opwaartse bijstelling van de totale WOZ-waarde en de afwikkeling van voorgaande belastingjaren.

De netto exploitatiekosten zijn circa € 0,1 miljoen lager dan begroot.

Zuiveringstaak

De netto opbrengst zuiveringsheffing is circa € 3,7 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de structurele stijging van het aantal vervuilingseenheden (toename van het aantal huishoudens) en de afwikkeling van voorgaande belastingjaren.

De netto exploitatiekosten zijn circa € 0,4 miljoen lager dan begroot. De voornaamste reden is lagere kosten bij het zuiveren van afvalwater (onder andere lagere onderhoudskosten).

Voor een nadere toelichting op de exploitatiekosten wordt verwezen naar de programmaverantwoording (hoofdstuk 4.1). Voor een nadere verklaring op de belastingopbrengsten wordt verwezen naar paragraaf 5.4.

4.2 Paragrafen

4.2.1 Ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar

INTERNE ONTWIKKELINGEN

4.2.1.1 Bestuurlijke aangelegenheden

Algemeen bestuur

Het bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht kent een Algemeen en een Dagelijks bestuur.

Het Algemeen bestuur (AB) bestaat uit dertig leden en is samengesteld uit personen die bepaalde belangen – categorieën – vertegenwoordigen, zoals benoemd in de Waterschapswet.

AGV kent vier categorieën: ingezetenen (23 zetels), ongebouwd (3 zetels), bedrijven (3 zetels), eigenaren van natuurterreinen (1 zetel).

De 23 bestuursleden van de eerste categorie (ingezetenen) zijn gekozen via de waterschapsverkiezingen.

De bestuurszetels van de andere categorieën zijn ‘geborgd’, en deze bestuursleden worden benoemd, respectievelijk door de LTO, de Kamers van Koophandel en de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren.

Het huidige Algemeen bestuur bestaat uit de volgende personen:

INGEZETENEN

VVD: de heer *R.G. Went* (fractievoorzitter), mevrouw H.M.G.J. van der Linde, de heer E.J. de Jong, en de heer L.A. Wieringa

PvdA: de heer R.A. Steenwinkel, mevrouw *H.J.J. van Vliet-Smit* (fractievoorzitter), de heer E.J. de Vries, mevrouw B.H. de Buissonjé en dhr. G.J. Wisse

Water Natuurlijk: de heren J.W. Dulfer, *S.E. Mager* (fractievoorzitter), mevrouw M. Quené en mevr. Sluiter

Partij voor de Dieren: de heren F.W.D. van Lierop, *J. Brink* (fractievoorzitter) en P. van der Kraan

CDA: de heren G.C.M. Korrel, *W.C. Zwanenburg* (fractievoorzitter) en N.J. de Jong

De Groenen: de heer *R.A. Schönberger*

50Plus: de heer *P.A. Prins*

Socialistische Waterschapsvereniging: de heer *W.H.J. van Bennekum*

Fractie Spils: de heer *A.P.M. Spils*

GEBORGDE ZETELS (benoemd door belangenorganisaties)

Ongebouwd: de heren P.N. Kruiswijk, *A.J.T. van Rijn* (fractievoorzitter) en A.T. Hooijer

Bedrijven: mevrouw M. Burgman, de heren *S.J.W. Rosman* (fractievoorzitter) en A.P.C.M. van Luijt

Natuurterreinen: de heer *H. Massop*

De cursief aangegeven personen treden op als fractievoorzitter namens hun partij, belangengroepering of categorie.

Dagelijks bestuur

Het Dagelijks bestuur bestaat uit de volgende personen:

Dijkgraaf: de heer dr. ir. G.M. van den Top

VVD: de heer P. Smit

PvdA: de heer R.A. Steenwinkel

Water Natuurlijk: de heer J.W. Dulfer

CDA: de heer G.C.M. Korrel

Ongebouwd: de heer P.N. Kruiswijk

4.2.1.2 Wijzigingen in bestuurssamenstelling

Op 22 februari werd de heer Wisse benoemd tot lid van het AB. Op 31 mei is de heer J. Hoek, Algemeen bestuurslid namens Water Natuurlijk, geïnstalleerd tot wethouder van de gemeente Almere. Hij heeft zijn lidmaatschap van het Algemeen bestuur beëindigd.

Mevrouw Sluiter is op 21 juni toegetreden tot het Algemeen bestuur namens de fractie van Water Natuurlijk.

De heer Van Dijk is op 5 juli beëdigd tot duo-lid voor de fractie van Water Natuurlijk.

Op 15 november 2018 is de heer T. de Boer voor de fractie van Natuurterreinbeheerder toegetreden als duo-lid

Commissie voor de Geloofsbrieven

Volgens het Reglement van Orde is door de dijkgraaf voor de bestuursperiode 2015-2019 een Commissie voor de Geloofsbrieven benoemd, bestaande uit de volgende personen:

- Mevrouw H.J.J. van Vliet-Smit
- De heer S.J.W. Rosman
- De heer N.J. de Jong

Rekenkamercommissie AGV

In 2018 heeft de Rekenkamercommissie drie doorwerkingsonderzoeken opgeleverd en met het Algemeen bestuur besproken. In januari over de Waterkeringstaak, in september over Baggeren en in november over Inkoop, inhuur en aanbesteding. Doorwerkingsonderzoeken zijn onderzoeken naar op welke manier en in welke mate gevolg is gegeven aan aanbevelingen uit eerder Rekenkameronderzoek. De Rekenkamercommissie bestaat uit:

- De heer R. Aykaç (voorzitter)
- Mevrouw L.J. Sierts (vicevoorzitter)
- Mevrouw J.M.A. Jong

Bezwaarschriftencommissie

Op 13 september 2018 heeft de benoeming van de leden voor de bezwaarschriftencommissie plaatsgevonden. Deze commissie bestaat nu uit de heren J. Peters, A. van Blaaderen, M. van den Heuvel, M. Brink, B. Horselink en mevrouw C. Polak.

4.2.1.3 Besluitvorming in 2018 (van belangrijke onderwerpen)

Besluiten Planning & Control cyclus

25 januari 2018	Controleprotocol AGV 2018
5 juli 2018	Jaarstukken AGV 2017
5 juli 2018	Bestuursrapportage AGV januari t/m april 2018
5 juli 2018	Meerjarenbegroting AGV 2019-2023
29 november 2018	Bestuursrapportage AGV januari t/m september 2018
29 november 2018	Begroting AGV 2019
29 november 2018	Verordening Verontreinigingsheffing AGV 2019
29 november 2018	Verordening Zuiveringsheffing AGV 2019
29 november 2018	Verordening Watersysteemheffing AGV 2019
13 december 2018	Tarientabel Leges 2019

Investeringsbesluiten

Bij de begroting 2018 is een verzamelbesluit investeringen genomen. Aanvullende zijn de volgende investeringsbeslissingen genomen:

25 januari 2018	Uitvoeringskrediet nieuwbouw zuivering Weesp
22 februari 2018	Aanpak zuivering Amstelveen
19 april 2018	Vorbereidingskrediet bouw slibdrooginstallatie
19 april 2018	Uitvoeringskrediet Ombouw compartimenteringswerk Gein, Driemond
24 mei 2018	Gemaal Bovenkerkerpolder
11 oktober 2018	Aanvullend krediet 't Slijk
11 oktober 2018	Uitvoeringskrediet Groot onderhoud Groote Zeesluis en brug Muiden
15 november 2018	Aanvullend uitvoeringskrediet voor de renovatie van gemaal Zeeburg

13 december 2018	Implementatie Omgevingswet
13 december 2018	Voorbereidingskrediet Nieuwe Sanitatie Strandeiland

Beleidsnota's

24 mei 2018	Commissie Kunstbeleid: instelling, werkwijze en kaders
24 mei 2018	Strategie Microverontreinigingen
21 juni 2018	Voorstel vaststelling kwijtscheldingsbeleid
21 juni 2018	Projectplan Waterschapsverkiezingen AGV 2019
13 december 2018	Inkoop- en Aanbestedingsbeleid waterschap AGV
13 december 2018	Programmaplan Omgevingswet
13 december 2018	Nieuwe Sanitatie Strandeiland
13 december 2018	Masterplan Zuiveren

Besluiten over Watergebiedsplannen, peilbesluiten en projectplannen waterbeheer

22 maart 2018	Projectplan Ronde Hoep
24 mei 2018	Subsidieregelingen agrarisch waterbeheer bodem&water Noord-Holland en Utrecht
21 juni 2018	Partieel peilbesluit Broeckland
15 november 2018	Watergebiedsplan Groot Wilnis Vinkeveen
15 november 2018	Watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen

Verordeningen

21 juni 2018	Keuzes kostentoedeling en perceptiekosten
11 oktober 2018	Kostentoedelingsverordening

Benoemingsbesluiten

22 februari 2018	G.J. Wisse
21 juni 2018	M. Sluijter
13 september 2018	Benoeming leden bezwaarschriftencommissie

Gesloten akkoorden/convenanten

11 oktober 2018	Participeren in Aquaminals
15 november 2018	Toetreding tot werkgeversvereniging voor de waterschappen

Beeldvormende Sessies

10 januari 2018	Toekomstbestendig hoofdwatersysteem en Amstel boezem
7 februari 2018	Bodemdaling
7 maart 2018	Klimaatadaptatie
5 september 2018	Aanpassing belastingstelsel
26 september 2018	Omgevingsvisies
18 oktober 2018	Energie transitie circulaire economie en Nieuwe Sanitatie

4.2.1.5 Juridische procedures

Voor de juridische procedures wordt verwezen naar hoofdstuk 4.2.5 Weerstandvermogen bij 'overige risico's'.

4.2.2 Incidentele baten en lasten

De uitgaven en inkomsten zijn dit jaar beïnvloed door posten die onverwacht of incidenteel van aard waren. In de begroting was hiermee geen rekening gehouden. Het betreft de volgende posten:

- Gegenereerde opbrengsten uit verkopen van gronden voor een totaalbedrag van circa € 171.000;
- Een verkoop van een voormalige dienstwoning voor een bedrag van € 912.000.

Bovenstaande opbrengsten zijn ten gunste van de programma's Veiligheid en Voldoende water verantwoord en worden nader verklaard bij de begroting naar kosten- en opbrengstsoorten (Hoofdstuk 5.3).

4.2.3 Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen

De mutaties in de tariefegalisatiereserves zijn afhankelijk van het jaarresultaat per taak. In bijlage 4. Reserves en voorzieningen is de resultaatbestemming over het boekjaar 2017, zoals besloten in de AB-vergadering van 5 juli 2018, verwerkt.

4.2.4 Waterschapsbelastingen

Hoofdpijnen diverse belastingen

De belastingheffing heeft betrekking op de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing.

De verontreinigingsheffing is gebaseerd op de Waterwet en de Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht. Deze heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woonruimten en bedrijfsruimten die direct afvalstoffen lozen op oppervlaktewater.

De zuiveringsheffing is gebaseerd op de Waterschapswet en de Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die indirect afvalstoffen lozen op oppervlaktewater via een riool of zuiveringstechnische werk.

De watersysteemheffing wordt geheven op basis van de Waterschapswet en de Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht. Deze heffing wordt opgelegd aan eigenaren (of andere zakelijk gerechtigden) van een onroerende zaak. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebouwd, natuurterreinen en overig ongebouwd eigendom.

Daarnaast wordt aan alle inwoners die op 1 januari een woonruimte in gebruik hebben een aanslag watersysteemheffing voor ingezetenen opgelegd.

Kwijtscheldingbeleid

AGV hanteert voor de kwijtschelding, zoals vrijwel alle waterschappen dat doen, de 100%-norm. Dat wil zeggen om voor kwijtschelding in aanmerking te komen, men op of onder bijstandsnorm moet zitten.

De kwijtscheldingsnorm voor AOW-gerechtigden ligt op het bedrag van de "kale" AOW-uitkering in plaats van de bijstandsnorm.

Het Algemeen bestuur heeft op 21 juni 2018 besloten om het kwijtscheldingsbeleid per 1 januari 2019 te wijzigen.

Nu is kwijtschelding ook mogelijk voor kleine ondernemers en wordt rekening gehouden met de kosten van kinderopvang. Op het belastingjaar 2018 had dit echter nog geen invloed.

Tarieven waterschapsbelastingen

De jaarlijks vast te stellen opbrengsten voor heffingen zijn bepaald aan de hand van de meerjarige tariefprognose van de kosten voor de zuiveringstaak en de watersysteeltaak afzonderlijk. Deze kosten worden geconfronteerd met de draagvlakken, waarvoor ook de meerjarenontwikkeling is ingeschat. Bij de meerjarige tariefprognose worden de beschikbare tariefegalisatiereserves betrokken.

In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van 5 jaar volledig ingezet. Binnen de periode van 5 jaar moet er een volledige kostendekking zijn.

Voor de begroting 2018 zijn de volgende tarieven vastgesteld:

Heffingen	2018	2017	%	Eenheid
Zuiveringsheffing	€ 53,18	€ 52,65	1,0%	per vervuilingseenheid
Verontreinigingsheffing	€ 53,18	€ 52,65	1,0%	per vervuilingseenheid
Watersysteemheffing				
• Ingezetenen	€ 110,02	€ 108,34	1,6%	per woonruimte
• Gebouwd	0,014636%	0,015967%	-8,3%	van de WOZ-waarde
• Natuurterreinen	€ 1,96	€ 2,04	-3,9%	per hectare
• Overig: - ongebouwd	€ 91,25	€ 87,39	4,4%	per hectare
- wegen	€ 182,50	€ 174,78	4,4%	per hectare

4.2.5 Weerstandsvermogen

4.2.5.1 Algemeen

Volgens de verslaggevingsregels zijn waterschappen verplicht beleid te formuleren met betrekking tot het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om niet-begrote tegenvallers op te vangen zonder dat daardoor de taakuitoefening in het gedrang komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de relatie tussen de beschikbare middelen (weerstandscapaciteit) en de risico's waarvoor geen dekking is in de begroting of die anderszins zijn gedekt, zoals middels beheersmaatregelen. Een waterschap is vrij om zelf te bepalen hoe zij daar verder inhoud aan geeft.

AGV heeft het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV.

4.2.5.2 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de financiële mogelijkheden om calamiteiten en onvoorziene zaken op te vangen, zonder dat dat consequenties heeft voor de voortzetting van het bestaande beleid.

Het is AGV-beleid om eventuele risico's en calamiteiten zoveel mogelijk op de momenten waarop die zich voordoen financieel binnen de begroting op te lossen. Indien hiervoor geen of onvoldoende dekking gevonden kan worden, dan kan AGV 2 bronnen inzetten, te weten de algemene reserves en in het uiterste geval de belastingheffing.

Algemene reserves

AGV heeft algemene reserves ingesteld voor het opvangen van financiële gevolgen van eventuele calamiteiten en onzekere gebeurtenissen. Jaarlijks werd, tot en met 2015, € 1 miljoen aan de algemene reserves gedoteerd en een rentevergoeding bijgeschreven. Bij de invulling van de besparingsdoelstellingen uit het bestuursakkoord is besloten de dotatie aan de algemene reserves vanaf 2016 stop te zetten. De algemene reserve heeft sindsdien een stand van afgerond € 5 miljoen.

Binnen het eigen vermogen heeft AGV een aantal bestemmingsreserves, die vanwege de vastgestelde bestemming niet tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend.

Onbenutte belastingcapaciteit

Anders dan gemeenten en provincies zijn waterschappen volledig autonoom waar het gaat om de vaststelling van belastingtarieven. Dat biedt waterschappen de mogelijkheid om onvoorziene financiële tegenvallers, voor zover daar geen andere dekking voor is, in het uiterste geval op te vangen door een verhoging van de (toekomstige) tarieven. Dit wordt aangeduid als 'onbenutte belastingcapaciteit'. In beginsel is de onbenutte belastingcapaciteit onbeperkt. Bij het bepalen van de belastingtarieven gaat het AGV-bestuur uit van een gelijkmatige tariefontwikkeling.

4.2.5.3 Risico's

Risicomanagement

Iedere organisatie heeft te maken met risico's die van invloed zijn op de realisatie van de organisatie-doelstellingen. De manier waarop een organisatie omgaat met risico's wordt voor een belangrijk deel bepaald door de mate van risicobereidheid. Met andere woorden hoeveel risico wil een organisatie lopen?

Risicomanagement is het continue proces van risico's onderkennen en wegen, besluiten om daarvoor wel of geen beheersmaatregelen te nemen, de effectiviteit van de risicobeheersing in de gaten te houden, en deze bij te sturen.

Het beheersen van risico's hoort bij de primaire taken van AGV: het voorkomen van overstromingen, waterschade, watertekorten, verontreinigingen e.d. Daarnaast heeft AGV te maken met risicocategorieën zoals juridische risico's (kans op procedures) en risico's voor het milieu, maar bijvoorbeeld ook met politiek-bestuurlijke risico's of het risico op reputatieschade. Veiligheidsrisico's nemen binnen AGV een bijzondere plaats in.

Eén van de beheersmaatregelen is dat AGV een calamiteitenorganisatie kent en over een crisisbeheersingsplan beschikt. Het actuele crisisbeheersingsplan is vastgesteld door het Dagelijks bestuur van AGV (maart 2017). Het crisisbeheersingsplan heeft een looptijd van 2017 tot 2020.

Alle bestuursvoorstellen worden voorzien van een (verplichte) risicoparagraaf. In die risicoparagraaf wordt voor de geïdentificeerde risico's aangegeven hoe met die risico's wordt omgegaan en wat de eventuele kosten zijn van de voorgestelde beheersmaatregelen. Daarnaast wordt expliciet aangegeven welk bedrag is opgenomen om de eventuele kosten op te vangen voor het geval dat de genoemde risico's zich ook daadwerkelijk voordoen. Op deze manier is risicomanagement integraal onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces binnen AGV.

De door Waternet geïdentificeerde belangrijkste actuele bedrijfsrisico met relevantie voor de AGV-taken:

Netto risico

Waternet voldoet niet aan de eisen van de Belastingdienst voor BTW-vrijstelling. Doordat er niet consequent gefactureerd wordt namens AGV respectievelijk de gemeente Amsterdam is Waternet BTW-plichtig met als gevolg: een financieel probleem en de bijzondere constructie van Waternet komt onder druk te staan.

De beheersmaatregelen

1. Interne audits op toepassing voorwaarden koepelvrijstelling.
2. Audit door de Belastingdienst op juiste inrichting processen om aan de voorwaarden voor de koepelvrijstelling te voldoen.
3. Financiële paragrafen in bestuursvoorstellen toetsen op fiscale aspecten, zo nodig met ondersteuning vanuit externe expertise.

Restrisico's

Vennootschapsbelasting

In het hoofdstuk Beleidsontwikkeling en -beïnvloeding is ingegaan op de ontwikkelingen rond de invoering van de Vennootschapsbelasting.

Dijkverbetering Geerkade

In de periode 2005-2006 heeft DWR (Waternet) namens AGV dijkverbeteringswerkzaamheden uitgevoerd aan de Geerkade. Een woning is na de werkzaamheden (verder) verzakt en vertoont scheuren. In 2011 heeft de bewoner AGV aansprakelijk gesteld voor deze schade. In 2013 is uit onderzoek gebleken dat de oprit niet, zoals voorgeschreven, met gewichtsneutraal ophoogmateriaal is verhoogd. Ook is duidelijk geworden dat de schade niet gedekt is door de CAR-verzekering (van de aannemer en AGV) omdat de melding van de schade buiten de dekkingstermijn viel. De bewoner claimt € 175.000.

De aansprakelijkstelling is op advies van de bezwaarschriftencommissie AGV behandeld als verzoek om nadeelcompensatie. In 2015 is op basis van advies van een deskundige een bedrag van ruim € 60.000 toegekend (en reeds uitbetaald). Tegen dit besluit heeft de bewoner bezwaar gemaakt, welk bezwaarschrift conform het advies van de bezwaarschriftencommissie van AGV ongegrond is verklaard. Bezwaarde heeft daartegen beroep ingesteld bij de rechtbank, onder overlegging van een contra-expertise ter ondersteuning van zijn claim. De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB) is door (en op kosten van) de rechtbank als deskundige aangesteld. De StAB heeft zich inmiddels over de onderzoeksvragen gebogen en een concept- advies opgesteld. De StAB is van mening dat het schadebedrag € 162.250 is en dat € 58.410 daarvan voor rekening van de eigenaar zou moeten komen.

Als de rechter dit advies overneemt, zou AGV een schadevergoeding van € 103.840 moeten uitkeren (dit bedrag is exclusief een eventuele kostenveroordeling en wettelijke rente). Naar verwachting doet de rechtbank in de eerste helft van 2019 uitspraak.

Saneren waterbodembodem Vecht/Wikro-leiding

In de periode 2011-2015 is de Vecht gesaneerd. Bij uitvoeringswerkzaamheden in 2011 is er vertraging en schade opgelopen door een persleiding van de gemeenten Weesp en Muiden die niet volgens de vergunningsvoorschriften was aangelegd. Beide gemeenten en het bedrijf dat de leiding aanlegde zijn door AGV aansprakelijk gesteld voor de schade en kosten ten bedrage van ruim € 1 miljoen vanwege de ligging van de Wikro-leiding. De juridische procedure hiervoor loopt op dit moment.

Stedin/Amstelhoek

Stedin heeft kabels/leidingen verlegd in verband met de uitvoering van het dijkverbeteringsproject Amstelhoek. De kosten voor het verleggen wil Stedin vergoed zien. Partijen verschillen van mening over de hoogte van de vergoeding (er is al twee keer een voorschot overgemaakt). Het bedrag waar nog over gesproken wordt, is rond de € 275.000. Er volgt een overleg met Stedin. Mogelijk leidt dat tot overeenstemming. Zo niet dan zal het verzoek worden voorgelegd aan een adviseur op grond van hoofdstuk 6 van de Keur (nadeelcompensatie).

Verzoek schadevergoeding Noorderpark

Ter uitvoering van het watergebiedsplan Noorderpark is door AGV medio 2018 een compensatieaanbod gedaan van circa € 40.000 aan een bewoner. Deze kon zich niet vinden in dat bod en heeft in november 2018 een verzoek om schadevergoeding ingediend op basis van hoofdstuk 6 van de Keur AGV 2017 (voorheen de Verordening schadevergoeding). Overeenkomstig die regelgeving is dat verzoek voor een onafhankelijk advies voorgelegd aan de SAOZ (Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken).

Tariefdifferentiatie wegen

Op 28 december 2016 heeft de rechtbank Overijssel uitspraak gedaan in een belastingprocedure tussen de provincie Flevoland en het waterschap Zuiderzeeland. Volgens de rechter mag de tariefdifferentiatie wegen zich alleen uitstrekken over verharde weggedeelten. Deze uitspraak is in december 2017 in hoger beroep bevestigd door het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Hiertegen is beroep in cassatie ingesteld. Op 9 november 2018 heeft de Hoge Raad hierop uitspraak gedaan. De Hoge Raad volgt grotendeels de uitspraken van de Rechtbank en het Hof, hoewel de Hoge Raad ook verharde delen van de berm meeneemt in de definitie van wegen.

Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor het tarief ongebouwd. Immers: als er minder hectares wegen zijn waarvoor een dubbel tarief wordt betaald, dan zal het tarief voor ongebouwd - zowel wegen als overig ongebouwd - stijgen. Volgens eerdere berekeningen zou deze uitspraak leiden tot een vermindering van de oppervlakte wegen met 29%. Dit zou een verhogend effect op het tarief ongebouwd hebben van circa 4%. Nu de precieze uitspraak van de Hoge Raad bekend is, worden de effecten nogmaals en op detailniveau onderzocht. Inmiddels is bekend dat de vermindering van de oppervlakte wegen lager uitvalt dan het bovengenoemde risico. De oppervlakte wegen wordt circa 5.100 hectare kleiner (en dus ongebouwd groter). Voor het tarief betekent dit een verhoging van circa 2,5%. Dit wordt opgenomen in de begroting 2020.

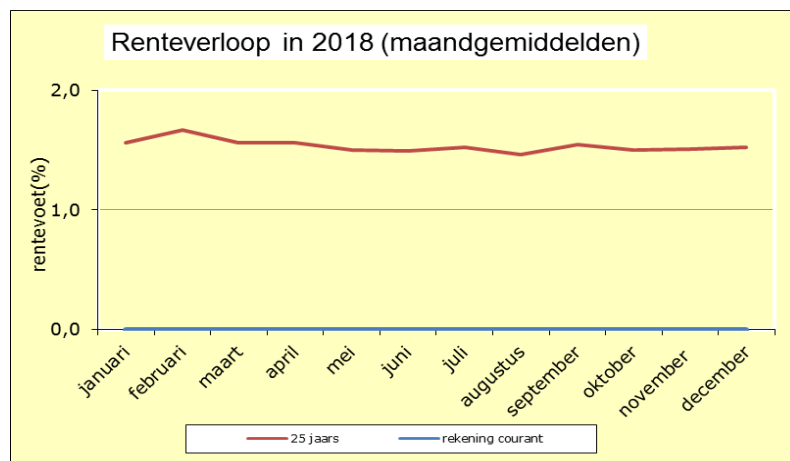
4.2.6 Financiering

4.2.6.1 Algemeen

Overeenkomstig artikel 108 van de Waterschapswet heeft het Algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV vastgesteld, die betrekking heeft op 'het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie' van het waterschap. In artikel 14 van de verordening zijn de regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgenomen.

De regels bevatten de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening. Naast de verordening is de financieringsparagraaf een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de treasuryfunctie. De treasury is er primair op gericht om betrouwbare en gelijke financiering van de AGV-activiteiten te realiseren.

In deze paragraaf worden de interne en externe ontwikkelingen en de resultaten met betrekking tot de treasuryfunctie over het jaar 2018 nader toegelicht.

De rente voor 25-jaars leningen schommelde vanaf begin tot eind 2018 tussen de 1,4% en 1,6%. Gemiddeld over het jaar bedroeg de 25-jaars rente 1,5%.

De korte rente (rekening-courant krediet) handhaafde zich op lage waarden; voor 2018 bedroeg de rente voor debetstand 0%. Vanwege het verschil tussen de korte en lange rente is in 2018 zo lang mogelijk -binnen het wettelijk kader van de kasgeldlimiet- gefinancierd met het goedkopere rekening-courant krediet.

4.2.6.2 Financiering

Korte financiering

Korte financiering vindt geheel plaats via de rekening-courant van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). Bij de 'geldmarkt-plus rekening' is de te betalen c.q. te ontvangen rente boven een stand van € 500.000 gelijk aan de Euribor tarieven van de ECB. Tot het gestelde grensbedrag geldt bij een credit- en debetstand een opslag, respectievelijk aftrek van 0,25%. Deze bepalingen zijn marktconform te noemen.

Lange financiering

De leningenportefeuille bestond per 31-12-2018 uit 48 geldleningen met een restantwaarde van € 679 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van de (langlopende) leningenportefeuille bedroeg eind 2018 afgerond 3,49% (exclusief de leningen voor de rwzi Amsterdam-West bedroeg het rentepercentage 2,99%).

In 2018 zijn onderstaande geldleningen afgesloten:

- € 30 miljoen met een looptijd van 30 jaar tegen een rente van 1,550%
- € 20 miljoen met een looptijd van 30 jaar tegen een rente van 1,435%

Van de lening van € 30 miljoen was € 22 miljoen bestemd voor de financiering van diverse investeringsobjecten van AGV en € 8 miljoen voor de rwzi Amsterdam-West. De andere lening is aangetrokken voor de financiering van diverse investeringsobjecten van AGV. Met het aantrekken van bovenstaande leningen is binnen de planning van de begroting gebleven, waarin werd uitgegaan van een maximale financieringsbehoefte van € 66 miljoen. Mede door de hogere belastingopbrengsten dan begroot in 2018 (€ 9,5 miljoen) is er minder geleend.

4.2.6.3 Risicobeheer

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FiDO) is een aantal verplichtingen vastgelegd waaraan minimaal dient te worden voldaan, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast wordt bij de financiering te allen tijde het uitgangspunt aangehouden dat dit alleen plaatsvindt ten behoeve van de uit te voeren publieke taak, zoals die via de Waterschapswet aan AGV is opgedragen.

Toetsing kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is ingesteld met het doel om grote schommelingen in de rentelasten te vermijden. Deze schommelingen zouden kunnen ontstaan wanneer in te grote mate met kort geld wordt gefinancierd. De limiet mag niet worden overschreden door het totaal van de netto vlottende schuld en de overige korte schuld (< 1 jaar). Als de kasgeldlimiet wordt overschreden moet in principe de tijdelijke korte financiering worden omgezet in geldleningen met een lange looptijd (≥10 jaar). De kasgeldlimiet bedraagt voor AGV 23% van het totaal van de begroting en is voor 2018 gelijk aan € 41,7 miljoen.

In de onderstaande tabel is over 2018 per kwartaal de toetsing van de kasgeldlimiet weergegeven.

Kasgeldlimiet, werkelijk 2018	1e	2e	3e	4e
(bedragen x € 1.000)	kwartaal	kwartaal	kwartaal	kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet (1)				
In % van de grondslag: 23				
- grondslag (= begrotingstotaal)	181.291	181.291	181.291	181.291
- bedrag kasgeldlimiet	41.700	41.700	41.700	41.700
Omvang vlottende schuld (2)	18.034	22.383	9.298	17.321
Vlottende middelen (3)	487	0	0	0
<u>Toets kasgeldlimiet</u>				
Totaal netto vlottende schuld (4); (2-3)	17.547	22.383	9.298	17.321
Toegestane kasgeldlimiet (1)	41.700	41.700	41.700	41.700
Ruimte (+) Overschrijding (-); (1-4)	24.153	19.317	32.402	24.379

De tabel laat zien dat in 2018 de ruimte ten opzichte van de toegestane kasgeldlimiet gemiddeld over het jaar ruim € 25,1 miljoen is geweest.

Renterisico lange of vaste schuld

In de Wet FiDO wordt ter beperking van de lange termijn renterisico's een risiconorm gehanteerd. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, is de renterisiconorm in 2018 niet overschreden.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld		2018	x €1.000
Renterisico's			
1.a	Renteherziening op vaste schuld o/g		0
1.b	Renteherziening op vaste schuld u/g		0
2.	Netto renteherziening op vaste schuld (1.a-1.b)		0
3.a	Nieuw aangetrokken vaste schuld		50.000
3.b	Nieuw verstrekte leningen		0
4.	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3.a-3.b)		50.000
5.	Betaalde aflossingen		46.904
6.	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)		46.904
7.	Renterisico op vaste schuld (2+6)		46.904
Renterisiconorm			
8.	Begrotingstotaal		181.291
9.	Percentage renterisiconorm (%)		30
10.	Renterisiconorm (8*9/100)		54.387
Toets renterisiconorm			
10.	Rente risiconorm		54.387
7.	Renterisico op vaste schuld		46.904
11. Ruimte (+) / Overschrijding (-); (10-7)			7.484

De renterisiconorm heeft als doel bovenmatige risico's op de langlopende schulden te voorkomen. De opbouw en samenstelling van het langdurig vreemd vermogen moet zodanig zijn dat risico's door renteaanpassingen en herfinanciering van leningen worden gereduceerd. Deze norm bedraagt voor de waterschappen 30% van het begrotingstotaal.

Rentegevoeligheid

AGV is vanwege de toegepaste methodiek van financiering beperkt gevoelig voor rente schommelingen. De te financieren boekwaarde van alle aanwezige activa zijn geheel afgedekt door langlopende geldleningen met een vaste rente.

Het ongedekte deel wordt zolang als mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gefinancierd via de rekening courant met de Nederlandse Waterschapsbank. Er is een kredietlimiet (rood staan) van € 45 miljoen, waarvoor aantrekkelijke voorwaarden gelden. Ter beperking van de financieringskosten wordt deze faciliteit zo ruim mogelijk benut. Renteschommelingen kunnen enerzijds zijn op de zogenaamde korte rente en is merkbaar op de rekening-courant met een maximale limiet van € 45 miljoen én anderzijds op de zogenaamde lange rente, die gevolgen kan hebben op de financiering van toekomstige investeringsprojecten.

Bij een rentestijging op zowel de korte als de lange rente van 1% zou het effect globaal € 1 miljoen op jaarbasis kunnen zijn (1% van € 45 miljoen kort geld plus 1% van € 60 miljoen lang geld zijnde over het gemiddeld investeringsvolume per jaar). Dit zou een effect kunnen hebben van 0,6% op de exploitatiebegroting van totaal € 181 miljoen met een evenredig effect op de tarieven.

Vooralsnog is dit effect niet te verwachten, aangezien het renteniveau voor nieuwe geldleningen in de begroting 2018 zeer behoudend is begroot op 3%.

4.2.6.4 Omslagrente

De omslagrente kan worden geformuleerd als de totale rentekosten (van langlopende geldleningen, kasgeldleningen plus van financiering via de rekening-courant) uitgedrukt in een percentage van de te financieren boekwaarde van investeringen. Voor 2018 werd dit percentage begroot op 3%, bij een neutraal financieringstekort.

Het percentage is exclusief de financiering van de rwzi West te Amsterdam, waarvoor een afzonderlijke projectfinanciering is afgesloten. Het werkelijke percentage 2018 is uitgekomen op 2,9678%. De berekening van het rente omslag percentage is uitgewerkt in bijlage 7.

4.2.6.5 Schatkistbankieren

De decentrale overheden zijn volgens de Wet Fido verplicht om al hun overtollige liquide middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën (in de vorm van een rekening-courant zoals bij een bank). Over de aangehouden middelen wordt een voor de Staat marktconforme rente vergoed.

Om te kunnen Schatkistbankieren (SKB) is AGV aangemeld bij het "Agentschap Schatkistbankieren" van het ministerie van Financiën. In 2018 beschikte AGV niet over overtollige liquide middelen. Om de rentelasten te beperken wordt altijd gewerkt vanuit een schuldpositie in rekening-courant. Hiertoe heeft AGV een kredietlimiet van € 45 miljoen bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB).

Het rekening-courant saldo van AGV bij het ministerie van Financiën in het kader van SKB bedraagt dus nul euro.

4.2.6.6 Administratieve organisatie

In de 'Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV' (verordening ex art. 108 Waterschaps- wet) is de rolverdeling bij de uitvoering van de treasurytaken aangegeven. Tevens zijn ook de functiescheiding en de procedures vermeld. De accountant heeft de procedures en werkprocessen beoordeeld en akkoord bevonden.

4.2.6.7 Informatievoorziening

Periodiek wordt het uitgevoerde beleid getoetst aan het in de verordening beschreven beleid. In de 4- en 9-maandsrapportage is het bestuur gerapporteerd over het uitgevoerde beleid.

4.2.7 Verbonden partijen

Onder verbonden partij wordt verstaan die organisatie (een derde partij), waarmee AGV een bestuurlijke én een financiële relatie heeft als gevolg van een bepaalde samenwerking om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit én belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij. AGV kent drie verbonden partijen (VP), de Stichting Waternet en de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis en de Unie van Waterschappen.

Waternet	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Amsterdam
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Het uitvoeren van alle waterschapstaken die aan AGV zijn opgedragen.
Wijze van behartiging	Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Beide opdrachtgevers zijn vertegenwoordigd in het bestuur van Waternet in de persoon van respectievelijk de dijkgraaf van AGV en de verantwoordelijke wethouder van de gemeente Amsterdam voor de watertaken.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2018	€ 101,3 miljoen
Bereikte resultaten	De aan Waternet opgedragen taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Voor AGV verzorgt Waternet alle waterschapstaken. Voor Amsterdam zorgt Waternet voor de drinkwatervoorziening, de riolering en het ondiepe grondwater. Zowel de gemeente Amsterdam als AGV zijn in verhouding van de kosten van de opgedragen taken volledig aansprakelijk voor eventuele tekorten van Waternet. Voor AGV is dit aandeel 37%, dat onder andere van toepassing is op de garantstellingen: Waternet heeft geldleningen met een oorspronkelijk bedrag van € 111,6 miljoen aangetrokken waarvan de restantleningen per 31-12-2018 € 49 miljoen bedraagt. Daarnaast heeft Waternet een rekening-courantkrediet faciliteit die op 31-12-2018 € 15,8 miljoen bedraagt (roodstand).

Unie van Waterschappen (UvW)	
Rechtsvorm	Vereniging
Vestigingsplaats	Den Haag
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Behartiging van de belangen van de Nederlandse waterschappen op nationaal, Europees en internationaal niveau, alsmede de ontwikkeling van een gezamenlijke visie en het bepalen van gezamenlijke standpunten van haar leden en het verlenen van service aan haar leden.
Wijze van behartiging	In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2018	Contributie: € 604.000
Bereikte resultaten	De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	De UvW heeft een rekening-courantkrediet faciliteit tot maximaal € 2 miljoen waarvan AGV voor 6% garant staat.

Het Waterschapshuis	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Amersfoort
Publiek belang dat met VP behartigd wordt	Ondersteuning AGV – met name op het vlak van automatisering en ICT- bij het uitvoeren van diens taken.
Wijze van behartiging	Het Waterschapshuis is opgericht door alle waterschappen tezamen. AGV is lid van het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis en wordt daarin vertegenwoordigd door een lid van het Dagelijks bestuur van AGV.
Hoogte financiële relatie met AGV in 2018	€ 275.000
Bereikte resultaten	De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd.
Risico's vanwege de relatie met de VP	De waterschappen dus ook AGV zullen op grond van artikel 41 van de Gemeenschappelijke regeling er steeds voor zorgdragen dat Het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
	AGV staat garant voor de geldlening van de UvW ter financiering van het kantoorpand. De geldlening bedraagt afgerond € 6 miljoen waarvan AGV voor maximaal 6% garant staat (€ 360.000).

4.2.8 EMU-saldo

Opbouw Emu-saldo bedragen x € 1.000		
1. EMU-exploitatiesaldo		9.968
2. Invloed investeringen (zie staat van materiële en immateriële vaste activa)		
-/- bruto-investeringsuitgaven (inclusief geactiveerde lasten)	-/-	70.623
+ investeringssubsidies	+	6.994
+ afschrijvingen	+	43.684
3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen)		
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	+	
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-/-	
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-/-	
+ externe vermeerderingen van voorzieningen	+	
4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen)		
-/- betalingen rechtstreeks uit reserves	-/-	
+ externe vermeerderingen van reserves	+	
5. Deelnemingen en aandelen		
-/- boekwinst	-/-	
+ boekverlies	+	
EMU-saldo		-9.977

Toelichting opbouw EMU-exploitatiesaldo

Gerealiseerd saldo baten en lasten 6.105

dit saldo is inclusief:

Toevoegingen aan reserves

Dotaties + 6.379

Onttrekkingen aan reserves

Fonds Saneren Vecht -/- 2.516

EMU-exploitatiesaldo voor toevoeging/onttrekking aan reserves = 9.968

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Dit is het totale begrotings-tekort dan wel -overschot van alle Nederlandse overheden en de sociale fondsen. Ondanks dat er geen formeel vastgestelde referentiewaarden voor 2018 zijn, adviseert de Unie van Waterschappen om ook voor 2018 te blijven werken met de systematiek van referentiewaarden. De Wet houdbare overheidsfinanciën, die van toepassing blijft, kent deze systematiek immers. In dit kader zijn de 'indicatieve referentiewaarden' voor 2018 berekend. Voor AGV bedraagt de referentiewaarde in 2018 € 29,9 miljoen.

Het werkelijke EMU-saldo over 2018 (€ 9,9 miljoen) is € 20 miljoen positiever uitgekomen dan de gestelde referentiewaarde en is ook positiever dan begroot (€ -25,5 miljoen).

4.2.9 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Sinds 2015 is de WNT verder aangescherpt. De WNT-2 brengt de maximum bezoldigingsnorm voor topfunctionarissen in de (semi) publieke sector terug van 130% naar 100% van het ministerssalaris.

Doel van deze wet is het maximaliseren van de bezoldigingen en vertrekvergoedingen in de publieke en semipublieke sector. Voor 2018 is de WNT-norm gesteld op € 189.000.

Een eventuele ontslagvergoeding mag niet meer bedragen dan één jaarsalaris, met een maximum van € 75.000.

Naast de normering van de bezoldiging/ontslagvergoeding kent de WNT een publicatieplicht. Dit ongeacht of de bezoldiging hoger of lager is dan de norm. Volgens deze wet moeten van de topfunctionarissen de namen en bezoldigingscomponenten in de jaarrekening worden vermeld.

Volgens artikel 1.1 sub b 2° van de wet valt alleen de secretaris-directeur (bij waterschappen) onder de publicatieplicht. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de bezoldiging van de secretaris-directeur van het jaar 2018.

	2018	2017
Bedragen in €	H.J. Kelderman	H.J. Kelderman
Functie(s)	Secretaris-directeur	Secretaris-directeur
• Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
• Omvang dienstverband (fte)	1	1
• Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
• (Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
zo niet, langer dan 6 maanden		
binnen 18 maanden werkzaam?	ja	ja
Bezoldiging		
• Beloning	130.689	125.803
• Belastbare onkostenvergoeding	218	792
• Beloningen betaalbaar op termijn	18.149	16.945
Totaal bezoldiging	149.056	143.540

Van de bezoldiging van de secretaris-directeur komt 50% ten laste van AGV en 50% ten laste van Waternet.

5. Jaarrekening 2018

5.1 Exploitatierekening naar programma's

nr.	Programma	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen begr./real.
Netto kosten Exploitatie (x € 1.000)		€	€	€	€
1.	Veiligheid	33.131	36.525	36.863	-338
2.	Schoon water	86.368	87.950	87.800	150
3.	Voldoende water	28.298	30.315	30.709	-394
4.	Op en om het water	1.555	2.078	1.962	116
5.	Draagvlak	10.855	11.317	10.279	1.038
6.	Algemeen	12.304	13.099	13.212	-113
Totaal		172.511	181.284	180.825	459

5.2 Exploitatierekening naar beleidsvelden/beleidsproducten

BBP Beleidsveld/Beleidsproduct nr. (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschillen begr./real.
	€	€	€	€
1. Planvorming	7.051	7.214	7.165	49
1. Eigen plannen	5.576	5.576	5.507	69
2. Plannen van derden	1.474	1.638	1.658	20-
2. Aanleg en onderhoud waterkeringen	30.189	32.785	33.521	736-
3. Beheersinstrumenten waterkeringen	2.724	2.461	2.691	230-
4. Aanleg en onderhoud waterkeringen	27.161	30.031	30.537	506-
5. Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	303	293	293	-
3. Inrichting en onderhoud watersystemen	36.142	39.119	39.063	56
6. Beheersinstrumenten watersystemen	3.514	4.373	4.191	182
7. Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	10.621	11.309	11.155	154
8. Baggeren en saneren van waterbodems en waterlopen	6.859	7.551	7.649	98-
9. Beheer hoeveelheid water	11.404	12.099	12.242	143-
10. Calamiteitenbestrijding watersystemen	447	449	414	35
11. Monitoring watersystemen	3.298	3.338	3.412	74-
4. Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	70.615	72.148	72.001	147
12. Getransporteerd afvalwater	3.512	3.568	3.339	229
13. Gezuiverd afvalwater	53.374	54.796	55.025	229-
14. Verwerkt slib	12.741	12.790	12.568	222
15. Afvalwaterbehandeling door derden	988	994	1.069	75-
5. Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	742	860	931	71-
20. Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	440	624	774	150-
21. Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	301	236	157	79
6. Vergunningverlening en handhaving	2.728	3.032	2.949	83
23. Vergunningen en meldingen	2.492	2.787	2.663	124
24. Adviezen vergunningen	235	245	286	41-
7. Beheersing van lozingen	5.875	5.838	5.720	118
25. Toezicht	2.175	2.178	2.119	59
26. Handhaving	1.537	1.537	1.511	26
27. Regulering lozingen	2.163	2.123	2.090	33
9. Heffing en invordering	10.855	11.362	10.341	1.021
31. Belastingheffing	8.371	7.960	8.610	650-
32. Invordering	2.484	3.402	1.731	1.671
10. Bestuur en externe communicatie	8.315	8.926	9.134	208-
33. Bestuur	5.484	5.740	6.120	380-
34. Externe communicatie	2.831	3.186	3.014	172
Totaal	172.511	181.284	180.825	459

Bij de betreffende programma's is een nadere toelichting op de realisatie gegeven. De beleidsproduct 28 t/m 30 (8. Grondwaterzorg) zijn na overleg tussen de waterschappen en de Unie van Waterschappen komen te vervallen.

5.3 Exploitatierekening naar kostendragers

Taken en financieringsbronnen

In de Waterschapswet worden de waterschapstaken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer onderscheiden. De kosten hiervan worden gedekt uit de opbrengsten van de financieringsbronnen zuiveringsheffing respectievelijk de watersysteemheffing. Naast deze heffingen bestaat er een aparte verontreinigingsheffing voor directe lozingen.

In onderstaande tabel zijn de netto kosten per beleidsveld verdeeld over de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer. De netto kosten van de beleidsvelden moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedgeemaakt door de opbrengsten uit de op te leggen heffingen.

De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt hierbij nog ten gunste van de netto kosten van het watersysteembeheer.

Kosten per kostendrager en dekking (bedragen x € 1.000)	Begroting 2018		Rekening 2018	
	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer
1. Planvorming	-	7.214	-	7.165
2. Aanleg en onderhoud waterkeringen	-	32.778	-	33.520
3. Inrichting en onderhoud watersystemen	-	39.119	-	39.063
4. Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	72.155	-	72.001	-
5. Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	-	861	-	931
6. Vergunningverlening en handhaving	-	3.032	-	2.949
7. Beheersen van lozingen	-	5.838	-	5.720
8. Grondwaterbeheer	-	-	-	-
9. Heffing en invordering	4.999	6.363	4.683	5.657
10. Bestuur en externe communicatie	4.463	4.463	4.568	4.568
Netto kosten van de beleidsvelden	81.617	99.668	81.252	99.573
Onvoorzien	-	-	-	-
Kwijtschelding	6.817	7.357	6.867	7.348
Oninbaar	1.032	876	1.249	1.105
Niet te versturen kleine aanslagen	-	125	-	-
Opbrengst verontreinigingsheffing ten gunste van WSB	-	-822	-	-1.146
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	89.466	107.204	89.368	106.880
Dekkingsmiddelen				
a. Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	87.901	-	91.861	-
b. Bruto op te leggen Watersysteemheffing	-	104.889	-	110.492
c. Onttrekking uit tariefegalisatiesreserves	1.565	2.321	-	-
Totaal dekkingsmiddelen	89.466	107.210	91.861	110.492
Exploitatieresultaat	-	-	-2.493	-3.612

Onvoorzien

Volgens de Waterschapswet dient de begroting een bedrag voor onvoorzien te bevatten. Conform de Nota Financieel Beleid AGV is hiervoor echter geen bedrag in de AGV-begroting opgenomen, omdat het beleid er namelijk op is gericht eventuele risico's en calamiteiten -op de momenten waarop dit zich voordoet- in eerste instantie zoveel mogelijk binnen de begroting op te lossen. Daarnaast bevatten projectramingen veelal een budget voor onvoorziene posten.

Gerealiseerde begrote dividenden en algemene opbrengsten

Deze posten maken onderdeel uit van de netto kosten per programma.

Opbrengstrekening (bedragen x€ 1.000)	Programma	Begrote opbrengst in €	Gerealiseerde opbrengst in €	Ten gunste kostendrager:	
				Zuiverings- beheer	Watersysteem- beheer
Huren en (erf)pachten	Veiligheid	145.000	160.341		100%
Huren en (erf)pachten	Schoon water	140.000	160.341		100%
Huur dienstwoningen	Voldoende water	155.000	156.788		100%
Precariobelasting- en legesverordening AGV	Veiligheid / Voldoende water	625.000	506.509		100%
Liggelden	Op en om het water	550.000	594.054		100%
Zuiveren afvalwater voor derden	Schoon water	6.960.000	6.269.181	100%	
Verkoop van grond	Veiligheid/Voldoende water	-	171.492		100%
Verkoop van duurzame goederen	Veiligheid/Voldoende water	-	912.209		100%

De incidentele opbrengsten van grond voor in totaal € 171.492 is als volgt te specificeren (de grootste posten):

- Verkoop grond gelegen in de gemeente Nieuwkoop € 93.398;
- Verkoop grond gelegen in de gemeente Nieuwkoop € 46.500;
- Verkoop grond gelegen in de gemeente Wijdmeren € 12.398;
- Verkoop grond gelegen in de gemeente De Ronde Venen € 4.844;
- Verkoop grond gelegen in de gemeente Amsterdam € 1.419.

5.4 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

De exploitatierekening naar kostensoorten is te splitsen in lasten en opbrengsten. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisatiereserves, geven de netto lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt. Deze netto lasten stemmen overeen met de netto kosten per programma.

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf. Dit betreft onder andere kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Ten tweede zijn de uitvoeringskosten van Waternet opgenomen. Per kostensoort worden de belangrijkste verschillen tussen de cijfers van de begroting 2018 met de jaarrekening 2018 op hoofdlijnen toegelicht.

LASTEN

Lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Verschillen begr./rek.
1.1 Externe rentelasten	24.780	23.997	23.572	425
1.2 Interne rentelasten	0	7	55	-48
1.3 Afschrijving van activa	41.659	43.886	43.685	201
Totaal Kapitaallasten	66.439	67.890	67.312	578
2.1 Salarissen huidig personeel en bestuurders	674	722	693	29
2.2 Sociale premies	-	-	-	-
2.4 Overige personeelslasten	162	164	126	38
2.5 Personeel van derden	-	-	-	-
2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	219	303	336	-33
3.2 Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	361	321	355	-34
3.4 Huren en pachten	-	-	-	-
3.10 Overige diensten door derden	1.363	1.599	1.402	197
3.10 Toerekening kosten Waternet	94.484	100.031	101.295	-1.264
4.2 Bijdrage aan het Rijk	6.394	7.600	7.804	-204
4.2 Bijdragen aan overigen	420	429	469	40-
5.1 Te verrekenen kosten met fonds 'Saneren Vecht'	77	-	71	-71
5.2 Onvoorzien	-	-	-	-
Totaal exploitatie	170.593	179.059	179.863	-804
Toevoegingen aan reserves:				
- Toevoeging rente aan reserves	0	7	-	7
- Toevoeging aan reserves	3.934	3.934	6.379	2.445-
Sluitregel: voordelig exploitatiesaldo te muteren in:				
- Bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo	-	-	-	-
- Egalisatiereserve Watersysteemheffing	-	-	-	-
- Egalisatiereserve Zuiveringsheffing	-	-	-	-
- Afboeken deel geactiveerde bijdrage HWBP	-	-	-	-
Nog te bestemmen exploitatieresultaat	4.375	-	6.105	6.105-
Totaal Lasten	178.902	183.000	192.347	-9.347

Toelichting Lasten

1.1, 1.2 en 1.3 kapitaallasten

De kapitaallasten betreffen rente en afschrijving van activa. De rente bestaat uit te betalen rente op externe geldleningen en rente over eigen financieringsmiddelen (zoals reserves). Met het inzetten van de eigen financieringsmiddelen kan normaliter worden bespaard op de rentekosten. Bij de huidige rentestanden, waarbij de rente op 1-jaars kasgeld negatief is, kan hier geen sprake van zijn. De kapitaallasten zijn berekend over de binnen AGV aanwezige objecten, die vanwege hun aard (meerjarig nut) worden beschouwd als activa. Hiertoe behoren onder andere gemalen, zuiveringsinstallaties, slib installaties, waterkeringen, watergangen, water(inrichtings)plannen.

Het investerings- en afschrijvingsbeleid, inclusief de te hanteren afschrijvingstermijnen, is vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV.

Voor de financiering van vaste activa worden geldleningen op de kapitaalmarkt aangetrokken.

De omslagrente van het totale leningenpakket is in 2018 uitgekomen op 2,97% (begroot was 3,00%).

In de betreffende paragrafen in hoofdstuk 4 wordt ingegaan op vermogensbeheer en financiering.

De totaal gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 67.312.000 en vallen € 578.000 lager uit dan het begrote bedrag van € 67.890.000. De lagere kapitaallasten bestaan uit twee componenten. Ten eerste een rentevoordeel van € 364.000, door de lage rentestanden op nieuwe financieringen en door zolang als mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gebruik te maken van de lage debetrente op de rekening-courant faciliteit. De afschrijvingslasten zijn € 214.000 lager dan begroot. Dit is een gevolg van het feit dat de gerealiseerde investeringsuitgaven over 2017 beperkt zijn achtergebleven bij de begrote uitgaven over dat jaar.

2.1 t/m 2.6 Personeelslasten

De personeelslasten bestaan uit salarissen en sociale lasten van de dijkgraaf (1,0 fte) en de secretaris-directeur (0,5 fte). Tevens zijn er overige personeelskosten, zoals reis- en verblijfkosten dienstreizen.

Daarnaast zijn de vergoedingen en presentiegelden voor de leden van het Dagelijks en Algemeen bestuur opgenomen.

De kosten van voormalig personeel betreffen wachtgeld voor voormalige bestuursleden en de jaarlijkse premie van afgesloten koopsompolissen in verband met wachtgeld- en pensioenverplichtingen van het huidige Dagelijks bestuur.

De totale uitgaven personeelslasten bedroegen € 1.160.000, begroot was € 1.190.000, derhalve een onderschrijding van € 30.000.

In bijlage 6 is de staat van personeelslasten opgenomen waarin per organisatie-eenheid de personeelslasten zijn opgenomen.

3.2 Overige gebruiks- en verbruiksgoederen

De kostensoort omvat alle kosten die samenhangen met de aankoop van goederen die bestemd zijn voor gebruik en verbruik binnen de productieprocessen (anders dan investeringen). Op deze post zijn onder andere uitgaven opgenomen voor hard- en software, schrijf- en bureaubehoeften, druk- en bindwerk, abonnementen, representatie en kleine materialen.

De gerealiseerde uitgaven zijn ten opzichte van de begroting hoger uitgevallen (€ 34.000).

3.10 Overige diensten door derden

Betreft de door derden geleverde diensten, voor zover deze niet behoren tot één van de voorgaande kostensoorten en waarvoor geldt dat er een rechtstreeks verband is tussen de geleverde dienst en de bijbehorende lasten.

De totale uitgaven bedragen € 1.400.000, derhalve een onderschrijding van € 197.000. Dit komt overeen met de realisatie in voorgaande jaren (het budget is daarom per 2019 met € 100.000 verlaagd).

De voornaamste uitgaven op deze kostensoort zijn contributies en bijdragen zoals de jaarlijkse bijdrage aan de STOWA (€ 549.000), de contributie aan de Unie van Waterschappen (€ 604.000) en de bijdrage aan Het Waterschapshuis (€ 275.000). Daarnaast reguliere uitgaven voor de diverse commissies (Bezwaren-, Rekenkamer- en Kunstcommissie) en een bedrag van € 47.000 aan fractievergoedingen.

3.10 Toerekening uitvoeringskosten van Waternet met betrekking tot de AGV-taken

Waternet voert alle werkzaamheden uit met betrekking tot de reglementaire taken van AGV. Daarbij behoort tevens de oplegging en inning van de aanslagen waterschapsbelasting.

De realisatie van de uitvoeringskosten bedraagt € 101,3 miljoen. Voor een toelichting op het verschil tussen de begroting en de realisatie op beleidsproducten wordt verwezen naar hoofdstuk 4, waarin per programma onder taakkosten een nadere toelichting is opgenomen.

4.2 Bijdragen aan het Rijk

Jaarlijks dragen de waterschappen bij aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De bijdrage is berekend overeenkomstig de bepalingen genoemd in de Waterwet.

Voor 2018 is de bijdrage voor AGV vastgesteld op € 15,6 miljoen. Hiervan wordt een jaarlijks oplopend percentage ten laste van de exploitatie gebracht. Dit jaar bedraagt dit bedrag € 7,8 miljoen. Het resterend deel van de bijdrage wordt geactiveerd en op de balans verantwoord onder immateriële vaste activa.

4.2 Bijdragen aan overigen

In de begroting is onder deze kostensoort de bijdrage aan de stichting WereldWaternet opgenomen. In 2018 is een bijdrage aan WereldWaternet verstrekt van € 468.000.

5.1 Verrekenen kosten met fonds 'Saneren Vecht'

De uitvoeringskosten van het project Saneren Vecht komen ten laste van het daartoe gevormde fonds waarin de in 2009 ontvangen rijksbijdrage van € 70 miljoen is gestort.

De uitvoeringskosten bedragen in 2018 € 71.492. Voor de exploitatie loopt de uitgaaf kostenneutraal, omdat de verrekening aan de opbrengstzijde voor hetzelfde bedrag is opgenomen onder 6.1 Onttrekkingen aan reserves.

Toevoegingen aan reserves

De toevoeging aan de reserves bedraagt totaal € 6.378.730 en betreft:

- Een toevoeging van € 3.933.730 aan de bestemmings- reserve "Te dekken exploitatiesaldo". In de Nota Financieel Beleid AGV is bepaald dat de negatieve stand van de reserve "Te dekken exploitatiesaldo" jaarlijks met een vast bedrag wordt afgebouwd;
- Toevoegingen aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (AB-besluiten 17/0462 en 18/0478) van een totaal bedrag van € 2.445.000. Dit bedrag is vrijgevallen uit het bestemmingsfonds Saneren Vecht.

Toevoegingen rente aan reserves

In 2018 heeft geen rentetoevoeging aan reserves plaatsgevonden.

De Nota Financieel beleid schrijft voor dat rente aan de tariefegalisatiereserves wordt toegerekend op basis van 1-jaars kasgeld. Omdat de 1-jaars rente negatief was (-0.28%) in 2018 is bij de berekening van de rente toevoeging aan de reserves uitgegaan van 0%.

OPBRENGSTEN

Opbrengsten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Verschillen begr./rek.
1.1 Externe rentebaten	-	-	-	-
1.2 Interne rentebaten		7	-	7
1.3 Dividenden en bonusuitkeringen	-	-	-	-
3.1 Verkoop van grond	228	-	171	171-
3.2 Verkoop van duurzame goederen	-	-	912	-912
3.4 Opbrengst uit grond en water	1.568	1.535	1.606	-71
3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen	156	155	157	-2
4.2 Bijdragen van overigen	-	-	-	-
4.4 Bijdragen van overige openbare lichamen	-	-	-	-
5.1 Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd	35.794	35.803	40.110	-4.307
5.2 Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen	55.219	56.302	57.720	-1.418
5.3 Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd	4.226	4.401	4.179	222
5.4 Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur	28	25	31	-6
5.5 Opbrengsten Verontreinigingsheffing	898	822	1.145	-323
5.6 Opbrengsten Zuiveringsheffing, bedrijven	20.664	20.788	21.908	-1.120
5.7 Opbrengsten Zuiveringsheffing, huishoudens	60.057	59.264	61.837	-2.573
6.2 Geactiveerde lasten	5	14	55	-41
Sub-totaal	178.843	179.116	189.831	10.715-
6.1 Onttrekkingen aan reserves	77	-	2.516	-2.516
Sluitregel: nadelig exploitatiesaldo gemuteerd in:				
- Bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo	-	-	-	-
- Egalisatiereserve Watersysteemheffing	-	2.321	-	2.321
- Egalisatiereserve Zuiveringsheffing	-	1.565	-	1.565
Totaal Opbrengsten	178.920	183.002	192.347	9.345-

Toelichting Opbrengsten

1.2 Interne rentebaten

Zie de toelichting onder kostensoort 1.1, 1.2 en 1.3 realisatie van de kapitaallasten.

3.1 Verkoop van grond

Op de rubriek worden opbrengsten verantwoord van verkoop van gronden. In 2018 is aan gronden voor een totaalbedrag van circa € 171.000 verkocht. De verkoop van grond was van incidentele aard en werd derhalve niet begroot (zie ook de specificatie van verkochte gronden opgenomen onder paragraaf 5.3).

3.2 Verkoop van duurzame goederen

Op de rubriek worden opbrengsten verantwoord van verkoop van duurzame goederen. In 2018 is de voormalige dienstwoning Korte Stammerdijk 28 te Weesp verkocht voor een bedrag van € 912.000. De verkoop was van incidentele aard en werd derhalve niet begroot (zie ook de specificatie van verkochte gronden opgenomen onder paragraaf 5.3).

3.4 Opbrengst uit grond en water

Onder deze rubriek zijn diverse opbrengsten geplaatst voor een totaalbedrag van € 1.606.000, begroot was € 1.535.000.

In de begroting was rekening gehouden met bijdragen van provincies ten behoeve van het vaarwegbeheer voor totaal € 700.000. De gerealiseerde bijdragen bedragen totaal € 691.000. Daarnaast is ten aanzien van huren, pachten, erfpacht en jacht- en visrecht op gronden en water een opbrengst gerealiseerd van € 321.000 (begroot was € 285.000) en voor liggelden € 594.000 (begroot was € 550.000).

3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen

Onder deze rubriek worden de opbrengsten van voornamelijk dienstwoningen verantwoord. In 2018 is een opbrengst gerealiseerd van € 157.000, begroot was € 155.000.

5.1, 5.2, 5.3 en 5.4 Opbrengsten watersysteemheffing, gebouwd, ingezetenen, ongebouwd en natuur

De opbrengstsoort 'watersysteemheffing' heeft betrekking op de opbrengst van de belasting, die in 2018 door AGV in het kader van de Waterschapswet en de Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht werd geheven. Daarnaast wordt een zuiveringsheffing geheven bij indirecte lozers voor het bekostigen van het transport en de zuivering van afvalwater.

De overige waterkwaliteitstaken zijn nu, met de waterkwantiteitstaken, ondergebracht in de taak watersysteembeheer. Deze taak wordt grotendeels bekostigd uit de watersysteemheffing, maar voor directe lozers wordt de verontreinigingsheffing geheven, de opbrengst daarvan komt ten goede aan het watersysteembeheer.

Toelichting op het verschil tussen de jaarrekening en de begroting

Opbrengsten watersysteemheffing	2017	2018	
(bedragen x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
Gebouwd	35.253	36.104	37.792
Natuurterreinen	26	25	27
Ongebouwd	4.060	4.409	4.228
	39.339	40.538	42.047
Ingezetenen	63.030	64.351	65.022
Netto kohier	102.369	104.889	107.069
	-7.122	-7.358	-7.348
Kwijtschelding	-999	-1.000	-1.105
Oninbaar			
Totaal belastingjaar	94.248	96.531	98.616
Afwikkeling voorgaande belastingjaren	1.019	-	3.422
Totaal incl. voorgaande jaren	95.267	96.531	102.038

De opbrengst watersysteemheffing is in totaal € 5.507.000 hoger dan begroot. Dit resultaat bestaat uit een hogere opbrengst over het belastingjaar 2018 van € 2.085.000 en een positief resultaat op de voorgaande belastingjaren van € 3.422.000.

Belastingjaar 2018

Gebouwd, natuurterreinen en overig ongebouwd

De opbrengst over het belastingjaar 2018 voor de watersysteemheffing gebouwd, natuurterreinen en ongebouwd samen is € 1.509.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit resultaat bestaat uit een hogere opbrengst van € 1.688.000 bij de categorie gebouwd en een lagere opbrengst van € 181.000 bij de categorie ongebouwd. Het positieve resultaat bij de categorie natuur bedraagt € 2.000.

De hogere opbrengst bij de categorie gebouwd is veroorzaakt doordat meer opgelegd kon worden dan oorspronkelijk begroot. Dit heeft te maken met een opwaartse bijstelling van de totale WOZ-waarde in het AGV-beheergebied. De bijstelling is onder andere gebaseerd op nagekomen informatie over bijstelling van de WOZ-waarde en toename van het aantal objecten (woningen of bedrijfspanden) van gemeenten in het AGV-gebied.

Deze correctie heeft met name plaatsgevonden in het vierde kwartaal. In de herfst van 2018 is er voor AGV als eerste waterschap van Nederland een aansluiting gerealiseerd op de Landelijke Voorziening WOZ⁵ (LV-WOZ). Hierop heeft in het vierde kwartaal een grootschalige navraag plaatsgevonden. Deze navraag heeft in 2018 voor het eerst plaatsgevonden. Als gevolg van de navraag zal de aanvullende opbrengst over oude belastingjaren in 2019 aanzienlijk kleiner zijn.

De WOZ-waarde is ten opzichte van de begroting 2018 gestegen met € 20 miljard tot € 265 miljard.

Ingezetenen

De hogere opbrengst werd al voorzien in de 9-maandsrapportage voor € 0,5 miljoen. De oorzaak van de hogere opbrengsten ligt in de toename van het areaal aan woningen. Dit effect was ook zichtbaar bij de heffing gebouwd.

Kwijtschelding en oninbaar

De afwijking op de begrote kosten voor kwijtschelding en oninbaar is gering en bedraagt samen € 95.000. Dit is een direct gevolg van de hogere opbrengst bij de categorie ingezetenen.

Afwikkeling voorgaande belastingjaren

De opbrengsten met betrekking tot de afwikkeling van de belastingjaren tot 2018 zijn in totaal € 3.422.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit is inclusief kwijtschelding en oninbaar. De hogere opbrengst werd in de 9-maandsrapportage geprognosticeerd op € 0,6 miljoen. In het vierde kwartaal is de opbrengst sterk gestegen door de actie waarbij de LV-WOZ is bevestigd. Hieruit is een sterke toename van het areaal gesignaleerd voor zowel de jaren 2016 en 2017 zoals de hierboven reeds gemelde toename voor 2018. De hogere opbrengst concentreert zich praktisch volledig op gebouwd en ingezetenen.

5.5 Opbrengst verontreinigingsheffing

De opbrengst 'verontreinigingsheffing' heeft betrekking op de opbrengst van de belasting, die in 2018 door AGV in het kader van de Waterwet en de Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht werd geheven.

Toelichting op het verschil tussen de jaarrekening en de begroting

De opbrengsten zijn als volgt te specificeren:

Opbrengsten Verontreinigingsheffing (bedragen x € 1.000)	2017	2018	
	Rekening	Begroting	Rekening
Huishoudens	45	40	48
Bedrijven	790	782	904
Netto kohier	835	822	952
Kwijtschelding	0	-	-
Oninbaar	0	-	-
Totaal belastingjaar	835	822	952
Afwikkeling voorgaande belastingjaren	63	0	194
Totaal incl. voorgaande jaren	898	822	1.146

De opbrengst van de verontreinigingsheffing is in totaal € 324.000 hoger dan begroot. Voor het belastingjaar 2018 is het resultaat € 130.000 hoger dan begroot. De belastingjaren van vóór 2017 laten een hoger resultaat zien van € 194.000.

⁵ Landelijke voorziening WOZ. Portaal voor het opvragen van WOZ-waarden van objecten

Belastingjaar 2018

De opbrengst voor de het belastingjaar 2018 is in totaal € 130.000 hoger. De hogere opbrengst is nagenoeg volledig toe te rekenen aan de categorie bedrijven. De verwachte afname van het aantal huishoudens met een directe lozing verloopt minder snel dan verwacht.

Afwikkeling voorgaande jaren

De opbrengsten met betrekking tot de afwikkeling van de belastingjaren tot 2018 zijn in totaal € 194.000 hoger uitgevallen dan werd voorzien. Het positieve resultaat bij de bedrijven bedraagt € 181.000. Het positieve resultaat bij de huishoudens van € 13.000 is het gevolg van een minder snelle daling van het aantal directe lozers.

5.6 en 5.7 Opbrengst zuiveringsheffing, bedrijven en huishoudens

De opbrengstsoort 'zuiveringsheffing' heeft betrekking op de opbrengst van de belasting, die in 2018 door AGV in het kader van de Waterschapswet en de Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht werd geheven.

Er wordt een zuiveringsheffing geheven bij indirecte lozers voor het bekostigen van het transport en de zuivering van afvalwater. De tarieven van de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing zijn overigens wettelijk gelijk gesteld, net als vrijwel alle andere bepalingen in de verordening.

Toelichting op het verschil tussen de jaarrekening en de begroting

De opbrengsten zijn als volgt te specificeren:

Opbrengsten Zuiveringsheffing	2017	2018	
(bedragen x € 1.000)	Rekening	Begroting	Rekening
Huishoudens	66.134	66.815	67.985
Bedrijven	21.376	21.086	21.538
Netto kohier	87.510	87.901	89.523
Kwijtschelding	-6.746	-6.818	-6.867
Oninbaar	-1.121	-1.032	-1.249
Totaal belastingjaar	79.643	80.052	81.407
Afwikkeling voorgaande belastingjaren	1.079	-	2.338
Totaal incl. voorgaande jaren	80.722	80.052	83.745

De opbrengst van de zuiveringsheffing is in totaal € 3.693.000 hoger dan begroot. Dit resultaat bestaat uit een positief resultaat van € 1.355.000 over het belastingjaar 2018 en een eveneens positief resultaat van € 2.338.000 voor de afwikkeling van de belastingjaren tot 2018.

Belastingjaar 2018

Voor de ZH-huishoudens en de ZH-bedrijven is de opbrengst naar boven bijgesteld. De realisaties vanuit de belastingjaren tot en met 2018 geven geen aanleiding om de opbrengst van beide categorieën structureel te verhogen. De hogere opbrengst is al betrokken in de begroting 2019.

Huishoudens:

Bij de bepaling van de structurele stijging vormt de toename van het aantal huishoudens, zoals deze bij de watersysteemheffing ingezetenen is berekend de basis. Een toename ten opzichte van de begroting van 11.000 huishoudens betekent een toename van het aantal v.e. van 22.000.

Bedrijven:

Bij de bedrijven is er een stijging van het aantal v.e. voor het belastingjaar 2018 met bijna 8.500, oftewel 2,1%. De stijging is in lijn met de opgaande economie. Het totale draagvlak van huishoudens en bedrijven stijgt.

Kwijtschelding en oninbaar

Door de stijging van het aantal huishoudens neemt het bedrag dat is gemoeid met kwijtschelding ook toe. Het totale bedrag dat voor het belastingjaar 2018 was opgenomen voor kwijtschelding van € 6.818.000 is hierdoor met € 49.000 overschreden. Voor de omvang van de post oninbaar geldt dat er sprake is van een duidelijke groei. Deze groei is eerder gerapporteerd in de 9-maandsrapportage.

Van de totale opbrengst zuiveringsheffing was € 1 miljoen begroot voor derving wegens oninbaar lijden. Ten opzichte van de begroting is er sprake van een stijging met € 0,2 miljoen.

Afwikkeling voorgaande belastingjaren

De netto opbrengst voor de jaren tot 2018 is € 2.338.000 hoger dan geprognosticeerd in de 9-maandsrapportage. Op dat moment werd een opbrengst van € 1,4 miljoen verwacht. Genoemde bedrag is inclusief kwijtschelding (alleen particulieren) en oninbaar. De opbrengst huishoudens oude jaren bedraagt € 1,6 miljoen en voor bedrijven is de opbrengst € 0,7 miljoen.

6.1 Onttrekkingen aan reserves

Zie de toelichting onder kostensoort 5.1 Te verrekenen kosten met het bestemmingsfonds 'saneren Vecht' (€ 71.492) en de toelichting onder toevoegingen aan reserves (€ 2.445.000).

	Rekening 2017		Begroting 2018		Rekening 2018	
(bedragen x €1.000)	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB
Netto exploitatie-uitgaven	75.615	93.039	77.682	99.673	77.318	99.644
Inkomsten	80.722	96.164	80.051	97.352	83.745	103.185
Saldo	5.107	3.125	2.369	-2.321	6.427	3.541
Resultaatbestemming:						
Dotaties						
Dotaties algemene reserves						
Dotatie "te dekken expl.saldo"	3.934		3.934		3.934	
Egalisatiereserve Watersysteemheffing						2.445
Onttrekkingen						
Bestemmingsfonds 'saneren Vecht' (vrijval)						-2.445
Bestemmingsfonds 'saneren Vecht' (uitgaven)		-77				-71
Exploitatieresultaat (sluitregel)	1.173	3.202	-1.565	-2.321	2.493	3.612

Sluitregel

De sluitregel van de exploitatierekening geeft expliciet het uiteindelijke exploitatiesaldo aan (resultaat voor resultaatbestemming). In bovenstaande tabel is het resultaat gespecificeerd, inclusief de posten die betrekking hebben op de resultaatbestemming.

5.5 Balans en toelichting

5.5.1 Balans vóór resultaatbestemming

Activa			
		31-12-2017	31-12-2018
Vaste activa		688.721.585	708.666.293
<i>Immaterieel</i>	54.459.992		51.546.132
<i>Materieel</i>	634.222.102		657.080.670
Werken in exploitatie	632.377.518		639.757.831
Onderhanden werk	1.844.584		17.322.839
<i>Financieel</i>	39.491		39.491
Vlottende activa		51.011.998	47.104.994
<i>Liquide middelen</i>	5.713.186		3.497.355
<i>Kortlopende vorderingen</i>	25.609.276		17.886.014
<i>Overlopende activa</i>	19.689.536		25.721.625
Totaal activa		739.733.583	755.771.287

Passiva				
	31-12-2017		31-12-2018	
Vaste passiva		691.769.400		704.833.180
<i>Eigen vermogen</i>	15.749.301		25.716.609	
Algemene reserves	4.900.058		4.900.058	
Bestemmingsreserves tariefegalisatie	9.141.449		15.961.394	
Bestemmingsreserve te dekken expl.saldo	-9.049.547		-5.115.817	
Bestemmingsfonds saneren Vecht	6.382.396		3.865.904	
Te bestemmen resultaat uit expl.rek naar kostendragers	4.374.945		6.105.070	
<i>Vaste schulden langer dan 1 jaar</i>	676.020.099		679.116.571	
Vlottende passiva		47.964.183		50.938.107
<i>Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar</i>	280.397		232.150	
Overlopende passiva	14.361.904		13.466.700	
<i>Bank- en girosaldi</i>	33.321.882		37.239.257	
Totaal passiva		739.733.583		755.771.287

5.5.2 Toelichting op de balans

5.5.2.1 Vaste activa

Voor een overzicht van de investeringen wordt verwezen naar bijlage 8 -Kredietstaat-. Een toelichting op de investeringen is opgenomen bij de afzonderlijke programma's in hoofdstuk 4 van de jaarstukken.

5.5.2.1.1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
Uitgaven onderzoek en ontwikkeling	156.260	0
Bijdragen aan activa in eigendom van:		
• Overheden	16.173.804	15.207.357
• Overigen	2.372.668	2.297.437
Geactiveerde bijdragen Hoogwaterbeschermingsprogramma	30.414.832	29.354.434
Overige immateriële vaste activa	5.342.428	4.686.904
Totaal immateriële vaste activa	<u>54.459.992</u>	<u>51.546.132</u>

De bijdragen aan activa in eigendom van overheden bestaan uit bijdragen en subsidies aan:

- Diverse gemeenten in het kader van het waterkwaliteitsspoor en ten behoeve van riolering in buitengebieden;
- De provincie Noord-Holland voor de aanleg van een natuurverbinding tussen het Naardermeer en de Ankeveense Plassen.

De bijdragen aan activa in eigendom van overigen betreffen vergoedingen aan bewoners bij het aansluiten van woonboten op de riolering.

De bijdrage aan het Rijk voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma is voor AGV voor 2018 vastgesteld op € 15,6 miljoen, waarvan € 7,8 miljoen wordt geactiveerd en € 7,8 miljoen ten laste van de exploitatie wordt gebracht.

De afschrijvingen vinden plaats zoals is aangegeven bij de waarderingsgrondslagen (§ 5.6).

Voor een specificatie wordt verwezen naar bijlage 1 - Staat van immateriële activa.

5.5.2.1.2 Materiële vaste activa

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
<u>Werken in exploitatie</u>		
Gronden	34.577.906	34.040.258
Bedrijfsgebouwen	3.905.864	4.894.913
Woonruimten	347.846	332.537
Waterkeringen	144.289.910	151.298.299
Watergangen, kunstwerken en gemalen	36.723.924	42.264.192
Transportsystemen	9.287.781	8.953.177
Zuiveringsinstallaties	316.162.176	310.171.560
Slibverwerkingsinstallaties	7.931.212	7.639.643
Vaarwegen en havens	4.639.427	4.249.282
Overige materiële vaste activa	74.511.472	75.913.970
	632.377.518	639.757.831
<u>Activa in aanbouw</u>		
Transportsystemen	477.705	8.381.248
Zuiveringsinstallaties	1.106.261	8.941.591
Overige materiële vaste activa	260.618	-
Totaal materiële vaste activa	634.222.102	657.080.670

De materiële vaste activa kennen een voorgeschreven indeling. Onder de post overige materiële vaste activa vallen de watergebiedsplannen, waterinrichtingsplannen, stedelijke plannen, natuurvriendelijke oevers en activa welke niet in een van de andere categorieën zijn in te delen.

De activa in aanbouw in 2018 betreffen uitgaven voor het rioolgemaal en de persleiding Maarssen (transportsystemen), de biogasinstallatie en de nieuwbouw van de rioolwaterzuivering Weesp (zuiveringsinstallaties).

De afschrijvingen vinden plaats zoals is aangegeven bij de waarderingsgrondslagen (§ 5.6).

5.5.2.1.2 Financiële activa

Het in de balans opgenomen saldo is opgebouwd uit de volgende posten:

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
Kapitaalverstrekking aan bedrijven	39.491	39.491
Totaal financiële vaste activa	39.491	39.491

Kapitaalverstrekking aan bedrijven

Dit betreft aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank.

Voor een detailoverzicht wordt verwezen naar bijlage 3 - Staat van financiële vaste activa - .

5.5.2.2 Vlottende activa

5.5.2.2.1 Liquide middelen

Tegoeden bank- en girorekeningen

Dit betreft het tegoed van:

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
Rekening-courant (R/C) Waternet	5.568.871	2.492.512
Bank- en girorekeningen	144.315	1.004.843
Totaal liquide middelen	5.713.186	3.497.355

Het saldo van de R/C Waternet is samengesteld uit de volgende posten:

	2017	2018
	€	€
Werkzaamheden ten laste van de begroting	- 97.149.148	- 104.330.545
Werkzaamheden ten laste van kredieten	- 44.345.789	- 63.552.489
Werkzaamheden ten laste van reserves	- 77.202	- 71.492
Subtotaal	- 141.572.139	- 167.954.526
Af: Verstrekte voorschotten door AGV	148.340.851	170.203.681
Subtotaal	6.768.712	2.249.155
Verrekening overige	- 1.199.841	243.357
R/C Waternet per 31/12	5.568.871	2.492.512

De begrotingswerkzaamheden die de stichting Waternet als uitvoerende organisatie voor AGV verricht worden maandelijks op basis van de opgestelde begroting verrekend. De uitgaven voor investeringswerkzaamheden worden periodiek afgerekend. De eindafrekening met Waternet over 2018 heeft in 2019 plaatsgevonden.

De tegoeden bank- en girorekeningen betreft het tegoed van een bankrekening bij:

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
ING	144.315	1.004.843

5.5.2.2.2 Kortlopende vorderingen

Het in de balans opgenomen saldo is opgebouwd uit de volgende posten:

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
Debiteuren	25.603.546	17.886.014
Overige vorderingen	5.730	-
Totaal kortlopende vorderingen	25.609.276	17.886.014

Debiteuren

Belastingdebiteuren

In de volgende tabel wordt de debiteurenpositie zuiveringsheffing, watersysteemheffing en verontreinigingsheffing nader gespecificeerd.

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
<u>Belastingjaar</u>		
t/m 2010	10.587	1.916
2011	45.989	11.050
2012	126.397	43.401
2013	658.718	175.953
2014	1.696.165	463.693
2015	3.665.968	1.419.018
2016	5.904.444	3.655.515
2017	26.491.520	7.473.573
2018	-	20.357.951
	38.599.788	33.602.070
af te boeken opbrengst vervolgingskosten	- 1.523.442	- 1.478.806
te verlenen kwijtschelding	- 6.622.800	- 9.316.900
te verlenen oninbaar	- 4.850.000	- 4.920.350
Debiteuren	25.603.546	17.886.014

Het debiteurensaldo is elk jaar een momentopname. Opgemerkt wordt dat het hier niet alleen over openstaande posten gaat, maar ook over de reserveringen die zijn gedaan voor het verlenen van kwijtschelding en oninbaar en af te boeken opbrengst vervolgingskosten. De correctie vanwege reserveringen bedraagt in 2018 circa € 16 miljoen.

Het debiteurensaldo behelst meer dan "wanbetaling" of betalingen die te laat zijn. Zo is de vervaldatum van de aanslagen die eind november en in december zijn opgelegd nog niet verstreken. Er is namelijk een wettelijk vastgestelde betalingstermijn van zes weken vanaf de dagtekening. Klanten hebben ook de mogelijkheid de belastingaanslag met een automatische incasso in 8 termijnen te betalen. Die termijnen hoeven op 31 december nog niet allemaal verstreken te zijn.

In de jaarrekening 2018 bedraagt de totale reservering voor oninbaar € 4,9 miljoen en voor af te boeken vervolgingskosten € 1,5 miljoen. Beide reserveringen zijn praktisch gelijk aan de stand in de jaarrekening 2017. Kansloze vorderingen zijn oninbaar geleden. De bedragen die oninbaar zijn verklaard staan vermeld in bijlage 10 van deze jaarrekening.

In de jaarrekening 2018 zijn voldoende reserveringen gedaan om het risico van tegenvallende incasseerbaarheid van openstaande vorderingen van "oudere" belastingjaren te beperken.

Voor kwijtschelding is de reservering € 2,7 miljoen hoger dan 2017, dit omdat de gemeente Amsterdam nog te kampen heeft met vertragingen in het aanbieden van kwijtscheldingsbestanden, de achterstand is daar verder toegenomen. Bij de Dienst Belastingen gemeente Amsterdam is aangedrongen op een snellere afwikkeling.

5.5.2.2.3 Overlopende activa

De specificatie van de balanspost overlopende activa is als volgt:

	31-12-2017	31-12-2018
	€	€
<u>Nog te ontvangen bedragen</u>		
Op te leggen aanslagen	18.554.500	25.494.625
Vervolgingskosten	477.525	227.000
	19.032.025	25.721.625
Overige overlopende activa	657.511	-
	19.689.536	25.721.625

In de jaarrekening van AGV zijn de resultaten van de belastingopbrengsten deels gebaseerd op aanramingen, zoals nog op te leggen aanslagen, nog te verlenen kwijtschelding en nog te realiseren derving wegens oninbaar lijden. Het bedrag aan nog op te leggen aanslagen is ruim € 7 miljoen hoger dan in 2017. Voor € 6 miljoen is de stijging toe te rekenen aan de zuiveringsheffing particulieren. De stijging is mede veroorzaakt door de massale bevraging van LV WOZ voorziening als gevolg waarvan nauwkeurig is onderbouwd wat er nog moet worden opgelegd voor de watersysteemheffing categorie gebouwd.

5.5.2.3 Vaste passiva

5.5.2.3.1 Eigen Vermogen

Algemene reserves

Voor nog niet nader gekwantificeerde risico's en onzekerheden zijn algemene reserves ingesteld. Zie ook bij hoofdstuk 4.2.5.2 Weerstandscapaciteit.

Algemene reserve zuiveringsbeheer

	2017	2018
	€	€
Stand per 1/1	2.450.029	2.450.029
Bij: rente	0	0
Bij: dotatie	-	-
Stand per 31/12	2.450.029	2.450.029

Algemene reserve watersysteembeheer

	2017	2018
	€	€
Stand per 1/1	2.450.029	2.450.029
Bij: rente	0	0
Bij: dotatie	-	-
Stand per 31/12	<u>2.450.029</u>	<u>2.450.029</u>

De Nota Financieel beleid schrijft voor dat rente aan de reserves wordt toegerekend op basis van 1-jaars kasgeld. Omdat de 1-jaars rente negatief was (-0,28%) in 2018 wordt bij de berekening van de rente toevoeging aan de reserves uitgegaan van 0%.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

De post bestemmingsreserves tariefegalisatie bestaat uit twee reserves, één tariefegalisatiereserve voor de zuiveringsheffing en één voor de watersysteemheffing.

Tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing

	2017	2018
	€	€
Stand per 1/1	746.365	2.863.230
Bij: rente	0	0
Resultaatbestemming 2016/2017	<u>2.116.865</u>	<u>1.172.770</u>
Stand per 31/12	<u>2.863.230</u>	<u>4.036.000</u>

Na vaststelling van de resultaatbestemming over 2018 door het AB vindt de mutatie in de reserve plaats.

Tariefegalisatiereserve watersysteemheffing

	2017	2018
	€	€
Stand per 1/1	1.608.372	6.278.219
Bij: rente	0	0
Resultaatbestemming 2016/2017	<u>4.669.847</u>	<u>3.202.175</u>
Bij: dotatie	-	<u>2.445.000</u>
Stand per 31/12	<u>6.278.219</u>	<u>11.925.394</u>

Na vaststelling van de resultaatbestemming over 2018 door het AB vindt de mutatie in de reserve plaats.

In 2018 heeft het Algemeen bestuur besloten om een deel van het bestemmingsfonds 'saneren Vecht' vrij te laten vallen ten gunste van de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (AB-besluiten 17/0462 en 18/0478). De dotatie bedraagt € 2.445.000.

De Nota Financieel beleid schrijft voor dat rente aan de reserves wordt toegerekend op basis van 1-jaars kasgeld. Omdat de 1-jaars rente negatief was (-0,28%) in 2018 wordt bij de berekening van de rente toevoeging aan de reserves uitgegaan van 0%.

Bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo

Met de ingebruikname van de rwzi Amsterdam-West zijn de rwzi's Oost en Zuid te Amsterdam buiten gebruik gesteld. De restant boekwaarden van de buitengebruik gestelde installaties van de rwzi's Oost en Zuid ultimo 2006 zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve "te dekken exploitatiesaldo".

In 2018 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

	2017	2018
	€	€
Stand per 1/1	-12.983.277	-9.049.547
Bij: dotatie	3.933.730	3.933.730
Stand per 31/12	- 9.049.547	- 5.115.817

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2006 is besloten de negatieve stand gedurende 30 jaar aan te zuiveren door middel van jaarlijkse dotaties op basis van annuïteit. In 2008 is de dotatie op basis van annuïteit omgezet naar een jaarlijks vaste dotatie van € 1.633.730 per jaar.

Tevens is besloten dat incidentele baten binnen de zuiveringsheffing ten gunste van deze reserve gebracht kunnen worden. Bij de begroting 2011 is besloten de dotatie vanaf 2011 extra te verhogen met structureel € 1,8 miljoen per jaar; bij de begroting 2012 is besloten de dotatie vanaf 2012 extra te verhogen met structureel € 0,5 miljoen tot een vaste dotatie van € 3.933.730 per jaar.

Bestemmingsfonds saneren Vecht

AGV en het ministerie van Verkeer en Waterstaat hebben medio december 2009 een overeenkomst ondertekend, waarin de afspraken zijn vastgelegd voor de sanering van de Vecht en een aantal zijwateren.

In deze overeenkomst is vanwege de verontreiniging van de waterbodem een bijdrage van € 70 miljoen opgenomen van het Rijk voor de sanering van de waterbodem. De ultimo 2009 ontvangen bijdrage is bedoeld voor de uitvoering van de saneringswerkzaamheden als genoemd in de overeenkomsten uit 1996.

Omdat er geen sprake is van subsidievoorwaarden, op basis waarvan eventuele niet bestede middelen kunnen worden teruggevorderd door Rijkswaterstaat, is de bijdrage in de jaarrekening 2009 verantwoord als bate.

Deze bate is via een voorstel tot resultaatverdeling aan het eigen vermogen toegevoegd. Op basis van de verslaggevingsrichtlijnen is een bestemmingsfonds ingesteld.

Na de financiële afwikkeling zal het fonds worden opgeheven. Via het bestuurlijke besluitvormingsproces zal het resterend saldo worden bestemd.

In 2018 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

	2017	2018
	€	€
Stand per 1/1	6.459.598	6.382.396
Bij: rente	0	0
	6.459.598	6.382.396
Af: onttrekkingen		
Kosten saneringswerkzaamheden	- 77.202	- 71.492
Ten gunste van tariefegalisatiereserve watersysteemheffing	-	- 2.445.000
Stand per 31/12	6.382.396	3.865.904

Onttrekking uit het fonds 'saneren Vecht' € 2.445.000 ten gunste van tariefegalisatiereserve watersysteemheffing. Zie ook de vorige pagina.

Voor een overzicht van de mutaties van de reserves wordt verwezen naar bijlage 4 - Staat van reserves en voorzieningen -.

Te bestemmen resultaat

	<u>2017</u>	<u>2018</u>
	€	€
Stand per 1/1	6.786.712	4.374.945
Bij: dotatie van		
Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing	-	-
Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing	-	-
Af: resultaat 2016/2017bestemd voor:		
Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing	- 2.116.865	- 1.172.770
Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing	- 4.669.847	- 3.202.175
Te bestemmen resultaat	4.374.945	6.105.070
Stand per 31/12	<u>4.374.945</u>	<u>6.105.070</u>

Vaste schulden langer dan één jaar

De vaste schulden betreffen onderhandse geldleningen van binnenlandse instellingen en zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

	<u>2017</u>	<u>2018</u>
	€	€
Stand per 1/1	676.423.626	676.020.099
Bij: nieuwe leningen	45.000.000	50.000.000
Af: aflossingen	<u>- 45.403.527</u>	<u>- 46.903.528</u>
Stand per 31/12	<u>676.020.099</u>	<u>679.116.571</u>

De aflossingsverplichting voor het komende boekjaar bedraagt € 48,6 miljoen. Voor een specificatie van de geldleningen wordt verwezen naar bijlage 5 - Staat van vaste schulden -

5.5.2.4 Vlottende passiva**5.5.2.4.1 Netto vlottende schulden korter dan één jaar**

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Aangifte omzetbelasting 2018	-	177.654
Overige nog te betalen bedragen	<u>280.397</u>	<u>54.496</u>
Totaal overige schulden	<u>280.397</u>	<u>232.150</u>

De post overige nog te betalen bedragen betreft ontvangen bedragen van belastingdebiteuren, die in 2019 worden verrekend.

5.5.2.4.2 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt te specificeren:

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Rente geldleningen	14.229.494	13.466.700
Overige overlopende passiva	<u>132.410</u>	<u>-</u>
Totaal overlopende passiva	<u>14.361.904</u>	<u>13.466.700</u>

De rente geldleningen betreft de nog ten laste van 2018 komende rentelast van de langlopende leningen, welke pas in 2019 vervalt.

Voor een overzicht van de geldleningen wordt verwezen naar bijlage 5 - Staat van vaste schulden –.

5.5.2.4.3 Banksaldi

Dit betreft het saldo van de rekening aangehouden bij de volgende bankinstelling:

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
Nederlandse Waterschapsbank	<u>33.321.882</u>	<u>37.239.257</u>

5.5.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Naast verplichtingen die expliciet in de balans zijn opgenomen, bestaan er ook verplichtingen en garanties die daaruit niet blijken. Deze zijn als volgt te benoemen:

- Geldleningen Waternet met een restantwaarde van € 49 miljoen per 31-12-2018;
- Rekening-courantkrediet faciliteit Waternet bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) met een saldo van € 37,2 miljoen per 31-12-2018.
- Geldlening Unie van Waterschappen (UvW) bij de NWB ter financiering van het kantoorpand in Den Haag. De geldlening bedraagt afgerond € 6 miljoen (BBV17.0080).

De restantwaarde van de geldleningen en de rekening-courantkrediet faciliteit van Waternet staan op de balans van Waternet vermeld (als onderdeel van de jaarrekening 2018). Voor bovengenoemde bedragen staan AGV en de gemeente Amsterdam garant voor respectievelijk 37% en 63%.

AGV staat voor 6% van de geldlening van de UvW (afgerond € 360.000) garant (BBV17.0080). De overige waterschappen staan garant voor de rest van de geldlening.

5.6 Waarderen, activeren en afschrijven

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die de 'Bepalingen beleids- voorbereiding en -verantwoording Waterschappen' (BBVW) daarvoor geeft en met de uitgangspunten die zijn vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV 2016.

5.6.1 Waarderen

De materiële en immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs en verminderd met de (cumulatieve) afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur.

De afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari volgend op het jaar van aanschaf. Een uitzondering is de rwzi Amsterdam-West. Deze activa worden annuïtair afgeschreven.

De afkoopsom erfpacht (gerangschikt onder materiële activa rubriek gronden) wordt in 50 jaar afgeschreven en de overige materiële activa in 15 tot 30 jaar. De waardering van de overige activa en passiva geschiedt in het algemeen op nominale waarden. De debiteuren zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

5.6.2 Activeren

Geactiveerd worden uitvoeringskosten én alle bijkomende kosten die onlosmakelijk met de betreffende investering zijn verbonden. Het betreft de volgende kostenbestanddelen binnen de te onderscheiden projectfasen:

- Voorbereiding- en plankosten;
- Projectkosten, inclusief kosten van gebruikte grond- en hulpstoffen én overige kosten welke rechtstreeks zijn gemaakt in verband met de aankoop/uitvoering;
- Uren van de eigen uitvoerende dienst;
- Bouwrente.

De grens voor activering is vastgesteld op € 250.000. Bedragen onder deze grens worden ten laste van de exploitatie gebracht. De personele kosten van algemene planvorming wordt niet geactiveerd.

Vanaf 2011 moeten de waterschappen wettelijk bijdragen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

De bijdrage in het HWBP in 2018 was € 15,9 miljoen. Jaarlijks wordt een oplopend deel van de kosten ten laste van de exploitatie gebracht; de rest wordt geactiveerd.

5.6.3 Afschrijven

De termijn voor afschrijving van verbeteringen en aanpassingen aan bestaande installaties is beperkt tot maximaal de restant looptijd van het object.

De wettelijk verplichte bijdragen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma worden over een periode van 5 jaar afgeschreven.

Afschrijvingstabel

Activum

Afschrijvingstermijn

Materiële activa

• Waterkeringen; aanleg, verbetering/reconstructie	40 jaar
• Waterkeringen; groot onderhoud	20 jaar
• Watergangen (aanleg en verbetering)	25 jaar
• Waterinrichtingsplan: - voorzieningen en waterbouwkundige aanpassingen	25 jaar
• Saneren waterbodems	25 jaar
• Gemalen (kwaliteits- en kwantiteitsbeheer)	25 jaar
• Verbetering/aanpassing bestaande gemalen: - civieltechnisch	Reële levensduur, doch maximaal restant looptijd van het object
- mechanische/elektrotechnische onderdelen	Reële levensduur, doch maximaal de restant looptijd van het object en niet meer dan 15 jaar
• Transportleidingen	40 jaar
• Rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's)	30 jaar
• Verbetering/aanpassing bestaande rwzi: - Civieltechnisch	Reële levensduur, doch maximaal restant looptijd van het object
- mechanische/elektrotechnische onderdelen	Reële levensduur, doch maximaal de restant looptijd van het object en niet meer dan 15 jaar
• Slibinstallatie	15 jaar
• Werkplaatsen	30 jaar
• Grond	--
• Overige	Gelijk aan geschatte gebruiksduur

Immateriële activa

• Waterschapsverkiezingen	4 jaar
• Waterbeheerplan AGV	6 jaar
• Bijdragen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma	5 jaar
• Bijdrage aan rioleringsplannen (in buitengebied en waterkwaliteitsspoor)	25 jaar
• Bijdrage aan overige investering derden	Gelijk aan geschatte gebruiksduur

5.7 Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25 3^e etage
1011 NH Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
amsterdam.nl

Nr. 631.000.18-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken AGV 2018 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de activa en passiva van AGV op 31 december 2018 en van de baten en lasten in 2018 in overeenstemming met het Waterschapsbesluit. Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2018;
- 2 de exploitatierekening over 2018;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 de bijlagen 1 tot en met 11.

Deze jaarrekening is opgenomen in hoofdstuk 5 en de bijlagen van dit jaarverslag.

Benadrukking kredietoverschrijding project Rioolgemeal Maarssen

Wij vestigen de aandacht op het jaarverslag van het bestuur zoals opgenomen op pagina 33. Hier is uiteengezet waarom geen tijdige melding van de hogere investering op dit project conform de Nota Financieel beleid heeft plaatsgevonden. De ontstane kredietoverschrijding is als onrechtmatig aan te merken. Door de omstandigheden zoals geschetst in het jaarverslag heeft de onrechtmatigheid geen invloed op ons oordeel.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi publieke sector 2018 (WNT). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van AGV zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Waterschapsbesluit is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Waterschapsbesluit en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Waterschapsbesluit. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude, waaronder ook begrepen afwijkingen die de rechtmatigheid van de verantwoorde informatie betreffen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 24 april 2019

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned above the printed name.

D. van Eeden RA
Auditdienst ACAM